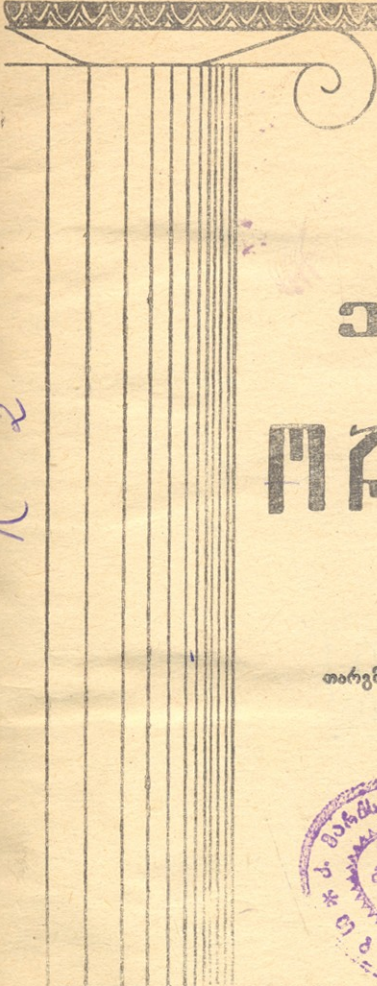

K 44.2 013

44013
2

აღიკლა

მრუსთა

თარგმნა ზ. საჩიშვილმა

თბილისი 74

წ ი ნ ა თ შ მ ა

„აქ განისვენებს ესქილე, ძე ევფორიონისა და დიდება გელისა. დაე, რაინდობას გითხრობდნენ მისას მარათონი და თმაგრძელა მიდიელნი, რამეთუ ამ რაინდობისა თავად უწყიან უკეთ“.

გაგიკვირდება კაცს, სხვა რომ არაფერია ნათქვამი ამ ეპიტაფიაში ოთხმოცდაათამდე ტრაგედიის გენიალურ ავტორზე. მაგრამ ეგება არც იყოს გასაკვირი? ეპიტაფია ხომ გარდაცვალებას გვამცნობს კაცისას და წარმავლობას, ესქილეს პოეზია კი ცოცხალია და წარუვალი.

მსოფლიო დრამატურგიის მგოსანთუხუცესის ესქილეს (525—457/6 ძვ. წ.) საწუთროული ცხოვრება აღსავსე მღელვარებითა და პირადი მამაცობით, მართლაც ღირსია გახსენებისა. იგი მახვილით იცავდა და სიტყვით უკვდავყოფდა ელადს, რომლის დემოკრატიულ-ჰუმანისტური იდეალები მთელ კაცობრიობას დაედო ღიბოდ. ესქილეს მახვილი შეუქო მარათონის (490 წ. ძვ. წ.), სალამინის (480 წ.) და პლატეის (479 წ.) გამათავისუფლებელმა ომებმა სპარსეთის დიდმპყრობლური დესპოტიის წინააღმდეგ.

გარდაიცვალა და პატივით დაიკრძალა სიცილის ჯალაქ გელაში დაახლოებით 456 წელს ძვ. წელთაღრიცხვით.

ესქილეს შემოქმედების ძუძუწყარო მითოსია. ჩვენამდე მოღწეული მისი ტრაგედიები (რიცხვით შვიდი) მითიურ სიუჟეტებზეა აგებული, გარდა „სპარსელებისა“, რომელიც ბერძენ-სპარსელთა ომების ისტორიულ რეალობას ეფუძნება. ესქილეს ჩვენამდე მოღწეული ტრაგედიებია: „მავედრებელი ქალები“, „შვიდთა ლაშქრობა თებეზე“, „მიჯაჭვული პრომეთე“, ზემოხსენებული „სპარსელები“ და ტრილოგია „ორესტეა“, რომელიც აერთიანებს სამ ტრაგედიას.

„ორესტეა“ ერთადერთი დრამატული ნაწარმოებია ბერძნულ ლიტერატურაში, რომელმაც ჩვენამდე ტრილოგიის სახით მოაღწია. ამ თხზულებაში ესქილემ დაამუშავა ნაწილი ტროადის მითისა. ტროას ომიდან გამარჯვებით შინ მობრუნებული აგამემნონი, არგოსელი ხელმწიფე, ვერაგულად მოკლა ცოლმა, დედოფალმა კლიტემნესტრამ საყვარლის (ეგისტოსის) თანადგომობით. დედოფალზე შურისმგებელმა ორესტემ, შვილმა, მოაკვდინა კლიტემნესტრა. აქ იხურება შურისგებათა რკალი, რომელიც თაობათა ძირიდან მოდის.

ტრილოგიაში შემავალი დრამატული ერთეულები ცალკე ტრაგედიების სახით რომაა წარმოდგენილი, ერთ მთლიან სამეულად იკვრება გარკვეული აზრობრივი თანმიმდევრობით. მოვლენათა შემკრები აზრი ტრილოგიისა ასეთი თანმიმდევრობით შეიძლება წარმოვიდგინოთ: 1. კვლა კაცისა („აგამემნონი“), 2. შურისგება („ქოეფორები“), 3. ღვთიური სამსჯავრო („ევმენიდები“).

„აგამემნონი“: ატრიდთა სახლის სახურავი. ომის დასრულების მომლოდინე დარაჯი. მონოლოგი ლამეში. შიშნეული ზმა-

ნეთი. შიში. დარაჯი არ არის კონკრეტული პერსონა, იგი სიმბოლოა უძილო ღამეთა მოლოდინისა, ღამის ხმაა, თვით ღამეა დარაჯის პირით მეტყველი და იელვებს თუ არა ჩირალის ალი, გამარჯვების მაუწყებელი ალით გაფლეთილ ღამეს გაჰყვება იგი და მეტად ველარ ვიხილავთ ორქესტრაზე.

სურათი იცვლება მოხუცთა გუნდით. გუნდი გამოიხმობს გარდასულ სახეთ, სამეფო სასახლის ცოდვა-ბრალიან წარსულს, ტროადული ომის სურათებს, სწყევლის ელენეს საბედისწერო სილამაზეს მიზეზს ტროას ომისა. თითქოს მიძინებული ხსოვნიდან სიზმრებად წამოიშლებიან მოხუცთა ხმებში გარდაცვლილნი... აგე, სატარიგო ბომონთან მდგარი ნორჩი იფიგენია, აგამემნონის ასული, ზვარაკად გამზადებული მამის დასტური, უმწეოდ რომ წაუგდია ყელი ჯალათის დანისთვის... შურისძიებათა უწყვეტი ჯაჭვი... ბოროტება ბოროტების წილ, სისხლი სისხლისა წილ... ქორო ტყუილუბრალოდ როდი გვახედებს წარსულ დროში. სისხლიან წარსულზე ილანდება ტრაგიკული აწმყო, იგია საფუძველი ტრაგედიისა, რომელიც ჩვენ თვალწინ უნდა გათამაშდეს. ახლოვდება ბედისწერის გარდუვალობა. იგი მალე „დაეფარება სანახავს წერა-მწერელის ხელითა“. ღრუბლები დამძიმებულია საავდროდ. ცოდვის სამკალი მწიფეა. მძლავრობა, თავხედობა (hybris) ზომას გადასცდა. და აჰა, Cladius Dei super terram (ღვთის მახვილი აღმართულია). გუნდი ქმნის ტრაგიკულ განწყობილებას.

გუნდიც სიმბოლურია. არაშემთხვევითად შემდგარი მოხუცთაგან, მოხუც, ხანდაზმულ ამბავთა მთხრობელი, სათხრობიც ხნიერია და მთხრობელიც. გუნდი წარსულის სახეა, ამიტომ უმოქმედოა, პასიური. გუნდი, იგივე ქორო, გავემებული ოქლის ბუხართან შიშით მიკუნტული უღონო მამამთილს გვაგო-

ნებს, ავი ბედისწერა რომ გაკრთება მის ბებრულ ბუზღუნში
 „რძალი“ კლიტემნესტრას, არგოსის დედოფალი. რა ცბიერი
 სიხარულით ეგებება იგი ტროას ომიდან გამარჯვებით მობრუნ-
 ნებულ აგამემნონს, რა ირონიული ზარზეიმით მიუძღვება სე-
 ფე-პალატისაკენ, სადაც მზადა აქვს აბაზანა დამაშვრალი
 მეუღლის განსაბანად, მაგრამ არა წყლით, არამედ სისხლით.
 თითქოს აბაზანაც სიმბოლურია. აგამემნონი უნდა განწმენდი-
 ლიყო სწორედ სისხლით შეცოდებისთვის, პირველთაგანად კი
 მკვიდრი ასულის, უცოდველი იფიგენიას უმანკო სისხლისთვის.
 აღმასრულებელი წერამწერელი მას ცოლ-დედის სახით წა-
 ადგა თავს. სწორედ ბედისწერად გაისმის კლიტემნესტრას სიტ-
 ყვა, ხალხის წინაშე წართქმული:

როს შემესხურა მისი სისხლის მრუმე წვეთები,
 ისე აღტყინდი, თითქოს ყანას თაველებიანს
 ზეგისმიერმა გრილმა წვიმამ გადაუარა.

„აგამემნონში“, მოქმედებათა ჯაჭვი კლიტემნესტრას უბ-
 ყრია ხელთ. დედოფალი აქტიურია, მოქმედი, აღმასრულებელია.
 სოლო ქალისაა, ამიტომ გუნდი — კაცებისა. კაცთა გუნდი აქ
 ქალის კონტრასტული ფონიცაა. უწყინარი, უმოქმედო ბე-
 რიკაცების გუნდური ერთსახება ამკვეთრებს მოქმედი, ახალ-
 გაზრდა დედოფლის ინდივიდუალურ სახეს და მის ცბიერ სი-
 ლამაზეს. თვით აგამემნონი სულ ერთხელ გამოჩნდება დრამა-
 ში და მალე ქრება. მაშინ რატომ ჰქვია პირველ ნაწილს „აგამე-
 მნონი“ ?

ჯერ ერთი, აგამემნონი ათწლიანი ტროადული ომის გმირია,
 რაც ელინისთვის მითიდახვე იყო ნაგულისხმევი. ეგეც იქით
 იყოს, აგამემნონი მთავარი მოქმედი აზრია ტრა-

გედისა; იგი სწორედ თავისი აქ არყოფნით მოქმედებს, დრამის ყველა მოქმედი პირის ყურადღება დასაწყისიდანვე ტროსკენ და აგამემნონისაკენ არის მიმართული, გუნდი გამუდმებით მოგვითხრობს აგამემნონისეულ ამბებს, რამაც ამ ტრაგედიაში გუნდის ხანგრძლივობა გამოიწვია მაშინ, როდესაც ნაწარმოების მეორე და მესამე ნაწილში მცირედროულ ადგილს იჭერს ორქესტრაზე. ტრაგედიაში აგამემნონი ფიზიკურად წასვლის შემდეგაც მოქმედ აზრად რჩება და დასაბამს აძლევს მომდევნო ტრაგედიის აზრს. ესეც ესქილეს გენიალობის ნიშანთაგანია.

პირველი ნაწილი სწორედ აგამემნონის ტრაგედიაა, მეორე კლიტემნესტრასი, ერთი ქმრისა, მეორე ცოლისა; ამას ემატება მესამეც — სულიერი ტრაგედია შვილისა.

„ქოეფორები“ („ზედაშეს მზიდველნი“): გამოჩნდება ორესტე, უცხოეთიდან დაბრუნებული, უკვე დაჯაჯაცებული უფლისწული. ტრაგედია იწყება სწორედ ორესტეთი, ვისაც ეკისრება მისი აღსრულება. მის მონოლოგს გაეხმიანება მგლოვიარე ქალთა გუნდი. აქ სოლო ორესტეა, ამიტომ გუნდი ქალებისაა. გუნდში ელექტრაა. ორესტე ხვდება გუნდს, სოლო — ქოროს, ძმა — დას. ისინი შეიცნობენ ერთმანეთს, დაფანტული ხმები შეიკრიბება. შეკრებილი დაიძვრის შურისგებად. საზეიმო აღმაფრენა. შიშინი სიხარული. საბედისწერო იმედი. უნდა, დაემხოს ტირანია, დაისაჯოს დესპოტი. მაგრამ იგი დედაა! და გადამწყვეტ წამებში შეეყოყმანდება ორესტე, არ ძალუძს დედის სიკვდილი, მაგრამ იმარჯვებს ნ ე ბ ი ს ყ ო ფ ა . პ ი რ ო ვ ნ უ ლ ი ნ ე ბ ა მთავარი მოქმედი აზრია „ქოეფორებისა“. ორესტე ძლევს დედისადმი თანდაყოლილი სიყვარულის შეუვალობას და მოაკვდინებს მშობელს, აგრეთვე ეგისტოსს, დედის მეორე მეუღლეს.

ტირანია დამარცხებულია, სამართალი განჩინებული, ხალხი ზეიმობს. გარნალა ორესტე? სადღაა მისი საზეიმო ფიცის ძალმოსილება. იგი უკვე უბედური დედისმკვლელია. ხალხის წინაშე მდგარი უმწეო ბალღით ლულულებს:

რით დასრულდება ყოველივე, თავად არ ვუწყვი,
გზას ასცდა თითქოს ეტლი ჩემი, ვერ დავიურვე
შლეგი ცხენები, ველარ ვიჭერ აზრთა სადავეს...
...ახლა კი დროა გზას გაუდგე, ვითარცა მსხემი
ვივლი ყარიბად ზეთისხილის რტოებით შუბლზე,
ვიდრე მივაღწევ, სად ჭიპია დედამიწისა,
სად ხრჩოლავს კვამლი ღვთაებრივი, მივეყუდები
ლოქსიის ტაძარს, შევავედრებ ჩემს მძიმე ცოდვებს.
სხვა ბინა ქვეყნად აღარა მაქვს ღვთის განჩინებით...

და „ვემენიდებიც“ უკვე იწყება ლოქსიის (აპოლონის) ტაძრით დელფოსში. დაგლახაკავებული დედისმკვლელი აპოლონს შესთხოვს ნუგეშს. აპოლონი დააიმედებს ორესტეს, რომ იხსნის მის ტანჯულ სულს ერინიებისაგან, შურისმგებელი ქალღმერთებისაგან. აპოლონის შთავგონებით, ორესტე ეშურება ათენს, სადაც მსჯავრი უნდა დასდოს ღვთიურმა სასამართლომ, ქალღმერთ ათენას არეოპაგმა. სამსჯავროზე ერინიები შეუვალად ითხოვენ ორესტეს დასჯას. ხმები ორად იყოფა. რჩება ერთი ხმა — ათენასი. სიბრძნის ქალღმერთი ორესტეს სასარგებლოდ ჩააგდებს კენჭს. ამით მარცხდება შურისძიებათა გაუთავებელი უგუნურება. ათენას ზემოქმედებით იმარჯვებს გონიერება. გონიერება „ვემენიდების“ მთავარი მოქმედი აზრია. სიკეთე, სიყვარული, მშვიდობა გვირგვინად ადგას ტრაგედიის გონიერ საწყისს, ვითარცა დედააზრს ადამიანური არსებობისა. ტრაგედია იხურება ღვთიური გალობით. ხმა

ღვთისა, აი, ზეალმმართავი იმედი მოკვდავთა. ესაა ესქილეს კრელო.

„ორესტეაში“ ადამიანურ ვნებათა მძვრელი ძალებია ბედისწერა, შურისგება და ზენაარი განჩინება — დიკე. ბედისწერას ესქილეს უპირისპირებს პიროვნების ნებას. პიროვნული ნება ღვთის ძალისხმევით აღესრულება და ქმედების შედეგიც ღვთისგანვე განიკითხება.

ტრაგედიის ღვთიურ არეოპაგში არ მოიაზრება მიწიერი სასამართლო, თუმც ამ უკანასკნელის ნიშნებით ხასიათდება იგი.

გონიერების ღვთიური საწყისი ადამიანური ყოფნის ოქროს-შუალედური იდეალია ესქილეს მხატვრულ შემოქმედებაში; იგი რამდენადმე ბერძნულ რაციონალისტურ ფილოსოფიას ემყარება.

ტრილოგიის სიუჟეტურ-აზრობრივი ბირთვი კაცობრიული კონფლიქტების მოძრავ სამკუთხედში ძევს: 1. მამა (აგამემნონი), 2. დედა (კლიტემნესტრა), 3. ძე (ორესტე) ან: ქმარი, ცოლი, შვილი ან: ცოლი, საყვარელი (ეგისტოსი), ქმარი და ა. შ.

„ორესტეაში“ მოიჭარბებს სტატიური, მონოლოგური მომენტები. ნაკლებია მექანიკური მოძრაობანი; უპირატესად მოძრაობს აზრი, რომელიც ერთ მხატვრულ მთლიანობად კრებს ესქილეს ტრილოგიის სამწილადს, „ორესტეად“ სახელდებულს.

წინამდებარე თარგმანი ჯერჯერობით პირველი ცდაა „ორესტეას“ სრული მხატვრული თარგმნისა ქართულ ენაზე. ჩვენ შეძლების კვალობაზე ვცადეთ მაქსიმალური სიზუსტით გადმოგვეცა პოეტური აზრი დედნისა და, ამავე დროს, ქართული ენის ბუნებასაც არ მიმძლავრებოდით, ამან კი აქა-იქ, შესა-

ძლია, ლალი დამოკიდებულებაც გამოიწვია დედანთან, რადგან ზოგჯერ სინტაქსური მკვდარი სიტყვათთარგმანი უფროა ლალატი ცოცხალი დედნისა; მაგრამ ეს როდი ნიშნავს იმას, რომ წინამდებარე თარგმანს ურყევ ექსპერიმენტად მივიჩნევთ და თუნდაც დედანთან ურთიერთობის თვალსაზრისით კვლავ არ დავხვეწთ.

აგამემნონი

მოქმედი პირები

გუშაგი.
არგოსელ მოხუცთა ქორთ.
კლიტემნესტრა.
მაცნე.
აგამემნონი.
კასანდრა.
ეგისტოსი.

პ რ ო ლ ო ბ ი

არგოსის სამეფო სასახლე. სასახლის სახურავზე წამოწოლილია გუშაგი.

გ უ შ ა გ ი

ღმერთებსა ვვედრი, ტანჯვას ჩემსას დასდონ სამანი.
უკვე გასრულდა წელიწადი, რაც დარაჯად ვარ
ატრიდთა სახლის სახურავზე ძალღური ყოფით.
ზემიჭვრეტია ღამეული კრება ვარსკვლავთა,
ზოგი რომ ზამთარს, ზოგიც ზაფხულს უგზავნის მოკვდავთ —
ციაგს რომ ჰფენენ და შვენობენ ეთერის წიად,
ოდეს მიმქრალნი კვლავ აღსავლით აღბრწყინდებიან.
ახლა მე ველი ჩირადღნის ნიშანს,
აღს მოლაპლაპეს, რაც მოიტანს ტროადან ცნობას —
ამბავს ქალაქის დაცემისა, ამას იქადის
კაცურ-განმსჯელი, მოიმედე დიაცის გული.
ავსიზმრეული, ნესტიანი ჩემი საწოლი
განა საძილედ პირს მიმიქცევს სიზმართა ხილვად,

გადამფოფრია თავზე შიში ნაცვლად ძილისა,
რომელიც ოდენ წამწამებზე წამით გაკრთება.
ხან მინდა სტვენა წამოვიწყო, ხანაც სიმღერა,
რომ აგრერიგი განვიმზადო ძილის წამალი.
ბოლოს კი ვტირი სახლეულის ბედზე მკვნესარი,
რომ აღარ დამშთა მოკეთე და ჭირისუფალი.
სვებედნიერად ჩამომეხსნას ნეტავი ტვირთი
და კეთილ მაცნედ ამოფრინდეს ალი წყვდიადში.

შორეთში იფეთქებს ალი.

დიდება შენდა, ო, ჩირაღო, შენ, ღამის დღეო,
ნათელო, აღძრავ სახიობას ფერხისას
არგოსში მრავალს, ამ ხვედრისთვის დიდება შენდა.
ეჰე-ჰე-ჰეი!

უნდა ვაცნობო ეს ამბავი დაუყოვნებლივ
აგამემნონის ცოლს, წამოდგეს სარეცელიდან,
ვამას ძახილით მიეგებოს ღამეულ პატრუქს.
უკვე დაეცა ილიონის ციხე-ქალაქი,
როგორც გვაუწყა კოცონმა ბნელში.
თავად პირველი დავუვლი ფერხულს.
ხელმწიფის ბედზე ნაყარია რემლი, რომელიც
მე გამისრულდა სამჯერ ექვსით-კეთილი რიცხვით.
სვებედნიერი ნეტავ ხელზე ხელს შემახებდეს
ხელმწიფე იგი, სამშობლოში მობრუნებული.
სხვა ამბებზე კი უნდა ვდუმდე. ვეება ხარი
ტლანქი ჩლიქებით შემდგომია ენაზე მქისედ.
სახლს ენა ჰქონდეს — უცხადესად გვითხრობდა ყოველს.

ამ ამბავს ისევ მას ვანდობდი, ვინც უკვე უწყის,
ლა ვინც არ უწყის, მას უფრორე გავუვიწყებდი.

(გუშაგი ვადის. ორქესტრაზე გამოჩნდება
არგოსელთა ქორო.)

პ ა რ ო დ ო ს ი

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ათი წელია, რაც პრიამოსის
დიდი მეტოქე მენელაოსი და ხელმწიფე
აგამემნონი,
ზევისის განგებით ორტახტოვან, ორსკიპტროსან
ატრიდთა ჯუფთი
აქაველთა უშქარი ლამქარით და ხომალდებით
ჩვენი მიწიდან გარდაიხვეწა,
ჩაება ომში.
და ხმობდნენ არესს.
ასე ძერები ხმობენ
ბარტყებს ბუდიდან ჩამოცვენილებს.
ზერე დაჰფრენენ, გამწარებით
ფრთათა ნიჩბებს ურტყამენ ჰაერს.
დაფართხალებენ მწუხარებით
საბუღარს აგრე.
ვიდრე არ ისმენს მავედრებელთა
ვალალებას მეუფე ზეცით —
აპოლონი, პანი ან ზევსი
და გარდმოავლენს

ერინიებს შურისგებისთვის.
აგრერიგად მიავლინა ატრევსის ძენი
უფალმა ზევსმა ალექსანდრესთან,
რომ იმ ქალისთვის, ვისაც ურიცხვი
ჰყავდა მეტრფენი, დაწყებულიყო
ფიცხელი ომი, დაუღეველი,
ნაცარტუტაზე დაცემულიყო მეომრის მუხლი
და ნაფოტებად დაფშვნილი შუბი,
რისხვა დაატყდა დანაელებს] —
მსგავსად ტროელთა.

გარდასახდელი გარდახდების ბედის განგებით.
ვერც შესაწირით, ვერც ჯაღოსნობით,
ვერცა თუ ცრემლით შეარბილებ
რისხვას ღვთაებრივს.
ჩვენ კი ბებრები, ხელარგოსანნი
შინ რომ დაგვტოვეს,
დაემსგავსებვიართ უმწეო ბაღღებს,
მკერდში რომ გვითრთის უსუსური
ბებრული გული,
და შიგ არ ჰკივის შმაგი არესი.
ბებერ მუხას წყდება ფოთოლი.
სამი ფეხით, სუსტი ბავშვივით
მიბოროძიკობს ბერი კაცი
სიზმარეულ სიცხადეში წუთისოფლისა.

გამოჩნდება კლიტემნესტრა მხლებლებით. ხმა ქოროდან.

გვარქვი, ასულო ტინდარესისა,
დედუფალო კლიტემნესტრა,

რა ვიღონით? რაა ახალი? რის შემტყობელმა
რა უწყებისად
განიზრახე სწირო საწირი?
ციხე-ქალაქის ღმერთებისთვის,
ზესკნელ-ქვესკნელის ღმერთებისთვის,
სახლის მფარველი, ბაზრის მფარველი ღმერთებისთვის
ბოლავს ბომონი,
ყოველი მხრიდან
ცას შესდგომია ცეცხლის სვეტები.
ხელადებიდან
კამკამა ზეთის ფიორა კვამლი
ეფინება ხელმწიფის ეზოს.
თქვი, დედუფალო, რასაც იზრახავ,
რისი თქმაც გასურს და ეჭვები
გამინიავე.
შემომესია ავი ფიქრები...
მხოლოდ სამსხვერპლო ცეცხლის ნათელი
ამინთებს იმედს, დააცხრობს წამით
მძიმე სატანჯველს და სატკივარს. გულს რომ მიცოხნის.

კლიტემნესტრა ეახლება საკურთხეველებს.

ქორო

სტროფიპირველი

ახლა კი მზად ვარ, რათა ღალადყო ბედწაღმართ მამრთა
გზათვასრულება, ღვთის შთავონებით
მივენდობი სიმღერის ნიჭს და ძალსა სიტყვისას

2:

აქველებს ორხატოვანი ძალმორკმულება, ელადის სარდალი ორი,

წარგზავნეს შუბით და დამსჯელ ხელით,

ვით ძერძერუქნი ტევკრიდის მხარეს.

ვით ფრინველთ მეფე ნავთა მეფესთან დამწიოკები;

ფრთა შავის უკან მოჩანდა თეთრი,

იქვე, მხარმარჯვნივ სასახლისა დაეშვნენ მერმე,
რჩეულ თავანზე;

ჩაუსაფრდნენ კურდღლების ბუნაგს,

დაჰფატრეს მუცლები მაკეებს,

გვამებში დაძიძგნეს მოცახცახე ნაყოფი დედათა.

აილინოს, მომძახე აილინოს! დაე, ბოლო იყოს კეთილი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

სახელგანთქმულმა მისანმა ოდეს

ნახა ფრთოსნები კურდღლის მჭამელნი, მყისვე ენიშნა

ატრიდი ორი ხმალაპყრობილი, წარსთქვა მაშინ:

დრო გარდააგებს პრიამოსის ქალაქს ოდესმე,

ყველა სიკეთეს,

რაც შეკრებილა და სახალხოდ განბოძებულა,

გააცამტვერებს მოირების ულმობელობა.

მაგრამ არცერთმა ღმერთთავანმა არ ინება

აღრე შეეხსნა ზღუდემოვლებულ ტროას სარტყელი

რამეთუ გასწყრა არტემიდა, წმიდა ქალწული

მამამშობელზე, ვინც ფრთოსანი შობა ძალღები,

სუსტნი დედანი რომ შეჭამეს მუცელღებულნი.

ზიზღსა ჰგვრის ქალწულს არწივების ბილწი ტრაპეზი.

აილინოს მომძახე, აილინოს, დაე, ბოლო იყოს კეთილი!

ე პ ო დ ო ს ი

მშენიერო ქალწულო, შენ იფარავ
მბრძღვინვარე ლომების უმწეო ბოკვერთ.
მექუძურ ტყიერთ.

თუ ნიშანი სასიკეთოა, აღასრულე,
თუ ავბედითი — გააწაღმართე.

კეთილად გვემღეროს პენი!

კეთილად გვემღეროს პენი!

დე, ნუ დააბრკოლებს დანაელთ ხომალდებს
ხანგრძლივი ქარები, უამინდობა.

არ შეგეწიოს უკანონო ზვარაკი,
მოყვასთა შორის შუღლს რომ დასთესს.

ცოლს ქმრისაგან რომ განარიდებს.

შინ ზის დიაცი პირგამეხებული,

შვილისათვის შურისმგებელი.

ასე უსმინა ავიც და კარგიც

ოჯახს მეფისას ბრძენმა კალქანტმა.

ყველა ამისთვის

აილინოს მომძახე, აილინოს, დაე, ბოლო იყოს კეთილი!

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

ზევსო მაღალო, რომელიც დასაბამით

სანატრელად ხმობილხარ

ვლოცულობ შენდა.

არ ძალმიძს განსჯა

სრულიადის განსასჯელისა

თვინიერ ზევსის, შენ გვედრები
გარდამიცვალე სიხარულზე ვარამი ჩემი!

ანტისტროფი მეორე

გარდასულ დროის დიდი ღმერთი,
ვინც მძლეობდა, სჩქეფდა, ჰყვაოდა,
ალარ არის, დავიწყებულა.
მხოლოდ იგი, ვინც შემდეგ იშვა
აღზევებულა სვებედნიერი.
ზევსს მივუძღვნათ ეპინიკია,
დიდ არს იგი და ჭემმარტი.

სტროფი მესამე

უფალი ტანჯვას და რუღუნებას
მოუვლენს მოკვდავთ, რომ აზიაროს
ამრიგად სიბრძნეს და სათნოებას.
არა გვწმორდება ტანჯვა სიზმრებშიც.
რომ არ გავწმორდეს ჩვენ სათნოება.

ანტისტროფი მესამე

მაშინ სარდალმა ხანმოთეულმა,
აქაველების ხომალდთა გამგემ,
არ დასძრა სიტყვა მისნის წინაშე
და მიჰყვა ჟამის უღმობელობას.
აფმა პირქარმა შეუტრა გზები
და აშიმშილა აქაველები

ავლიდის მხარეს, სადაც ქალკიდის
შმაგი ზვირთები დგებიან ყალყზე.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო თ ხ ე

სტრიმონის მხრიდან იძრნენ ქარები,
თან მოიტანეს ხელმოცარვა, შიმშილი, ძრწოლა,
მიუსაფარი ნავთსაყუდელნი;
ნაევებისა და ნავსადგურთა განადგურება.
ჟამთა ქარებმა არგოსის ჯარის
ლამაზ გაზაფხულს ჩამოუცვივნეს ძირს ყვავილები.
მერმე მოდგა ნათელმხილველი,
საშინელზე უსაშინლესი
ამცნო ბელადებს
რისხვა ქალღმერთის, არტემიდესი,
მაშინ დაარქვეს ატარიდებმა მიწას არგნები
და ზე წამოდგნენ ცრემლმორეულნი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო თ ხ ე

ბრძანა სარდალმა ჭაღაროსანმა:
ღია მძიმეა ბედს არ მიენდო.
ღია მძიმეა დაკლა ასული, სახლის სიტურფე,
ბომონზე მამამ შეიღებოს ქალწულისმკვლელი
ხელები სისხლით.
რალა დაშთება თვინიერ ტანჯვის?
დავაგდო ესე ნავ-ხომალდები?
დავაგდო ბრძოლა, ძალმოსილება?
ქარებს დააცხრობს ასულის მსხვერპლი,

გარნა სანაცვლოდ სულს აღაბორგებს.
დე, ბოლო მაინც იყოს კეთილი!

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ხ უ თ ე

ბედისწერის იდვა უღელი
მიეცა უგუნურ ზრახვებს,
ვერავს და უღვთოს.
ხელიწიფა ყოვლისმძლეობა.
მოკვდავთ ანიჭებს თავხედობას
სამარცხვინო ბოროტი ძირი.
დაკლა ასული მშობელმა მამამ,
რომ სხვა ქალისთვის
დაეძრა ჯარი
და ხომალდები.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ხ უ თ ე

ვერც ლოცვამ ქალის, ვერცა მამის მოყვასეობამ,
ვერც სიქალწულემ
ვერ მოაღბო მსაჯულთ ველური სისასტიკე.
მამამ ლოცვა აღასრულა, და მერმე ბრძანა —
ბომონს წარეცათ მეფის ასული, როგორც ციკანი.
სამსხვერპლო ზეწრით აღამაღლეს ბომონზე იგი
თავდადრეკილი. ტლუ სიმამაცით
მშვენიერი აუკრეს პირი,
რომ სახლეულის მიმართ საბრალოს
არ დასცდენოდა რამ საყვედური.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ე ქ ვ ს ე

არტახით მქისედ აუკრეს პირი.
 უცხო ტალღებად ეკეცებოდა ზაფრანისფერი კაბის ტალღები.
 დგა გარინდებით, ვითარცა ხატი და მკვლელთა მისთა
 ისრებს სტყორცნიდა თვალებიდან ვედრების ნიშნად.
 აგრძნობინებდა თითქოს მშობელს, თუ ვითარ იყო ასული მისი,
 თუ ვითარ ამოდ მღეროდა იგი მამაკაცების
 რჩეულ სუფრაზე, საამო სიტყვით
 ოქროპირობდა და მამის სვებედს განადიდებდა,
 მესამე ჭიქის მხიარულბ, ტკბილი პეანით.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ე ქ ვ ს ე

თვალს არ ენახა, ყურს არ ესმინა — რაც შემდეგ მოხდა,
 ოჰ, აღსრულდება ნამისნევი ბრძენი ქალკანტის.
 მსაჯული დიკე რუღუნებით მოგვივლენს სიბრძნეს.
 ნურავინ გოდებს ხვალინდელ დღეზე,
 ხვალემ იდარდოს შავი ხვალისთვის.
 ნათელს გვპირდება განთიადის მორბედი სხივი.
 დე, კეთილად აღესრულოს, რაიც სწადია
 აპიის მიწის ციხე ქალაქს, მას დედუფალი?
 დაიფარავს ყოვლად ძლიერი.

პ ი რ ვ ე ლ ი ე პ ი ზ ო დ ი

შემოდის კლიტემნესტრა, ეახლება ქოროს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ო, კლიტემნესტრა, განვადიდებ შენს ძლიერებას,
 დიდება შევენის ვაჟკაცის და სარდლის მეუღლეს,

ვისი სამეფოც უიმისოდ ობლად შეთენილა.
საიმედოა ცნობა იგი, რაიც გეუწყა?
თუ-სასიკეთოს იწყებ წირვას, მარქვი და გისმენ
თუ-ღუმელს არჩევ, კარგს ამაში ვერ დავინახავ.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

სწორედ ისევე, ვით ხატოვნად იტყვიან ზოგჯერ,
მოვალს აისი კეთილ მაცნედ, ღამის ასული.
გადააჭარბა სიხარულმა ყოველ მოლოდინს,
არგოველებმა პრიამოსის დასცეს ქალაქი.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი .

როგორა ბრძანე? რიგიანად ვერ მოვკარ ყური,

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

მე ვთქვი გარკვევით, აქაველებს უბყრიათ ტროა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ო, სიხარულმა ამიტანა, ცრემლები მომდის.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ადასტურებენ ერთგულებას თვალები შენი.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ნუთუ სანდოა, ჭეშმარიტი ეგ რწმუნებანი?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ღიას, სანდოა, თუ არ ტრელობს განგება ჩვენზედ.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ეგებ ღამეულ სიზმარკეთილს ერწმუნე მხოლოდ?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

არ მოგახსენებ მოჩვენებითს, ან სიზმარეულს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

უფრთებო ჭორმა გაგაბრუა იქნებ ანაზღად?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ეჰ, შენ დამცინი, როგორც სულელ კუდრაჭა გოგოს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

როდის დალაშქრა სპა ლაშქარმა ქალაქი იგი?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

როდესაც ღამემ მიწურულმა ეს დღე დაჰბადა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ვით მოაწია მალემსბროლმა ეგრე მალიად?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

თვით ჰეფესტოსმა იდის მთიდან მოიღო შუქი,
 კოცონი კოცონს მიადევნა მაუწყებელი.
 იდის მთებიდან ლემნოსსა და ჰერმესის თხემებს
 უწია ალმა. კუნძულიდან სამგზის მიიღო
 ათონმა, ზევსის საბრძანისმა, შუქურ-ნიშანი.
 ვითარცა თევზი ზღვის შეზვინულ ტალღების წიად
 დაჰქრის ჩირადი ღამეული სასიხარულოდ.
 ბრიალებს კვარი შეხანძრული, ვით მზე კეთილი
 და შუქ-იმედი მაკისტოსის საგუშაგოსთვის.
 ხოლო გუშაგი საღათას ძილს როდი ეძლევა,
 მან აღასრულა მაცნის ვალი, როგორც რიგია.
 და ჰა, შემაღლდა ევრიპოსზე ცეცხლის ლანქერი,
 და მესაპიის სადარაჯოს გადაუარა.
 ძალი მოიცა ათინათმა, კეთილის მაცნემ.
 წიწვის ფიჩხებზე დატრიალდა ცეცხლის ჩქერალი.
 ამოდის ცეცხლი, ძლიერდება, უფრო ივსება,
 თავზე ადგება აზობის მთებს, როგორც მთოვარე.
 ძილს უფრთხობს იგი კითერონის მაღალ კბოდეებს,
 გორგოპის ტბაზე წინაუკმო ხლტის და დაცურავს,
 თვით ეგიპლანქტის კლდეებამდე რომ განვრცობილა.
 აღიძრა ცეცხლი, არა ცხრება, არცა ხანდება,
 წითელი თმები ჩამოშალა და სარონიკის
 სარკოვან ნაპირთ განეფინა ბოწოწოებად.
 ეგრე გადაილისქარა არაქნეს ქედნი
 და მეზობელი ჭიუხები სათვალთვალონი.
 იდის მთებიდან მოზრიალე ხანძრის ქარებმა

ფერფლი და ცეცხლი შეაპნია ატრიდთა კედლებს.
 მე მეცნაურა შმაგი რბოლა მეცეცხლურების,
 გადადიოდა ჩირაღდანი ხელიდან ხელში,
 მათგან პირველს და უკანასკნელს ხვდა გამარჯვება:
 აი, ნიშანი და საბუთი, რაც მოგახსენე,
 რაიც მეუღლის დაბრუნებას მაუწყებს ტროით.

ქოროს უხუცესი

ო, ქალბატონო, ნეტარ იყვნენ ღმერთნი ცათანი!
 რა სიხარულით ვისურვებდი კვლავ გამეგონა,
 გასაოცარი, საკვირველი სიტყვები შენი:

კლიტემნესტრა

ამიერიდან აქაველებს უპყრია ტროა.
 ქალაქი ყვირის, გაბობილა ორად ყვირილი;
 ძმარი და ზეთი რომ ჩაასხა ერთ ფიალაში,
 არ გაზავდება ორი მტრული ნივთიერება.
 დამარცხებულის ღალადისი სხვანაირია,
 სულ სხვაგვარია შეძახილი გამარჯვებულის.
 გადაფოფრიან ცხედრებს თვისას მოქალაქენი,
 მოძმე ვაჟკაცებს, ყმაწვილკაცებს — მოხუცებულნი.
 ველარასოდეს დღეის იქით ჭირისუფალნი
 ველარ იგლოვენ თავისუფლად თავისიანებს.
 მეორენი კი, ომის ტვირთი რომ მოიშორეს
 ზვაობენ ახლა, მათ ხელთაა ქალაქის განძი.
წესი და რიგი დარღვეულა, ყოველი კაცი
რასაც იხელთებს, წილხვედრილიც ისაა მისი.

დამორჩილებულ ტროას მდიდრულ პალატაჲ ჳერქვემ^ს
ცხოვრობენ ლალად, დაადწიეს თავი ცისქვემეთს,
ქარსა და წვიმას, გაიმრავლეს ყველა სიკეთე,
და აწ უმფოთველ, უგუშაგო ძილს ეძლევიან;
თუკი დასდებენ პატივს ღმერთებს ქალაქის მფარველო,
დამარცხებული ქვეყნის ადათს არ შებილწავენ,
დაგვირგვინდება გამარჯვება სრულად და მტკიცედ.
დე, ნუ შეიპყრობს მოლაშქრეებს გაუმძღრობა,
გამოსარჩინი, დამპყრობლური გასულდიდება.
გამარჯვებულებს უდგათ ჟამი შინდაბრუნების,
რომ გზა განვლილი, წარმატებით უკუგამოვლონ.
ღმერთს დანდობილი დაბრუნდება ლამქარი უკან.
ოდესმე მაინც დაიყვილებს მოკლულთა სისხლი,
დატრიალდება უცაბედი უბედურება.
ეს არის, ჩემგან, ქალისაგან რაც გაიგონე.
დაე, კეთილმა გაიმარჯვოს არა ნახევრად,
არამედ სრულად, რომ ვიგემო სიტკბო სავსებით.

ქოროს უხუცესი

თუმცა ქალი ხარ, ბრძენკაცურად იტყვი და განსჯი,
რაც გავიგონე მეჭაშნიკა, მეჭემშარიტა.
მზად ვარ ღმერთთათვის აღვაგლინო ლოცვა-კურთხევა.
რუდუნების წილ სიხარული დაგვიდგა დიდი.

(კლიტემნესტრა შედის პალატაში, ქოროს ლოცულობს.)

პირველი სტასიმი

ქოროს უხუცესი

ო, ზევსო, მეუფევე! ნიუქტო, სანატრელო,
უხვი დოვლათის მომტანო ნიუქტო!

ტროას გოდოლზე შენ ისროლე
სიკვდილის ბადე. ვერც ჰასაკსრული,
ვერცა თუ მრწემი ვერ გადაურჩა
ყულფს მონობისას,
უბედურებას საყოველთაოს.
დიდება ზევსსა, სტუმართ მოწესეს!
მან განუწონა ალექსანდრეს
გულში ისარი, ადრე კაპარჭში,
რომ მიაძინა, რათა უდროოდ
ცუდ ვარსკვლავზე არ გაესროლათ.

ქორო

სტროფი პირველი

ქუხილს ზევსისას გაიგონებს, ვინც ყრუ არ არის.
ვინც ბრმა არ არის — კვალს იცნობს მისას.
აღესრულება ნება ღვთისა, სად გაგონილა
მოკვდავთაგანი ფეხით თელავდეს
წმიდა ადგილებს გაამაყებით?
ვერ გაიხარებს ასეთი კაცი.

ისჯება იგი, ვინც უზომოდ მედიდურია,
ვინც უკანონოდ აღზევებულა,
ვინც კუთვნილზე მეტით აავსო
სახლ-კარი თვისი,
არ უწყის ზღვარი. მხოლოდ ის არის
ჭემმარტად მოსახვეჭელი, რასაც მოვიხვეჭთ
სიბრძნით, სიკეთით.

რა ფასი აქვს ოქროს, ოდეს
მოდგება დიკე მოუსყიდველი
და მტაცებლობით რაც მოხვეჭილა
ვაჰფანტავს უცბად.

ანტისტროფი პირველი

ზოგჯერ გვიმონებს გონაშლილობა,
სურვილი მწველი — შეცოდების ტკბილი ასული.
ბრიყვია ვნება, თავს ვერსად მალავს,
თითქოს ცეცხლშიაც გუზგუზებს იგი.
ჭუჭყიანია, როგორც მძიმე სპილენძის ფული,
ხელიდან ხელში გდებისაგან ფერგადასული.
სურვილი ხშირად ბრმა ბავშვს გვაგონებს,
ჩიტს დასაჭერად რომ გამოუდგა
და მთელ ქვეყანას შესწყრა იგი
ხელმოცარული —
წყევლას მისას არ უსმენს ღმერთი.
ვინც ჰმონებს ვნებას —
სჯის ბედისწერა.
ასე პარისმაც
ატრიდთა სახლში
წმიდა ტრაპეზზე არ სცა პატივი
და გაიტაცა სახლიდან ქალი.

სტროფი მეორე

მშობელი ქალაქი დატოვა ქალმა
შუბოსანთა ზათქით, ნაგების ზრიალით.

ნგრევა დააწია ილიონს,
ამაყად, ფეხჩქარა გაიარა
კიშკრები მისი, ვიშმა და ვაებამ,
ბორგვამ მოიცვა სახლეული მთელი.
ვაიმე სახლი! ვაიმე და — სახლი მეფისა!
ვაი, საწოლო, ტკბილო სარეცელო!
შინ მეუღლე დამდგარა შტერად,
სირცხვილს ბეჩავად დაუგდია.
აჩრდილილა შერჩენია სახლს
ზღვად გარდახვეწილ ქალისათვის დამწუხრებული,
შეპზიზღებია
სახლის საუნჯე. წარხდა სიხარული,
გაქრა აფროდიტე.

ანტიტროფი მეორე

რიოშია ყველა სიზმარი,
სანუგეშოდ რომ გენიშნება;
მოგეჩვენება, ვითომ ხედავ საყვარელ სახეს,
გინდა ხელებით წაეპოტინო, მაგრამ უმაღვე
შეფრთხება, როგორც შემკრთალი ჩიტი,
გაგიფრინდება ბინდის სტუმარი.
შინ და გარეთ
დამკვიდრდა სევდა.
ელადის ლაშქრად ვინც განწესდა,
სახლში დატოვა შიში და ცრემლი,
გულეებში გლოვა. დიდსატკივარმა
დასწვა გულგვაში.

ვინ იცის, რამდენ იმ ვაჟკაცთაგან,
ვინც გაემგზავრა,
შინ დაბრუნდება ფერფლი და მტვერი
და იარაღი მკვდრის მუჭიდან გამორთმეული.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

სისხლით, გვამებით მოვაჭრე არესს
ომის სასწორი უპყრია ხელთა
და ილიონით
აგზავნის იგი
დასატირებელ ვაჟკაცის
საფერფლე ურნას, კოხტად მოჭედილს.
ვალალებენ ჭირისუფალნი, განადიდებენ ვაჟკაცს,
რომელიც იყო მედგარი
და მშვენიერი ჰპოვა სიკვდილი.
„მაგრამ ეს მოხდა უცხო ქალისთვის“, —
დასძენენ ასე ჩუმი ვედრებით
და შურისგების ქვეწარმავალი
მიცოცავს ნელა ატრიდთა კვალზე.
ხოლო სხვები კი დიდი პატივით
დაკრძალეს ბჭესთან ილიონისა.
იქ სამტრო მიწამ მიიღო მტერი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

სამძიმოა ქალაქის აღბორგება, სამძიმოა რისხვა,
იგი გაწირავს, ჩაქოლავს ცოდვილს.

გაისმის გოდება,
მეუფებს შავეთი.
უთვალთვალებენ ღმერთები
კაცისმკვლელთ. და ერინიები
დასდებენ სასჯელს,
ვინც უსამართლოდ
ეწია ბედს.
დავიწყების ჩრდილი დაფარავს,
ვინც ხელიწიფა იოლად ეზიდა
დიდების ტვირთი: მიძიმედ გრუხუნებს
მეხი ზევსისა.
არა მსურს ჭარბი ბედნიერება,
არა მსურს ქალაქთა მნგრეველი ვიყო,
არა მსურს პური მარილიანი,
გამოწვდილი დამპყრობლის ხელით.

მეორე ეპიგრაფი

ხმები ქოროდან.

საამო ცნობა გამოაშუქა
სწრაფად მქროლავმა კოცონმა ბნელში.
მაგრამ ვინ უწყის
ეს სიმართლეა თუ გვათამაშებს განგების ძალა?
ბაღლია იგი, ან ჭკუამწყრალი,
ვინც ცეცხლის ნიშანს ერწმუნება,

გულს რომ გაგვითბობს ანაზღეულად
მერმე კი ქრება და სიცივე დაგვრჩება მხოლოდ.
მარტო დიაცის სუსტ გონებას შეეფერება
ბეცად ერწმუნოს მოჩვენებით და უადგილოდ
ღმერთებს მადლობა მოახსენოს, რადგანაც ქალი
მალემრწმენია, სურვილებიც ქარივით უქრის.
სიხარულიც ქალისმიერი
წარმავალია, ვით გრძნობა ქალის.

ქოროს უხუცესი

მალე შევიტყობთ, ჭეშმარიტი არის თუ არა,
რაიც გვაუწყა კოცონმა და პატრუქთა სრბოლამ.
იქნება ტკბილი სიზმარია ეს ყოველივე
და ღამეულმა ათინათმა წარგეტაცა გონი?
ვხედავ, მალიად სანაპიროს მოსდევს შიკრიკი,
თავდაიხრდილული ზეთისხილის გრილი რტოებით,
აჰკვრია მტვერი — მშრალი მიწის მწყურვალე დაი.
უტყვი ნიშანი ან ფიჩხნარი აღმოდებული —
ტყიერი ცეცხლი ვერას გვეტყვის, არამედ იგი,
თავად შიკრიკი, ყოველივეს მოგვითხრობს წვრილად.
არა და მაშინ... დროზე უნდა. დავმუწო პირი.
ნეტავ, ყოველი სვეკეთილად დასრულდებოდეს,
და ვინმე თუა ქალაქისთვის ავის მსურველი,
ავად შეერგოს და ჩამწარდეს ნაყოფი ტკბილი.

შემოდის მაცნე.

მაცნე

ო, მშობლიურო გოროხებო არგოსის მიწის!
კვლავ დაგიბრუნდი მე დღეისდღეს ათი წლის მერმე.

ბევრი იმედი ჩაქრა, მაგრამ აღსრულდა ერთი...
აღარ მეგონა თუ არგოსის მშობელ მიწაზე
ველირსებოდი მიცვალებას, კუთვნილ სამარეს.
მაშ, გამარჯობა, ტკბილად მიწავ, ნათელო მზეო,
ზევსო, მფარველო ქვეყნისაო, შენც პითიელო,
ახლა რომ ღუმხარ, აღარ გვიშენ უწყალოდ ისრებს...
საკმაო იყო სკამანდროსზე სისხლი და მსხვერპლი.
კვლავაც იყავი მხსნელად ჩვენდა, მეუფედ ჩვენდა,
დიდო აპოლონ. მე მოვუხმობ ახლა სხვა ღმერთებს;
მალემსრბოლ ჰერმესს, უპირველეს მალემსრბოლთაგანს.
თქვენ კი, დევგმირნო, სასისხლოდ რომ გაგზავნეთ ჯარი,
კვლავ ჩაიბარეთ შუბს და ჰოროლს გადაარჩენილი.
ო, ხელმწიფეთა საბრძანისო, სრა-სასახლენო,
ნაკურთხო ტახტო, ღვთაებრივო სალოცავებო,
და სიძველენო, ბრწყინვალეებით თვალის მიმტაცნო,
ისევ მიიღეთ მეფე თქვენი მრავალ წლის მერმე,
მობრძანდა იგი, შუქმოსილი, კეთილშობილი,
ხელმწიფე თქვენი, ჯილოსანი აგამემნონი.
მეგებენით ზარ-ზეიმით, როგორც შეჰფერის,
ზევსის ორკაპით გულოვანმა რომ დასცა ტროა
და ბქენი მისნი ნაცარტუტად გარდააქცია.
ქვედაენარცხა ბომონები და ღვთაებრივი
ტურფა ტაძარნი, განადგურდა სრულად ნათესი.
რომელმან ტროის ციხე-გოდოლს სტყორცნა ქამანდი —
მოვალს დიდებით ბედნიერი აგამემნონი,
პირველთაგანი კაცთა შორის და უხუცესი
ატრიდი ქველი. არ იკვეხნის უკვე პარისი
მკვლარი ქალაქით, შურისგებით აღვსილა გული.

მზვობრობისთვის, დაუცხრომელ მტაცებლობისთვის
 შეცოდებისთვის ამოვარდა ძირფესვიანად
 მეფური გვარი, სახლეული დაცარიელდა.
 მწარედ უწია პრიამიდებს ორგვარმა ცოდვამ.

ქოროს უხუცესი

აქაველების მალემსბროლო, შენ გაიხარე.

მაცნე

აჰა, მეც ვხარობ, აწ სიკვდილიც არარად მიჩანს.

ქოროს უხუცესი

სამშობლოს სევდა თან დაგდევდა, ეჭვი არ არის.

მაცნე

ეჭვი არ არის... სიხარულის ცრემლი მდის ახლა.

ქოროს უხუცესი

და ალბათ სენიც მოგეძალა სასიხარულო.

მაცნე

როგორა ბრძანე? მსურს გავიგო ქარაგმა შენი.

ქოროს უხუცესი

დარდი გაქვს მისი, ვინაც ალბათ, შენთვის დარდობდა.

მ ა ც ნ ე

ლაშქრად წასულებს იგლოვდაო სამშობლო, ამბობ.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ბევრგზის აღმოხდა გლოვის ზარი სულის სიღრმეებს.

მ ა ც ნ ე

რაზედ იგლოვდა ჯარებისთვის ქვეყანა ეგრეთ?

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

დიდი ხანია, გადავყლაპე ღუმელის ფხენილი.

მ ა ც ნ ე

და მერე რათა, უხელმწიფოდ აქ ვინ გჩაგრადა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ვით წედან შენ თქვი, მეც არარად მიჩანს სიკვდილი.

მ ა ც ნ ე

რაილა, კეთილად აღესრულა ხომ ყოველივე.
შემდეგი დრო კი ხან ბედილბალს მოგვივლენს ხოლმე,
ხან ავბედსა გვწევს, აბა, მითხარ მთელი ცხოვრება
რომელს ჰქონია ბედნიერი, თვინიერ ღვთისა!
ახლა მოგიტხრო გასაჭირზე და სიმუხთლეზე,
სველი გემბანის ფიცარნაგზე თუ ვით ვეყარეთ —

და საესე იყო დღენი ჩვენი ვაით და ვიშით.
 ურიცხვი გვედგა გასაჭირი ხმელეთზეც, როცა
 მტრის გალავანთან დაცემული გვექონდა კარვები.
 ცა მოქუფრული, წვიმიანი თავს გვექცეოდა,
 ნისლი და ნესტი მოცოცავდა ხეობებიდან
 და ტანისამოსს ზედ გვალბობდა ბეჩავ ტყიერებს.
 აბა, ზამთარზე რალა ვითხრა, ხის რტოებს ესხათ
 მკვდარი ჩიტები, ძნელბედობდა იდის თოვლქარი.
 და ახლა სიცხე... ზღვა ჩამკვდარი და მოქანცული
 თვლემდა უძრავად ჩაძირული შუადღის ხვატში.
 მაგრამ რალაზე გევაგლახო, დასრულდა ტანჯვა.
 დასრულდა იგი იმისთვისაც, ვინც მიიცვალა
 და საფლავიდან წამოწევა არ უწერია.
 მაგრამ რისთვისღა ვეჩიჩინოთ ცოცხლებს სულეთზე
 და უმძიმესი მოგონებით შეუძრათ გული?
 დროა გარდასულ უიღბლობას დავემშვიდობოთ.
 ჩვენ, აქაველებს, ომის გრიგალს ვინც გადავურჩით,
 შეგვიმსუბუქა გამარჯვებამ ბედის სიავე.
 თვალი ამაყად გავუსწორეთ მარადიულ მზეს
 და შეგვწევს ძალი ზღვას და ხმელეთს ვაუწყოთ ესრეთ:
 „აქაველებმა, დიდებული დაამხეს ტროა,
 მოიალაფეს განძეული მისი მდიდრული
 და ელადამი სანაქებოდ მორთეს სახლები“.
 რაჟამს ამ ამბავს შეიტყობენ, განადიდებენ
 ქალაქს და სარდლებს, მოწიწებით მოახსენებენ
 მადლობას ზევსსა. სულ ეს არის, რაც უნდა მეთქვა.

ქოროს უხუცესი

სიტყვის სიმწყობრით შენ მაჯობე, მე ვალიარებ.
 მოხუცი მუდამ ჭაბუკია სიბრძნის წყურვილით.

ტე, გაიხაროს სახლელმა და კლიტემნესტრამ
ჯერ ამ უწყებით და მერმელა ჩვენც გვიხაროდეს.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

მე სიხარულის შეძახილი უკვე აღმომხდა
რაცამს მორბოდა ჟინუღილებით მაცნე ღამეში
და გაჰკიოდა დაეცაო ბჭე ილიონის.
დაცინვით მკითხეს: „დაერწმუნე ღამეულ კოცონს
და დაიჯერე, რომ დაინგრა ტროას კედლები?
მალემრწმენია, სულსწრაფია ქალთა ჯილაგი“.
და აღმაცერად მიყურებდნენ, ვითარცა ჩერჩეტს.
მე კი ვამრავლე წირვა-ლოცვა და მთელ ქალაქში
იდგა ქალების ღრიანცელი, ჟივილ-ხივილი
სასიხარულო და ღმერთების საკურთხევლებზე
ბოლავდა კვამლი ზეთოვანი, კეთილსურნელი.
რა შეგიძლია მომახსენო კიდევ ახალი?
თუმცა მომითხრობს ყოველივეს თავად ხელმწიფე.
აჰლა ვიჩქარი, რომ მეუფეს შინდაბრუნებულს,
სახებედნიერს მივეგებო, როგორც რიგია.
განა უფრორე სასურველი რაა ქალისთვის,
ვიდრე დღე იგი, რაცამს ქმარი ომგადახდილი,
ღვთისაგან მრთელი გიბრუნდება და ჭიშკარს უღებ.
აცნობე მეფეს დაეჩქაროს საყვარელ ბინას.
შინმობრუნებულს მოყვარული დახვდება ცოლი,
როგორც დასტოვა, ეზოს იცავს ერთგული ძაღლი,
სანდო დარაჯი, ავსულისგან სახლის მფარველი.
არ შეგვიცვლია არაფერი, დრომ ისე განვლო,
არც ერთი ლუქი არ ახსნია განძთა საცავებს.

არცრა ჭაჭანებს ჩემ გარშემო ჭრელი ჭორები,
ჩემს სხეულს მამრი ისე იცნობს, ვით მე მჭედლობას,
ქალს კეთილშობილს ეს ღირსება თუ გაუხდია
თავმოსაწონად, სამარცხვინო რაა ამაში.

ქოროს უხუცესი

რაიცა ბრძანა ქალბატონმა, შენ გაიგონე,
არ დაიძვირა ლაპარაკი, ლამაზი სიტყვა.
შენ მითხარ, ელჩო, ყოველივე და დაგიჯერებ,
მართლა დაბრუნდა სამშობლოში მენელაოსი?
უვნებელია კვლავაც იგი, ბურჯი ქვეყნისა?

მაცნე

ნუ ფიქრობ, თითქოს ლამაზ ტყუილს მოგახსენებდე,
ვერ ასაზრდოებ ფუჭი ხილით ახლობლებს დიდხანს.

ქოროს უხუცესი

საბედნიერო სიმართლეა სიტყვები შენი?
ჭეშმარიტებას ვერ მიჩქმალავ ყალბი სიტყვებით.

მაცნე

უკვლოდ მოსწყდა კაცი იგი აქაველთ ლაშქარს,
მისი ხომალდიც მასთან ერთად, არ ვამბობ ტყუილს.

ქოროს უხუცესი

მითხარ, თქვენ თვალწინ გაეშურა ილიონიდან,
თუ ბორგნეულმა ქარიშხალმა მოსწყვიტა ლაშქარს?

მ ა ც ნ ე

ვით გაწაფულმა შეილდოსანმა, მიზანს მოარტყი,
მსუბუქი სიტყვით მომაყენე ტკივილი მძიმე.

ქოროს უხუცესი

ჯერ ეს მითხარი, ცოცხალია იგი თუ მკვდარი,
არ მივიღიათ ცნობა რამე ზღვაოსანთაგან?

მ ა ც ნ ე

არ არის კაცი, ამ ამბისა გვაწყოს რამე
თვინიერ მზისა, რითაც მიწა მწიფს და პურდება.

ქოროს უხუცესი

წვრილად მომითხრე, ქარიშხალი თუ ვით აღბორგდა,
ლამქარი თუ ვით დაიღუპა დემონთა ნებით.

მ ა ც ნ ე

ეგებ არა ხამს, ეს კეთილდღე ავენოვანი
ცნობით შეიმღვრეს — ნაირ-სახობს პატივი ღმერთთა.
ოდეს ქალაქში მოდის მაცნე პირმოქუფრული
და მოაქვს ომში დაღუპულთა მძიმე ამბავი,
საყოველთაო ტკივილებით გულგასენილი
ავრცელებს იგი წყლულებს ხალხში, ყოველ ოჯახში,
სადაც არესის წყვილი შუბით, წყვილი მათრახით
მკერდგაპობილი უბედური ეგულვით მკვდარი,
და ისღა რჩება კრილობებით დაღარულ მაცნეს,

რომ ერიხებს პეანები მიუქღვნას ტკბილში,
 მე-კი წილად მხვდა კეთილმაცნედ მოვსულიყავი
 და სვებდნიერ ჩემს ქალაქში მემახარობლა:
 რად გავურიო ტკბილსა მწარე, რაზედ მოგიტხრო,
 აქაველების გასაჭირზე ღმერთთა რისხვაზე,
 როს დაძმობილდნენ მუდამ მტრული წყალნი და ცეცხლნი,
 შეკრეს პირობა არ დაენდოთ და დაელუპათ
 აქაველების მხედრიონი ილაჯგაცლილი;
 ღამის წყვდიადში ავად ძრწოდა ზღვა მოტორტმანე,
 ავბედილობდა ტალღის მთები წყვდიადოვანი
 და თრაკიული ქარბორბალა გემებს არღვევდა,
 ნავებს ურქენდა, როგორც ხარი გადარეული.
 იდგა ქარწვიმა, უფსკრულისკენ მიაქანებდა
 ნავების ფარას ქარიშხალი — რეგვენი მწყემსი.
 და მზე რაჟამსაც ამოვიდა, ჩვენ დავინახეთ
 ეგეოსის ზღვა მოცინარე, გადაცხედრილი
 აქაველებით დაშლილი ნავების ჯარით.
 ბოლოს როგორღაც თავად ჩვენ და ჩვენი ხომალდიც
 მძიმე ფათერაკს აგვარიდა უთუოდ ღმერთმა
 და არა კაცმა, საწაღმართოდ გვიქცია გეზი.
 თვით ბედისწერამ მოუმართა ხელი ჩვენს ხომალდს,
 და არ ინება ტალღებს ფსკერში დაენთქა იგი,
 ან ეშვებთან ქვიან კბოდეს შენარცხებოდა.
 მხოლოდრე რაჟამს ზღვის ქარტეხილს გამოვექეციით,
 აღარ გვჯეროდა დღის სინათლეს კვლავ რომ ვხედავდით.
 მერმე ახალი მწუხარების ხარებმა გვძოვეს
 იმათი დარდით, უგზოუკვლოდ ვინც დაიკარგა.
 დღეს იმათ შორის ვინმე თუა გადარჩენილი,

თავად ვგონივართ დაღუპულნი, ეჭვი არ არის.
გავვიწაღმართდეს ნეტავ ბედი, შინ დაგვიბრუნდეს
ბედმომღიმარედ უვნებელი მენელაოსი.
თუ ცისქვეშეთში ერთი სხივი დაჰნათის მაინც
ნათელი მზისა, მაღლით ზევსიც თუ არ ინებებს
გადააშენოს ერთიანად მეფური გვარი,
მამინ ჩვენ მისი დაბრუნების კვლავ გვაქვს იმედი.
ქემმარიტია, რაც გითხარი, ესე ყოველი.

მაცნე გადის.

მეცნე სტასიმი

ქორო

სტროფი პირველი

ვინ შეარქვა
მრავალნიშნა სახელი იმ ქალს?
თვით მან ხომ არა, ვისი ხილვაც არ შეგვიძლია —
ბედის მეცანმა,
განაჩენი ენას წვერზე რომ მოსდგომია?
მან თუ უწოდა
ყველასათვის ტურფა ელენეს
„ელენე“, რომელმაც შუბზე იქორწინა,
და ჰელანდროსმა, ჰელეპტოლისმა
ოქსინოს რბილი სარეცელი ამოქარგული
მიატოვა და ზღვად გარდიხვეწა.

გამოდევნა ზეფირის ქარებს
ბევრი ვაჟკაცი, ბევრი მღევარი შუბოსანი
ჩაუდგა კვალში,
სასისხლოდ რომ მიეახლნენ სიმეონტის
ხშირფოთლოვან სანაპიროებს.

ანტისტროფი პირველი

მწართ შესცვალა კარიბჭესთან ილიონისა
სარეცლის სიტკბო შურისმგებელმა.
რისხვით რომ აღსდგა
სირცხვილეული ტრაპეზისათვის.
ზევსის საკურთხის შეგინებისთვის,
ოდეს მოყივნდა სახლის სიწმინდე,
საქორწილო ღვინის სიამე.
ოდეს პატარძალს განადიდებდა
ჭაბუკთა გუნდი
სადედუფლო საგალობელით.
აწ გალობა შესცვალა გლოვამ.
აწ ცრემლებით გაუხვებულა
პრიამოსის ძველი ქალაქი,
მაცდურცოლიან პარისისთვის მავედრებელი.
ყველა იმედი მოქალაქეთა
ჩაძირულა
სისხლისა და ცრემლის გუბეში.

სტროფი მეორე

კაცმა ერთმა, კეთილმა თურმე
ლომის ბოკვერი მოიძია, შინ მიიყვანა.

და გამოზარდა.

ჯერ თვინიერი გახლდათ მეტად
ლეკვი ლომისა.

ართობდა იგი მოხუცებულებს,
დაჰყავდათ ხელით,
ვით საყვარელი ბალდი პატარა
აფახულებდა უმანკო თვალებს,
შიშშილიც კი ავიწყდებოდა.

ანტიროფი მერე

ხანი გავიდა. გაამჟღავნა ცხოველმა უმაღ
თანდაყოლილი ბუნება მისი.

დაერია აღმზრდელებს თვისას.

სასიკვდილო გაავლო მუსრი.

სისხლიანი შექმნა ღრეობა,

წაბილწა სახლი.

ღია დაღონდა შინაური.

ჟამმა სასტიკმა იმსხვერპლა ბევრი,

ღმერთმა მოჰგვარა მათ ლომის სახით

მოსისხარი შურისმგებელი.

სტროფი მესამე

სწორედ ასევე მიეახლა ქალიც ილიონს,

ვით საამო ზღვის ქარკეთილი,

უხიწვო ოქროს მშვიდი ქანდაკი.

თვალებიდან ნათლის მფრქვეველი.

გულთა მკოდავი, კოკობ-ყვავილი სიყვარულისა.
ქემმარიტად კი იყო რიოში და მოღალატე,
ქორწილი გლოვით გაასრულა.
მოსაყივნებლად და სავალალოდ
პრიამოსის ვაჟს მიჰგვარა ცოლად
პურადმა ზევსმა
ეგ ერინია, პატარძალთა ამტირებელი.

ანტისტროფი მესამე

არსებობს ძველი ნათქვამი ერთი:
თუ შვილად გივის ბედნიერება
მას შვილიშვილი მიჰყვებაო საპირისპირო,
რადგან არისო ბედნიერება
უბედურებით ორსული მუდამ.
მე კი სრულიად სხვაგვარად ვფიქრობ:
ბოროტი სჯიმე
წარმოშობს ბოროტს,
ვით ცუდი მამა.
ხოლო იქ, სადაც უფროსობს სიბრძნე,
სახლი ივსება კეთილი და საღი ბავშვებით.

სტროფი მეოთხე

ვადაეცემა ბოროტი თესლი შთამომავლობას,
ხელმეორედ აყვავდება ხე შეცოდების,
ვიდრე მოვა დემონი შავი,
ხელშეუვალი,
დაეყუდება სახლის ყურეზე

შურისმგებელი,
სახელ მშობლისა.

ანტიტროფი მეოთხე

შუცეცხლიან ღარიბ ქოხებში ბეუტავს სიმართლე,
სადაც ცხოვრება დიდებულია პატიოსნებით,
სადაც გაურბის სათნოება სპეტაკ ოქროს
ჭუჭყიან ხელში,
ზიზლით შესცქერის მქონებელთა
ამ წარმავალ ყოყლოჩინობას,
რადგან თვით არის სათნოება
ყოვლის საგანი.

ორქესტრაზე ეტლით შემოდის აგამემნონი
კასანდრასთან ერთად.

მესამე ეპიზოდი

ქოროს უხუცესი

მეფევ ბატონო, ქალაქ ტროას დამამხობელი,
ატრევსის პირმშოვ!

ვითარ გიკითხო ხელმწიფეო? ვითარ მოგმართო,
რომ არც რაიმე მოგიჭარბო, და არც მოგაკლო
ეგოდენი სიხარულის უამს?

მოკვდავთ სხევევიათ, ზოგჯერ საზღვარს გადავლენ ხოლმე
პირმოთნეობით,

და მზად არიან სხვის ჭრილობებს მალამოდ წასცხონ
ოხვრა, მაგრამ გულთან ახლოსაც
არ მიიტანენ სხვისთა სატკივართ.
ასევე — სხვისი სიხარულის ჟამს
იღმიჭებიან ნაძალადევად.
მაგრამ გამჭრიახ და კეთილ მწყემსსა
თვალს ვერ აუხვევს სხვათა მზაკვრობა,
იგი გაარჩევს ტყუილს და მართალს.
წყალსა და ღვინოს.
მაშინ, რაჟამსაც დაჯარე ჯარი
შენ ელენესთვის, არ დაგიმაღავ,
ჩემს სულში აზრი ჩაიფესვა ესევეთარი,
არა ჰყოლია ფარას-მეთქი კეთილი მწყემსი.
ეგრე უაზროდ გამამაცებულს,
სასიკვდილოდ რომ მიგყავდა ხალხი.
ღღეს კი მეც ვხარობ, ვესალმები სულით და გულით,
ვინც გაასრულა ყოველივე საკეთილდღეოდ.
ღრო მოვა, თავად დარწმუნდები
ვინ ერთგულებდა ქალაქს შენსას —
ვინ იყო ორგულ.

ა ვ ა მ ე მ ნ ო ნ ი

ჯერ მინდა არგოსს მივესალმო და ღმერთებს ჩვენსას,
შინ დაბრუნება რომ მარგუნეს და თანამედგენს,
რაჟამს დევატყდი პრიამოსის ქალაქს სასტიკი
შურისძიებით. არ ჰქონიათ კამათი ღმერთებს,
არც მსაჯულებით ტროის ბედი არ განუსჯიათ,
ოდეს სიკვდილის ბნელ ურნაში ისროდნენ კენჭებს.

სასწორს ბედისას მეორე მხრით ედგა იმედი,
მაგრამ თავისკენ ვერ სწონიდა, მეტად მსუბუქი.
ახლა კი კვამლი დაჰფენია ტროის ნანგრევებს.
სიკვდილის კვამლი ჯერაც სუნთქავს მბუჟტავ ნაცარში,
სიმდიდრე ძველი გაპნეულა ფერფლად ქარდაქარ.
ამისთვის ღმერთებს საუკუნო ლოცვა-კურთხევა
ეგების ჩვენგან. ოსტატურად დავავთ ფანდი.
ერთი ქალისთვის თავს დაატყდა განადგურება
და აქაველთა გავეშება უბედურ ქალაქს.
აჯილდა ცხენმა, ბოძალივით გულგამპობელმა
გაიჯირითა პლედების ჩაქრობის ყამზე.
შშიერი ლომი გამოვარდა, ლეში იყნოსა,
გაუმაძღარმა ამოხვრიპა მეფური სისხლი.
აი, ეს არის ღმერთებისთვის რაც უნდა მეთქვა.
ხოლო რაც შენ თქვი, ყურად ვიღე, დავეც დასტური,
ბარბარშია ერთმანეთთან აზრები ჩვენი.
ის კაცთაგანი ვახლავთ სწორედ კეთილშობილი,
ვინც უშურველად თანაუგრძნობს ბედგადიმებულს.
ხოლო მოშურნეს ტკივილები უორკეცდება,
უძლიერდება ავადობა, ვითარცა სნეულს,
განმარტოვდება, კარს დაიხშობს გულგასენილი,
და იგლოვს ასე ბედნიერის ბედნიერებას.
მრუდე სარკეში მეგობარი მყავდა მეგონა
დაუთვალავი და ფიცით რომ მემტკიცებოდნენ,
იმ ძმადნაფიცთა ჩრდილებილა შემომრჩნენ ბოლოს.
ოდისევსმა კი, თანადგომა ჯერ რომ არ სურდა,
დიდერთგულების ღირსეული ზიდა უღელი.
ახლა არ ვიცი მკვდარია თუ ცოცხალი იგი —

ამას რომ ვამბობ. ხოლო ქალაქს რაც შეეხება
და მაღალ ღმერთებს, ყოველივეს განვბჭობთ მერმისთვის,
ვითარცა ჯერ არს. ახლა გვმართებს ზრუნვა იმაზე —
გავიხანგრძლივოთ დღე კეთილი და განვიმტკიცოთ,
თუ სადმე სენი შეპარულა და მკურნალობა
არის საჭირო, დასტაქარის ხელოვანებით
ჩვენ ამოვიძირკვათ სნეულებას ცეცხლით თუ დანით.
ახლა კი სახლში, ჩემს ბინაში გავეშურები,
რომ საკადრისი საწირავი მივაგო ღმერთებს,
მათ გამამგზავრეს ბედნიერად და დამაბრუნეს.
ვით გარეთ, შინაც გამარჯვება ფეხდაფეხ მღევდეს!

სასახლის კარიბჭესთან გამოდის კლიტემნესტრა ამალით.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

მოქალაქენო, უხუცესო დარბაისელნო,
გვერდზე გადავდებ მოკრძალებას და ჯიქურ გეტყვით,
ვით მე მიყვარდა ქმარი ჩემი, ალბათ დროს მიაქვს
კაცის კრძალვა და მოშიშება. არ გკადრებთ ტყუილს,
გეტყვით რაც ვიცი, ბედი ჩემი ვით შეტრიალდა,
რაჟამს მეუღლე ილიონის ბჭეებთან იდგა.
ძნელია მეტად, როცა ქალი ქმარმონატრული,
მარტოდშეთენილი სასახლეში ზის მომლოდინე,
თან სმენას გიხშობს მითქმა-მოთქმა გაუთავებლად,
ერთ ამბავს ცნობა უარესი მოსდევს მეორე —
და გივსებს სახლსა შეშფოთებით, ავი ფიქრებით.
მართლაც იმდენი რომ მიეღო ჭრილობა მძიმე

მეუღლეს ჩემსას, მითქმა - მოთქმა რამდენიც იყო,
მისგან ბადელა შეგვრჩებოდა ხელთ ფარლალა.
იმდენჯერაც რომ მომკვდარიყო, რამდენს ყბედობდნენ,
ის იქნებოდა გერიონი სამსახოვანი
და იცოცხლებდა დასაბამით დაუსაბამოდ;
იამაყებდა რომ მან სამკუხის შემოაფარა
ცხედრის სუდარა თვითეული სიკვდილისათვის.
ესევეთარი შემზარავი ცნობების გამო
ბევრჯერ მომისწრეს, როცა ყელზე მედო მარყუჟი
და გამომიხსნეს სიკვდილისკენ პირმოქცეული.

(მიმართავს აგამემნონს.)

დღეს აქ არ გახლავს შვილი ჩვენი, თუმც მის აქ ყოფნას
ითხოვდა წესი, ერთგულების ჩვენის სიმტკიცე,
ჯაყი ორესტე, მაგრამ, მეფევე, ნუ შეშფოთდები,
მას ზრდის მეჯითად გვაროვანი, შუბის ძმობილი,
ბრძენი სტროფიოს ფოკიელი, რომელმაც აღრე
განჭვრიტა, რომ შენ ილიონთან გელოდა საფრთხე.
მაშინ ხომ აქაც მოგველოდა თავაწყვეტილი
ბრბოს აგბოხი, რადგან მოკვდავთ სჩვევიათ მუდამ,
თუ დაცემული დაინახეს, წიხლი ჩაარტყან.
აი, საბუთი, ნატყუარი არაფერია.
მე კი ტირილმა გამომიშრო სხეული უკვე,
ჩემს მარილოვან ცრემლის ტბაში წვეთიც არ დარჩა.
გრძელ ღამეებში ამტკენია ღია თვალები,
რაქამს მოვთქვამდი მწარედ შენთვის და ვდარაჯობდი
ღამეულ პატრუქს. ძილს მიფრთხობდა მთვლემარებაში
ეული კოდოს უღიმღამო გაზუზუნებაც.

ავსიზმრეული ვიყავ შენგნით, ხანმოკლე ძილში,
 ვხედავდი ხანგრძლივ უბოლოო საშინელებათ.
 და აჰა, ბოლოს სიხარულით გასრულდა ტანჯვა.
 შევადარებდი მე ხელმწიფეს სამწყემსო ნაგავს,
 ხომალდის ანძას, ზეატყორცნილ თალის დედაბოძს.
 მხოლოდ შობილ ძეს, უშრეტ წყაროს თვისი მშობლისა,
 იმედის ნაპირს, თვალსაწიერს ზღვაოსანთათვის,
 გამოზაფხულის კეთილ ტაროსს გრძელ ზამთრის მერმე.
 მწყურვალ მგზავრთათვის თავანკარა საამო წყაროს,
 უკუმიქცეულს დამყაყებულ სიმღვრივისაგან.
 მოგესალმები, ხელმწიფეო, დიდება შენდა!
 წყეულიმც იყოს აწ მტერობა, ჩვენ საკმარისად
 ვიგემეთ იგი. ჩამობრძანდი, მეფევ ბატონო,
 შენი ეტლიდან, ოღონდ მიწას ნუ შეეხები
 ფეხით, რომლითაც ილიონზე შენ გაიარე.

(მიმართავს მსახურთ.)

ჰეი, მსახურნო! რას უდგეხართ, გზებზე ახლავე
 ძვირფას ნოხების გადაფენა მიბრძანებია!
 ფიცხლავ დააგონ ფარდაგები, მეწამულ გზაზე
 დაე, უძლოდეს სასახლისკენ თვით დიეე მეფეს.
 სხვა დანარჩენზე სიბეჭითე იზრუნებს ჩემი,
 მულამ ფხიზელი, თუ ღმერთებმაც მომხედეს მალლით.

ა გ ა მ ე მ ნ ო ნ ი

ლედას ასულო, სრა-პალატთა ჩემთა მფარველო,
 ენაწყლიანად ბრძანე ჩემი განმორებისთვის,

მხოლოდრე მეტად გაგიგრძელდა. უმჯობესია
სხვისი ბაგიდან მიითვალო ჯილდო ქებისა.
ქალი არა ვარ, მეტის ქებით რომ გავკეკლუცდე,
არც ბარბაროსი, რომ ჩემს ფერხთით დაემხოს ვინმე
და ბრისყულ ქებას შემბლაოდეს პირმორღვეული;
შურის აღმძვრელი არც გზა მინდა ატლასეული,
ღმერთებს ეგების ეგოდენი პატივი მხოლოდ.
მე კი კაცი ვარ წარმავალი და არა მფერობს
არ მოშიშებით ხავერდოვან გზით სიარული.
დე, პატივი მცენ, ვით კაცთაგანს და არა ღმერთსა.
ხალიჩა კი არ განმადიდებს ფეხით სათელი,
არამედ საქმე, ღმერთებისთვის დიდი ძღვენია
ყოყლოჩინობის უკუგდება, ბედნიერია
მხოლოდ ის კაცი, ვინც სიკეთით განვლის სიცოცხლეს.
ეს არის ჩემი კანდიერი სიტყვაც და საქმეც.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

თუმცა ესრეთ წარსთქვი, ნუ გადახვალ მაინც ჩემს სიტყვას.

ა გ ა მ ე მ ნ ო ნ ი

უწყოდე ესე — ურყევია განზრახვა ჩემი.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ღმერთების შიშით იტყვი უარს შენს განზრახვაზე?

ა გ ა მ ე მ ნ ო ნ ი

რაიცა მითქვამს, მიფიქრია და ისე მითქვამს.

კლიტემნესტრა

ამ დროს, უწყილა, რას იზამდა თვით პრიამოსი?

აგამემნონი

ალბათ, თამამად გაიჭლიდა მოფარდაგულზე.

კლიტემნესტრა

ყურს ნუ მიუგდებ შენც, მეფეო, ბრბოის ნაჭორავს.

აგამემნონი

ჭეშმარიტია ხმა ერისა უმქუხარესი.

კლიტემნესტრა

ჰმ, პატივის ნუ სდებ, რაც პატივის ღირსად არა ღირს.

აგამემნონი

ღიაცს არ ფერობს ამ საქმეთა სჯა და განბჭობა.

კლიტემნესტრა

ბედნიერთათვის თავდადრეკა ღირსება არის.

აგამემნონი

ნუთუ ჩვენს შორის გამარჯვება რაიმედ გიღირს.

კლიტემნესტრა

დამმორჩილდი და გაიმარჯვებ მეტის ღირსებით.

ა გ ა მ ე მ ნ ო ნ ი

რადგან ასე გსურს,

(მიმართავს მსახურთ.)

მაშ, შემსენით ფეხებზე სწრაფად
ხვიარა ხამლი, ჩემი ფეხის მსახური გოგო,
და რა გავივლი-გალაღებით ვარდისფერ გზაზე,
დაე, არსაით მითვალთვალონ შურის თვალებმა.
მომეტებული პატივია ფეხით გათელო
ფარჩა - შარები, ფასეული ოქრო - ოქსინო.
აწ კმარა ჩემზედ ლაპარაკი.

(მიუთითებს კასანდრას.)

ეს უცხო ქალი
სახლში პატივით შეიყვანე. დღეს გამარჯვებულს
თავზე დამცქერის ზეციერის მოწყალე თვალი.
ნებით არავინ შემოიდგამს მონობის უღელს,
ეს გოგონა კი, განძთა შორის უძვირფასესი,
ნორჩი ყვავილი, ომის-ჯილდო, მე თან გამომყვა.
და ჰა, მოგყვები, ცოლო ჩემო, გემორჩილები,
სასახლისაკენ მივაბიჯებ მეწამული გზით.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ზღვა უსაზღვროა, ამოხაპვა ვის ძალუძს მისი?
აიქოჩრება, ნაირფერად წამოშლის ტალღებს,
ვერცხლის გვირგვინებს წამოიდგამს უმშვენიერესს.
ღმერთთა შეწევნით, ჩვენც სავსე გვაქვს სტავრა, მეფეო,

სასახლემ ჩვენმა უკმარობა რაა არ იცის.

დაუთვალავად დაგიფენდი ფეხქვეშ ხალიჩებს,
ურიცხვ საბოძვარს გავიღებდი, ოღონდაც შენი
საბედნიერო დაბრუნება ემცნო ორაკულს.
დაე, არ გახმეს ფუძის ძირი, აფოთლდეს ჭერი
და სირიოსის ცხელა დღენი ჩამოგვიჩრდილოს.
აგერ, შენც კერას დაუბრუნდი, ჩვენი სასახლის
ქამგრძელ ზამთარში გაზაფხული შემოიყვანე.
ანდა პირიქით, ოდეს ზევსი უმწიფარ ყურძენს
დამხუკველ ხორშაკს მოუჭარბებს, მოგაქვს სიგრილე
კარმიდამოზე, სადაც კაცის იღწვის მარჯვენა.
ო, ზევსო, ზევსო, გევედრები, აღმსრულებელო,
აღასრულებდე ყოველივეს, რაიც მწადია.

(კლიტემნესტრა მეფესთან ერთად შედის სასახლეში.
ეტლზე დგას გაოგნებული კასანდრა).

მ ე ს ა მ ე ს ტ ა ს ი მ ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ვაჰმე, რად მტანჯავს
შიშის აჩრდილი და გულზე მაწევს
ვით მაჯლაჯუნა?
რად აღარ ძალმიძს
გავხსნა ხვანჯი დაბურთულ სიზმრის?
ვაჰმე! რად აღარ დაბრძანდება სულის ტახტზე გაბედულ
დიდი ხანია ხომალდის ღუზა
ქვიშიან ფსკერზე დაეშვა, ოდეს
ილიონისკენ მიჰყავდათ ჯარი.

ანტიტროფი პირველი

თავად ვარ მოწმე, ჩემი ორთავ თვალებით ვნახე
სამშობლოსკენ ვიდოდა ჯარი.
და მაინც სულში რაღად რეკავენ
გლოვის ჰანგები უსიხარულო,
ვით მოტირილი ერინიების,
რად მოგვეძალა სასოწარკვეთა!
შფოთავს სული. აღსასრულის წინაგრძნობა
გულში ფხაჭუნობს.
ვლოცულობ, რათა გამიცრუვდეს ეს წინათგრძნობა,
არ აღესრულოს აროდეს იგი.

სტროფი მეორე

თუნდაც სიმრთელის გარს გეკრას ღობე,
მეზობელი ხომ
სნებაა მაინც.
ჯიქურად მავალ მენავეს ზოგჯერ
მხარს შეუქცევს, დაღუპავს ბედი.
ჭკუადამჯდარი კაცი კი უმალ
განძს და ქონებას გადაჰყრის წყალში,
რომ შემსუბუქდეს ხომალდი მისი.
ოდეს გავიღებთ სახლიდან ნაწილს,
სახლს გადავარჩინთ დაღუპვას ამით.
ზევს ხომ კვლავაც მოგვიტანს დოვლათს;
წელიწდეულად დააპურებს უხვი მინდვრებით
ყოველ დამშეულს.

ანტიტროფი მეორე

რაყამს დაეცემა მოკვლავი,
შავ სისხლს გადმოაქცევს მკერდიდან,
სულს ვინ შთაბერავს კვლავ ჯადოქრობით?
რომელს ძაღედვა
მიცვალებულის მკვდრეთით აღდგენა —
დასაჯა ზევსმა.
ღმერთებმა ბრძანეს —
არ ყოფილიყო ბედი — ბედის თანაზიარი,
გათიშულიყო შიშის სამანით.
თუნდაც დაადე ენას კლიტე —
გული ამოთქვამს ყოველივეს
დაუფარავად.
ვაკლახ! ამჟამად ყრუ სიბნელეში
ფართხალებს გული
თავისსავე უძლურებას აწყდება იგი,
დაფეთებული.

მეოთხე ეპიზოდი

სასახლიდან გამოდის კლიტემნესტრა და მიდის
ეტლისაკენ, რომელზედაც კასანდრა დგას

კლიტემნესტრა

მიბრძანებია, შემოხვიდეთ სახლში, კასანდრა,
დაწესებულა ზევსისაგან, რომ შენც ისევე,
ვით სხვა მონებმა, მოდგე ახლოს მდიდრულ სასახლის

საკუროთხვევლებთან და ნაკუროთხი აპკურო წყალი.
 დათრგუნე შენი სიამაყე, ეტლიდან ჩამო!
 ალკმენეს ძემაც, გვიამბობენ, იგემა თურმე
 მონობის ხვედრი და სამხიო პურ-წყალის გემო...
 რაკილა ბედის განაჩენი გარდუვალა,
 საამაყოა შენთვის სახლი ოდით მდიდრული.
 ხოლო იქ, სადაც მდიდრდებიან ნაუცბადევად,
 გლახკათ ამაყად ეპყრობიან, განუკითხველად.
 ჩვენთან კი ისე მიგიღებენ, ვითარცა ჯერ არს.

კასანდრა ღუმს.

ქოროს უხუცესი

რაც ვითხრეს ახლა, ნათლად იყო იგი ნათქვამი.
 ბედის ბადეში გახლართულხარ, ტყვილად ფართხალებ.
 აწ, სულ ერთია, გეჯერება შენ ეს თუ არა.

კლიტემნესტრა (ქოროს უხუცესს)

თუ არ ჭიკჭიკებს ბარბაროსულ ენაზე მხოლოდ,
 როგორც მერცხალი, ჩვენი ენაც თუ ეყურება,
 გაავებინე უფრო ნათლად სიტყვები ჩემი.

ქოროს უხუცესი (კასანდრას).

დაჰყევ მის ნებას. ქალბატონი სიკეთეს გირჩევს.
 იყავ გამგონე, ნუ ჯიუტობ, ეტლიდან ჩამო.

კლიტემნესტრა

მე კი არ ძალმიძს აქ, კარებთან დავყოვნდე მეტად,
 იქით ვიჩქარი, სად სასახლის ზედ შუა კიბაზე

გდია ზგარაკი შესაწირი და დანას უცდის.
ვინ ელოდა თუ ამ სიხარულს ველირსებოდი.
შენ კი შემოსვლა თუ გწადია, შემოდი ბარემ,
და თუ სიტყვებით საუბარი არ გეხერხება,
მაშინ ხელებით ისაუბრე, როგორც ველურმა.

ქოროს უხუცესი

მარჯვე სჭირია თარჯიმანი მაგ უცხო გოგოს,
მახეში გაბმულ დაფეთებულ ნადირს ჰგავს იგი.

კლიტემნესტრა

სწორედ შლეგია. სხვაგან დაჰქრის მისი გონება.
ახლად დამხობილ ქალაქიდან მოსულა იგი,
ვერ შეიგუეებს ეგრე მალე მონობის საბელს,
სანამ ჯერ კიდევ ყელში შჩრია ბოღმა და სისხლი.
მაგრამ აწ კმარა, არ ვიმცირებ თავს მეტის ხვეწნით.

(კლიტემნესტრა შედის სასახლეში.)

ქოროს უხუცესი

არ ვჯავრობ შენზე, მებრალვი მხოლოდ,
ჩამო ეტლიდან, საბრალო ქალო,
დაემორჩილე ხვედრს მონობისას.

კასანდრა

სტროფი პირველი

ვაიმე, ვაიმე!
აპოლონ, აპოლონ!

ქოროს უხუცესი

რისთვის შესტირი ეგრე ლოქსიას?
სხვა არის იგი, არ ებრაღვის ატირებული.

კასანდრა

ანტისტროფი პირველი

ვაიმე, ვაიმე!

აპოლონ, აპოლონ!

ქოროს უხუცესი

ისევ ეძახის, ღმერთს დიდებულს შესტირის იგი,
რომელიც მტირალს არ შეიწყალებს.

კასანდრა

სტროფი მეორე

აპოლონ, აპოლონ!

გზათა მეცანო, ჩემო აპოლონ!

ვაი, ორგზის გამიტარე გულს ორღესული.

ქოროს უხუცესი

აღბათ წინაგრძნობს უბედურებას,
მონა ქალშიც კი დაფარულა ღვთაებრიბა.

კასანდრა

ანტისტროფი მეორე

აპოლონ, აპოლონ!

გზის გამძღოლო, ჩემო აპოლონ!

სად მომიყვანე სადაური, რომელ ბინაში?

ქოროს უხუცესი

ეს ატრიდების სასახლეა, თუ შენ არ უწყი
მე გეუბნები, ესე სრული სიმართლე გახლავს.

კასანდრა

სტროფი მესამე

ღვთისმგმობელთა ადგილია ეგ სრა-პალატი,
მოწმე მკვლელობის და ჯალათობის,
განესტილია იატაკი მოყვასის სისხლით.

ქოროს უხუცესი

მეძებრის ყნოსვა აღმოაჩნდა უცხო გოგონას,
გეში აიღო, გაეკიდა კვალს მკვლელობისას.

კასანდრა

ანტისტროფი მესამე

მიყვები, ვუსმენ შორეულ ხილვებს,
აგე, ტირიან თოთო ბავშვები,
თავად მშობელნი სწვავენ ტაფაზე და მიირთმევენ.

ქოროს უხუცესი

ჩვენ გვესმა შენი წინასწართქმანი,
რალა შეთენია აწ სათქმელი წინასწარმეტყველს.

კასანდრა

სტროფი მეოთხე

ღმერთო მაღალო! კვლავ რა ახალი
ზრახვა უღვეს გულში ქალბატონს

ახლობელთა მწუხარებისთვის?

არსაით ახსნა.

არსაით შეველა.

ქოროს უხუცესი

ბოლო მისნობა ვერ გამოვიცან,

პირველი ვუწყვი — ამას ყვირის მთელი ქალაქი.

კასანდრა

ანტიტროფი მეოთხე

ვაიმე, ქალო, რა გაგიზრახავს

აბაზანაში რომ მიუძღვები

თანამეცხედრეს? ბოლომდე როგორ ვილაპარაკო?

აღესრულება მალე ყოველი,

აჰა, ხელები ეძებენ ხელებს...

ქოროს უხუცესი

ველარას ვიგებ მისნობისას, თითქოს ანაზღად,

ბნელი სიტყვების უსიერში დავკარგე გეზი.

კასანდრა

სტროფი მეხუთე

ვაიმე, ვაი, ეს რა ვიხილე.

უკვე გაშალეს ჰადესის ბადე!

სიკვდილის ლანდი ხელჩაკიდული

მიუძღვის დიაცს.. აჰა, იყვირე,

გაუმადლარო შურისძიებავ, დაკლეს ზვარაკი!

ქოროს უხუცესი

რისთვის ეძახი სასახლეში ირინებს,
რად ესალმები? შენს სიტყვებში მწუხრის ჟამია.
რად მოგაწვა სისხლი გულბანდზე, ზაფრანისფერი
დაგდება, თითქოს დამდგარა ჟამი, როდესაც
უკანასკნელი სიცოცხლის სხივი გაიყინება
ღია თვალებში.

კასანდრა

ანტისტროფი მეხუთე

აჰ, შეხედეთ, შეხედეთ! ძროხას გაარიდეთ ხარი.
ბადეს გლეჯს ახლა
შავი, წვეტიანი რქები.
კაცი ეცემა, იძირება წყალში.
სიკვდილის ვარცლზე განბანეს იგი.

ქოროს უხუცესი

თუმცა მისნობას ვერ მივმხვდარვარ,
მაინც ცუდ ამბავს მიგრძნობს გული.

ქორო

რომელ ორაკულს უმისნია
სიკეთე ჩვენთვის. ისინი მხოლოდ
ავს გვიცხადებენ, მრავალ ტანჯვას
გვიწინაგრძნობენ, გვზარავენ შიშით.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ე ქ ვ ს ე

ვაიმე, ვაი, ავბედო ბედო!
ტანჯვის ციხეა სხეული ჩემი.
სად მომიყვანე მე უბედური
შენი სიკვდილის თანამტვირთველად, სად მომიყვანე?

ქ ო რ ო

ღვთიურო ქალო, რად კვნესი ეგრე,
როგორც ბუღბული გულყვითელა,
მთელი სიცოცხლე რომ დასტირის თავის საყვარელს
და ხმობს მარადის უბედური:
იტის, ი-ტის!

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ე ქ ვ ს ე

ვაიმე, ვაი! საშურია მაგ ჩიტის ბედი.
ფრთოსან ბუღბულად აქციეს ღმერთებმა,
დაუწესეს სევდიანად ეგალობა ჟამიდან ჟამზე,
მე კი ფხიანი ორლესული მკერდს დამიღეწავს.

ქ ო რ ო

რად მოგივლინა
ამაო სალმობანი უფალმა.
რაა იგი, რასაც შენ ხედავ?
რაღა სტირი გულამოსკვნით, მოსთქვამ და გოდებ?

ვინ დაგიბედა მაგიურო
გზა ავბედითი?

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ს ტ რ ო ფ ი მ ე შ ვ ი დ ე

ვაიმე!

პარისის ქორწილი, ვაი, სისხლით გასრულებული!
სკამანდროსის მშობლიურო ტალღებო, ვაი!
შენს ნაპირებთან ვიზრდებოდი მე საცოდავი.
ამიერიდან, ალბათ, კოკსიტის
მკვდარ ნაპირებზე დავიდებ ბინას.

ქ ო რ ო

როგორც იქნა შენს სიტყვებში გაკრთა სიცხადე,
ახლა ბავშვიც კი გაგიგებდა,
მეც ეკალმა გამიფხაჭნა გული ანაზღად,
შემიპყრო სევდამ,
შენი ვალებით, სატანჯველით დია შევლონდი.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე შ ვ ი დ ე

✓ ვაი, ტკივილო, დაღუპული სამშობლოს სევდავ!
თუმც მამაჩემმა ბევრი ზვარაკი
დასდვა ქალაქის გადასარჩენად,
ვერ იხსნა იგი.
მსგავსი ვარამი არ უნახავს ქალაქს აროდეს.
მეც ალბათ მალე მივეცემი სასიკვდილო ციებ-ცხელებას.

ქორო

რაც ახლა სთქვი წინანდელსა ჰგავს.
სამველს არ გაძლევს ავი დემონი,
გულს გიშფოთებს
სევდიანი გლოვის ჰანგებით,
სიკვდილის ზრუნით, აღარ ვუწყვი რა ვიღონიო.

კასანდრა

ნუმც მოიბუროს პირზე რიდე ჩემმა მისნობამ,
ვითარცა მორცხვმა პატარძალმა, ახლად შერთულმა.
რაჟამს ინათებს აღმოსავლით, დაჰბერავს ქარი,
გაეკიდება ტალღა ტალღას მზისკენ მორბედი,
ასევე ტანჯვა ტანჯვას მოსდევს და ძლიერდება
ჟამიდან ჟამზე. ნათლად ვიტყვი მე ყოველივეს.
იყავით მოწმედ, კვალს დავადექი, ვით მეძებარი,
გამოვეკიდე აღსრულებულ ბოროტ საქმეებს.
აღარასოდეს მიატოვებს ამიერიდან
სასახლის კედლებს ქოროს ზრუნი და მოტირილი.
სახლში ჩასახლდნენ მემთვრალენი, მეზარხოშენი,
სისხლის ნადიმზე შეკრებილან ერინიები,
ვერ გაჰყრი დღეის ამას იქით მათ სასახლიდან.
ტკბილი სუფრულით მოილხენენ, აღღეგრძელებენ
ძველ შურისგებებს, ხანაც ბილწად მიაგინებენ,
ვინც ძმისეული სარეცელი ხელყო, შელახა...
სთქვი, ავაცდინე, თუ ჩუბინად მოვარტყვი სიტყვა?
გგონივართ კარზე მოკაკუნე მთხოვარი, ყბედი?
დამიდასტურეთ, ჭეშმარიტად ვიცან თუ არა
ამა სასახლის გარდასული ვერაგობანი.

ქოროს უხუცესი

დადასტურება, ფიცი მტკიცი რაღას უშველის
ბოროტ საქმეთა. მაინც დიდად გამკვირვებია,
შენ ვინც ზღვის გაღმა დაიბადე და გაიზარდე,
აქ ყოველივეს განსჯი, როგორც თანამხილველი.

კასანდრა

ხილვის უნარი აპოლონის მოწყალებაა.

ქოროს უხუცესი

მოკვდავი ქალი ნუთუ მისი წილხვედრილი ხარ?

კასანდრა

მიჭირს ამაზე ლაპარაკი, სირცხვილი მიპყრობს.

ქოროს უხუცესი

მორცხვია ქალი, როცა იგი ბედნიერია.

კასანდრა

სასიყვართლოდ მომეძალა ღვთაება იგი.

ქოროს უხუცესი

შენ მას დანებდი, იყოლიე შვილები მისგან?

კასანდრა

შევპირდი, მაგრამ გავუტეხე სიტყვა ლოქსიას.

ქოროს უხუცესი

და ამის შემდეგ ეზიარე ზეციურ ხილვებს?

კასანდრა

ჰო, ფათერაკებს ვარიდებდი მე თანამოდმეთ.

ქოროს უხუცესი

მაინც როგორღა გადაურჩი ლოქსიას რისხვას?

კასანდრა

იმ დღიდან ჩემი აღარ სჯერათ, დამსაჯა ამით.

ქოროს უხუცესი

მე ხომ ვირწმუნე საკვირველი შენი მისნობა.

კასანდრა

ვაიმე, ვაი!

კვლავ ავბედითი მომეძალა წინაგრძნობანი,
შიშმა შემიპყრო ერთიანად, ჰოი, შავბედო!
დახეთ, პაწია ბიჭუნები კარებთან წვანან,
თითქოს ძილფხიზლად გადასულან უღრან სიზმრებში.
თავისიანებს მოუშთიათ თითქოს ისინი;
და მათივ ხორციით ილუკმება მშობელი მამა.
ო, განვაცხადებ, შურს იძიებს ამისთვის ხვალი,
ჯერეთ უმწეო, სხვათა ბუნაგს შეფარებული
ჩემს აქ მომყვანელ ძლიერ ბატონს ის გადაუხდის,
ჰო, ბატონს-მეთქი ვამბობ, რადგან მონა ვარ უკვე.

დამამხობელმა ილიონის, ხომალდთ გამრიგემ
არარა უწყის, ქალბატონი რა მახეს უგებს,
რომ ელეკვება, როგორც ძუკნა და შესციცინებს,
გულში კი ჩუმად უტრიალებს ფიქრი მზაკვრული.
ო, რა სასტიკი გაბედვაა ქალი ჰკლავს ვაჟკაცს.
მტაცებლის ნაგრამს ვუწოდებდი ამნაირ დიაცს,
კლდეების სკილას, საშიშ ურჩხულს ზღვაოსანთათვის,
ბნელი ჰადესის ყაჩაღანას, არც თავისიანს,
არც მოყვასს თვისას არასოდეს რომ არ დაინდობს.
თავხედი! ისე გაჰკიოდა, ვით მეომარი,
თითქოს უზომოდ გაახარა ქმრის დაბრუნებამ.
გინდა ირწმუნეთ გინდა არა ნათქვამი ჩემი,
ახლა ეს ჩემთვის სულ ერთია, ადრე და მალე
აღესრულება ყოველივე, იყავი მოწმე,
დაადასტურებს ჩემს სიმართლეს ცრემლები შენი.

ქოროს უხუცესი

ვაჰმე, თიესტეს სისხლიანი მემცნო ნადიმი,
მძიმე ტრაპეზი შვილთა ხორცის, შემზარა ამან.
ეგ ჭეშმარიტად წარსთქვი, ვიცი, არ მოგიჭორავს.
ხოლო დანარჩენ ნათქვამიდან ვერა გავიგე.

კასანდრა

მაშ გეტყვი: მალე გაიგონებ ხელმწიფის სიკვდილს

ქოროს უხუცესი

ჩუ, ენას კბილი დააჭირე, შე უბედურო!

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ვერსად წაუვა, სულ ერთია, ამ განჩინებას.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ჰო, თუ აღსრულდა... მაგრამ ნეტა არ აღესრულოს!

კ ა ს ა ნ დ რ ა

სიკვდილის უამმა მოაწია, შენ კი ლოცულობ.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

მაგრამ რომელი აღასრულებს ამ ბოროტ საქმეს!

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ჩანს, ყურს არ უგდებ დაუნჯებით მისნობას ჩემსას.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

თქვი, არაფერი გამეგება, ვინ არის მკვლელი?

კ ა ს ა ნ დ რ ა

მე ყოველივე ელინურად გითხარ გარკვევით.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ჰოი, პითიავ, ელინურად, მაგრამ რა მერე.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ვაიმე, ვაი!

დაიძრა ცეცხლი, შემომეგზნო ალი მლოკავი.

ვაი, ლიკიის აპოლონო, ვაიმე, ვაი!
ორფეხა ძუი მგელს უთმობდა სარეცელს თვისას,
ოდეს შორს იყო ლომი მისი კეთილშობილი.
მეც არ დამინდობს იგი, ბედშავს და მომაკვდინებს.
არ დაიშურებს ფიალებით შხამს და სამსალას.
ახლა კი ქმრისთვის ლესავს ხანჯალს, იმად ლოცულობს,
რომ მოაკვდინოს კაცი, ჩემი აქ მომყვანელი.
რისთვის ვვიდოდი, რისთვის ქვეყნად სირცხვილეული
მისნის არგანით, ორაკულის გვირგვინით შუბლზე.
არა! მოგაშთობთ სანამ ჩემი დამდგარა ჯერი.
უფსკრულში ჯერ თქვენ გადაგიშვებთ, მერმე მოგყვებით.
ჩემი სიკვდილით დაე, სხვები ვყო ბედნიერი.

(იხდის სამოსელს.)

სამისნო ესე სამოსელი თვით აპოლონმა
გამხადა უკვე, როცა ყველამ ამითვალწუნა
და გამეტებით დამცინოდნენ მაგ ტანსაცმელში
დაურიდებლად, თავხედურად, მტერიც, მოყვარეც;
რას არ მეძახდნენ, მაწანწალას, მთხოვარს თუ გლახაკს,
ფლიდს, გუდამშიერს, ავიტანე ეს ყოველივე.
და აჰა, ბოლოს დამიხელთა მისანმა ვაჟმა,
და სიკვდილისკენ მიმაქცია მისანი ქალი.
მშობლიურ ბომონს ვინ მალირსებს, მხოლოდრე კუნძუზე
დამადებინებს თავს ჯალათი და წარმკვეთს ცულით.
გარნა ღმერთები იძიებენ შურს მკვლელობისთვის;
მოდგება ბოლოს უსათუოდ შურისმგებელი;
მამის გულისთვის ხელს აღმართავს შვილი დედაზე;
დევილი, უცხო ქვეყანაში გარდახვეწილი,

შინ მობრუნდება, აღასრულებს მძიმე განაჩენს.
დიდმა ღმერთებმა უკვე დადეს მრისხანე ფიცი —
დაბრუნდეს შვილი, მამისათვის იძიოს შური.
მაგრამ ნეტავი რად ვწუწუნებ, რას ვიხოვები;
მე უკვე განვვლე უმძიმესი დღეები, ოდეს
დაასამარეს ილიონი, ქალაქი ჩემი.
მაგრამ განგება დამპყრობლებსაც მოუღებს ბოლოს,
გარდაუვალი გარდახდების. ჰა, ველი სიკვდილს,
მივესალმები აჩრდილეთში ჰადესის ჭიშკრებს.
ერთსლა ვინატრი — უდრტვინველი მექმნეს სიკვდილი,
არ ამიტანოს კრუნჩხვამ, რაეამს იჩქეფებს სისხლი,
უცებ გავთავდე, სამუდამოდ მოვხუჭო თვალი.

ქოროს უხუცესი

ო, უბედურზე უბედურო, ბრძენო ასულო,
შენ უკვე გვარქვი ყოველივე, მაგრამ მითხარი,
რისთვის გარბიხარ ბომონისკენ ბედის მეცანი,
როგორც ბოჩოლა დასაკლავად წინგავდებული.

კასანდრა

ხსნა არსით არის, რას ვუცადო, უძვირფასესნო.

ქოროს უხუცესი

მოკვდავისთვის ხომ უტკბესია ბოლო წუთებიც.

კასანდრა

ღარეკა ჟამმა, დაყოვნება უსარგებლოა.

ქოროს უხუცესი

რა სიამაყით ეგებები, ასულო, სიკვდილს!

კასანდრა

წარმავალია სიხარულიც და სიამაყეც.

ქოროს უხუცესი

არ უბნობს ესრეთ ბედნიერი, ღია, ცხადია.

კასანდრა (ყურს მიუგდებს სასახლის კედლებს)
ბედკრულო მამავ, ვაი! ვაი! შვილები შენი!

ქოროს უხუცესი

რაღა კრთი ეგრე, შიშნეული, რა დაგემართა?

კასანდრა

ვაიმე, ვაი!

ქოროს უხუცესი

რამ შეგიშფოთა სული ესრეთ, რატომ შეძრწუნდი?

კასანდრა

სასახლის კედლებს თბილი სისხლის სუნი სდით უკვე.

ქოროს უხუცესი

ეგ ხომ სუნია შეწირული ზვარაკეულის.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

მე კი მგონია ცხედარს ასდის ასეთი სუნი.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

კეთილსურნელი სირიული იფრქვევა სახლში.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

ო, უცხოელნო!

მე გავფრინდები უცხო მხარეს, სევდა შემიპყრობს
ეულ ჩიტივით, სიკვდილის წინ მსურს ვითხრათ ესე:
ქალისთვის, ჩემი სიკვდილისთვის ზღავს თვითონ ქალი,
ბედკრულ კაცისთვის დაეცემა მხოლოდრე კაცი.
ეს არის ჩემი ნუგეშინი სიკვდილის ზღურბლთან.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

პოი, ბედკრულო, მტანჯავს შენი უნუგეშობა.

კ ა ს ა ნ დ რ ა

სამგლოვიარო სიტყვას ვიტყვი უკანასკნელად
ჩემის ხვედრისთვის. ვევედრები აწ ჰელიოსის
უკანასკნელ სხივს, არასოდეს არ გაახაროს
ჩემი მკვლევები, ჯალათები, მათ დაუბედოს
იგივ სიკვდილი, რაც საბრალო მონას მეწია.

ეპ, ამაო საქმენი კაცთა! ბედნიერების
უსუსურ ნათელს წაშლის ჩრდილი უბედურების,
როგორც ფორმულებს სოველი ჩვარი.

(კასანდრა შედის სასახლეში.)

ქოროს უხუცესი

უძღვებია მოკვდავთა მოდგმა და მზვობარი.
ბედნიერიც კი კარებისკენ თითს ვერ უჩვენებს,
ვერ უბრძანებს უბედურებას —
გაეთრიეო ჩემი სახლიდან.
ბედნიერი იყო ხელმწიფეც,
რაუამს აიღო პრიამოსის ციხე - ქალაქი,
და ღვთის ბადალი სახლში დაბრუნდა.
ახლა კი დაღვრილ სისხლის წილ სისხლი იღვრება მისი,
ამიერ სხვათა სიკვდილისთვის
ზღავს სიკვდილითვე.
სად გავიწილა
ბედნიერება იყოს მდგრადი, უცვალებელი?

აგამემნონი (ხმა სასახლიდან)

ვავლახ, ლახვარი სასიკვდიინე გჟულს დამეძგერა.

ქოროს უხუცესი

ჩუმად! თითქოსდა მესმა კვნესა ლახვარსობილის.

აგამემნონი (ხმა სასახლიდან)

ვავლახ, მეორედ გამიტარეს მკერდში ხანჯალი!

ქოროს უხუცესი

მგონი აღსრულდა ბნელი საქმე, მეფის ხმა ვიცან!
ახლავე უნდა გადავწყვიტოთ თუ რა ვიღონოთ.

ხ მ ა ქ ო რ ო დ ა ნ

ჩემი აზრია, მთელ ქალაქში ყოველი კუთხით
ვაფრინოთ კაცი, სასახლესთან შევეყაროთ ხალხი.

მ ე ს ა მ ე ხ მ ა

სახლში შევეცვივდეთ, ეგრე ვფიქრობ, უმჯობესია,
ჯალათს მივუხსწროთ, ვიდრე სისხლით სველია დაშნა.

მ ე ო თ ხ ე ხ მ ა

მეც გეთანხმები, მანდ ვარ სწორედ, ახლა გვჭირდება
სახელდახელო მოქმედება, დრო აღარ ითმენს.

მ ე ხ უ თ ე ხ მ ა

უნდა დავფიქრდეთ, ავბედითი მოჩანს ნიშნები,
სახელმწიფოში ტირანია მზადდება მძიმე.

მ ე ე ქ ვ ს ე ხ მ ა

რადას ვაბრკოლებთ, ვინც დაბრკოლდა ღირსება მისი
ფეხქვეშ გათელეს, გახსნილი აქვთ ახლა ხელები.

მ ე შ ვ ი დ ე ხ მ ა

მე კი ისეთი რა გირჩიოთ, რა უნდა გითხრათ,
ჯერ კარგად უნდა მოვიფიქროთ, სანამ გადავწყვეტთ.

მ ე რ ვ ე ხ მ ა

მეც მაგ დღეში ვარ, რა უნდა ვთქვა, აღარა ვუწყვი,
რა პირით შევხვდეთ მიცვალებულს, რა გვაქვს სათქმელი.

მ ე ც ხ რ ე ხ მ ა

ნუთუ სიცოცხლეს ისე უნდა დავკანკალებდეთ,
რომ კაცისმკვლელთა სანაგარდოდ დავაგდოთ სახლი?

მ ე ა თ ე ხ მ ა

არა, ჩვენ ამას არ მოვითმენთ, უმალ გვამებად
გადავიქცევით, ტირანიას სიკვდილი გვიჯობს.

მ ე თ ე რ თ მ ე ტ ე ხ მ ა

მაგრამ საბუთი ხელთ არა გვაქვს, საიდან ვიცით,
გულგანგმირული ვინც კვნესოდა — ხელმწიფე იყო?

მ ე თ ო რ მ ე ტ ე ხ მ ა

კარგად შევიტყოთ ჯერ ყოველი, მერმე ავზვავდეთ,
სულ სხვადასხვაა მოჩვენება და სინამდვილე.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

მეც გიდასტურებ, ჩინებული გახლავს ეგ რჩევა,
უნდა შევიტყოთ, რა დღეშია ატრიდი თვითონ.

ფართოდ იღება სასახლის კარი, გამოჩნდება კლიტემნესტრა, ხე
სისხლიანი ხანჯალი უჭირავს. დარბაზის სიღრმეში მოჩანს აგამემნონის
კასანდრას გვამები.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

არ გამოვიჩინ მოკრძალებას და თქვენ წინაშე
ვიტყვი ყველაფერს, რაც აღრევე მქონდა სათქმელი,

ვითარ განვსაჯოთ სხვანაირად, როდესაც მტერი
მტერს ემოყვრება, ფარულად კი უზღანდავს ბადეს.
ისეთ ასმანაკს — ამაოა ყველა ნახტომი.

დიდი ხანია მე ჩავები ორთაბრძოლაში,
ავწონ-დავწონე ყოველივე, ჰა, ეს დღეც დადგა.
მკვლელობა ისე აღვასრულე, არ დაგიმალავთ,
მას არც გაქცევა შესძლებოდა, არც თავის დაცვა.
ნატიფად ნაქსოვ საბურველში გავხვიე იგი
უკანასკნელად, როგორც გაშლილ ბადეში თევზი.
ორჯერ დავარტყი გამეტებით და ორი კვნესით
დაეცა იგი, გარნა სანამ დაეცემოდა,
სულთა მფარველი დიდი ზევსის პატივსაცემად
არ დაგახანე და მესამე ვუმარჯვე ხმალი.

იგი დაეცა, განუტევა სული იქავე.
რაჟამს პირღია ჭრილობიდან იჩქეფა სისხლმა
და მომესხურა მოთქრიალე წვეთები მრუმე,
ისე აღეტკინდი, თითქოს ყანას, თაველებიანს,
ზევისსმიერმა გრილმა წვიმამ გადაუარა.
აჰა, არგოსის უხუცესნო, აღსრულდა ესე,
თუ გეხარებათ, გიხაროდეთ, მე კი ვზვიემობ.
თუ წესი ითხოვს დაიღვაროს მკვდრისთვის ზედაშე,
დღეს ერთი ორად მართებული გახლავთ ეგ წესი,
სწორედ მან, სურა ვინც აღავსო ცოდვით და სისხლით
დაბრუნდა შინ და გამოსცალა ფსკერამდე იგი.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

თავხედო ქალო, საუბარი გვაოცებს შენი,
მეუღლის მკვლელი ეგრერიგად ვითარ ამაყოზ.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

რაც გასურთ იფიქრეთ, ჭკუამოკლე ქალად მიგულვით,
მე კი ამრიგად, როგორც მხედავთ, უშფოთველ გულით,
გესაუბრებით, გინდ მაძაგეთ, გინდ განმადიდეთ,
არარად ვაქნევ, აგერ, თავად აგამემნონი,
ცხედარი მისი... აჰა, ჩემი მარჯვენაც აგერ,
ოსტატის ხელი. სულ ეს არის, რაც მოგახსენეთ.

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

პოი, დიაცო!

რა მიწა გზრდიდა, რა მყრალბალახა გიჭამია,
რომელი ზღვიდან გისვამს წყალი ფსკერში ჩამპალი,
ეგ სიმქისე რამ მოგამადლა?
მოკვეთილი ხარ ამიერიდან,
გაგინაპირებს როგორც უცხოს სამშობლო შენი.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ოჰ, თქვენ გწადიათ გამაძევოთ სამშობლოიდან,
თავს დამატეხოთ ხალხის წყევლა, ქალაქის ზიზლი,
მაგრამ იმ კაცსაც მსჯავრი დასდოთ, სულაც არა გასურთ,
ვინც მსხვერპლად დასდვა საყვარელი გოგონა ჩემი,
ტანჯვით შობილი, შეავედრა ირაკის ქარებს,
ისე იოლად, ველზე მძოვარ ფარიდან თითქოს
ამოარჩია საზვარაკოდ ხუჭუჭა კრავი.
მაშ, ვინც ხელები განიბანა უმანკო სისხლით,

არ იყო ღირსი გაძევების ოდენ მე განმსჯით
 ეგეოდენი სისასტიკით... მაგრამ მოხუცო,
 ჩემი მუქარაც დაიხსომე, მზად ვარ ბრძოლისთვის.
 თუ გაიმარჯვებ, იხელმწიფე, მაშინ, როგორც მე,
 და თუ არასდროს ისურვებენ ამას ღმერთები,
 თუმც მოხუცი ხარ, მოკრძალება არ გაწყენს მაინც.

ქორო

ანტისტროფი

რარიგ მრისხანებ!

გაფითრებულხარ, შეგშლია სახე,
 ზედ აღბეჭდვია მკვლევლობის კვალი,
 დამშვენებულხარ სისხლის ხალებით.
 არ გიგემნია ჯერ სასჯელი, მაგრამ განწირულს
 ვინ დაგიფარავს, სიკვდილისთვის მოისთვლი სიკვდილს.

კლიტემნესტრა

ოჰ, შეისმინეთ ჩემი ფიცი და ღალადისი!
 ჩემთან არს დიკე და შვილისთვის შურისმგებელი
 ერინიები — მათ შევწირე მეუღლე ჩემი.
 ბედის წყალობით ამორდება სასახლეს შიში,
 ჩვენი ოჯახის კერიაზე სანამ აჩაღებს
 ცეცხლს ეგისტოსი, შემწე ჩემი, თანამზრახველი.
 ივია ჩემი სიმამცის ძლიერი ფარი.
 ეს კი მკვდარია, აქ წევს ცოლის მომყივნებელი,
 ქრიზეს ასულთან ილიონში რომ აშიკობდა.
 აგერ ტყვე გოგოც მისი შუბით მოპოვებული,

მისანი ქალი, მხევალი და თანმწოლი მისი,
მესაიდუმლე; ხომალდებზე თუ გემბანებზე
ერთად ეყარნენ. აღვასრულე მეც სამართალი.
ეს ქალიც აგერ განისვენებს, უკანასკნელი
ამოძახა მომაკვდავმა სიმღერა გედის.
და მისდო თავი საყვარელთან, ვინც ეგ მომგვარა,
ვით ტკბილეული, ჩემს გაწყობილ მდიდრულ სუფრისთვის

მ ე ო თ ხ ე ს ტ ა ს ი მ ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ვაიმე, ნეტა წამომეპაროს
ელვის სიკვდილი უეცარი,
და უღრტვინველად
მარგუნოს ბედმა მარადიული ძილის საუფლო.
უკვე მკვდარია
ღირსეული დარაჯი ჩვენი.
ქალისთვის მებრძოლს
ვერაგულად მოუსწრაფა
სიცოცხლე ქალმა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ჰოი, ელენე, ჰოი, ელენე,
წყეულიმც იყავ, ელენე, წყეულიმც!
ერთმა იმსხვერპლე ურიცხვი და დაუთვალავი
გმირთა სიცოცხლე ტროის ჭიმკრებთან,

ახალი სისხლით დაიბანე პირი, დამშვენდი,
ჩასახლებულო სახლში დალატით
და ქმრის სიკვდილით.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ნუ ეძახი სიკვდილის უფალს
გულგასენილი,
ნუ დაწევ რისხვას ელენეს,
როგორც კაცთა მკვლელს, რომ თითქოს ერთმა
აქაველ ვაჟთა
შეიწირა სიცოცხლე ბევრი,
მოიმოქმედა ბოროტება აუწონელი.

ქ ო რ ო

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

პოი, დემონო დაბადებულხარ
ორბუნებოვან ტანტალიდების
სასახლის ჭერქვეშ.
შენ თანაბრად ხარ ყველა ქალში
გულის მპოტნელი.
ის დაფართხალებს აგერ ცხედარს,
როგორც ყორანი.
სიკვდილის უამით გალობს, როკავს
და განიხარებს.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ბოლოს და ბოლოს ჭეშმარიტი წამოგცდა სიტყვა,
როცა ახსენე შენ

დემონის ძალმოსილება.
 დიახ, მას უყვარს ქორთა სისხლი,
 თუმც ძველ ჭრილობებს
 ჯერ არ შეჰკვრია პირი, სისხლი სწყურია ისევ.

ქორთ

სტროფი მეორე

შინ დაბუდებულს
 დია საშიშს აღიდებ დემონს.
 ო, სიამაყევ გაუმადლარ ავისმქნელისა!
 ო, ზევსო, ზევსო, ყოვლის მიზეზო, ყოვლის მოქმედო
 რა შეიძლება ზევსის გარე შეემთხვეს მოკვდავთ?
 რა შეიძლება ღვთიურ ძალთა გარეშე მოხდეს?

ქორთს უხუცესი

ვაჰ, ხელმწიფეო, ხელმწიფეო,
 ვით დაგტიროდე?
 ვით შევასმინო მღუღარება ჩემი გულისა?
 ობობას ქსელში გაბლანდულხარ
 მიცვალებული უღონიო, პატივყარილი.
 ვაიმე, ვაი! უპატიო გერგო საწოლი,
 ვერაგი ხელით გაუპიხარ ორღესულ ხანჯალს.

კლიტემნესტრა

თქვი რამდენიც გსურს, რომ ეს საქმე მე ჩავიდინე,
 მაგრამ ნუ იტყვი
 ქვრივმა ქნაო აგამემნონის...

შენ წინ დგას ახლა დიაცის სახით
დემონი ძველი, შურისმგებელი,
ვინაც ატრევსის ბილწი ლხინისთვის,
ბაღღებისთვის
იძია შური.

ქორო

ანტიტროფი მეორე

ყურს ვინ დაგიგდებს, რით გაამართლებ
მკვლევლობას მძიმეს?
მხარს ვინ დაგიჭერს? მხოლოდრე მშობელს
თანაგდგომა შეეძლო შენი.
სისხლის ლანჩერში
მოაბოტებს ახლა არესი,
ბავშვთა დამკვლელის სისხლში სცურავს პირმოთხუპნული.

ქოროს უხუცესი

ვაჰ, ხელმწიფეო, ხელმწიფეო,
ვით დაგტიროდე?
ვით შევასმინო მღუღარება ჩემი გულისა?
ობობას ქსელში გაბლანდულხარ
მიცვალებული უღონიო, პატივაყრილი.
ვაიმე, ვაი! უპატიო გერგო საწოლი,
ვერაგი ხელით
გაუპიხარ ორლესულ ხანჯალს.

კლიტემნესტრა

მიზეზი თავის სიკვდილისა
თავადვე გახლავთ;

დემონის ძალმოსილება.
ღიას, მას უყვარს ქორდა სისხლი,
თუმც ძველ ჭრილობებს
ჯერ არ შეჰკვრია პირი, სისხლი სწყურია ისევ.

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

შინ დაბუდებულს
ღია საშიშს ადიდებ დემონს.
ო, სიამაყევ გაუმადლარ ავისმქნელისა!
ო, ზევსო, ზევსო, ყოვლის მიზეზო, ყოვლის მოქმედო
რა შეიძლება ზევსის გარე შეემთხვეს მოკვდავთ?
რა შეიძლება ღვთიურ ძალთა გარეშე მოხდეს?

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ვაჰ, ხელმწიფეო, ხელმწიფეო,
ვით დაგტიროდე?
ვით შეგასმინო მღუღარება ჩემი გულისა?
ობობას ქსელში გაბლანდულხარ
მიცვალებული უღონიო, პატივყარილი.
ვაიმე, ვაი! უპატიო გერგო საწოლი,
ვერაგი ხელით გაუპიხარ ორღესულ ხანჯალს.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

თქვი რამდენიც გსურს, რომ ეს საქმე მე ჩავიდინე,
მაგრამ ნუ იტყვი
ქვრივმა ქნაო ავამემნონის...

შენ წინ დგას ახლა დიაცის სახით
დემონი ძველი, შურისმგებელი,
ვინაც ატრევსის ბილწი ლხინისთვის,
ბალღებისთვის
იძია შური.

ქორო

ანტიტროფი მეორე

ყურს ვინ დაგიგდებს, რით გაამართლებ
მკვლელობას მიძიმეს?
მხარს ვინ დაგიჭერს? მხოლოდრე მშობელს
თანაგდგომა შეეძლო შენი.
სისხლის ლანქერში
მოაბოტებს ახლა არესი,
ბავშვთა დამკვლელის სისხლში სცურავს პირმოთხუპნული.

ქოროს უხუცესი

ვაჰ, ხელმწიფეო, ხელმწიფეო,
ვით დაგტიროდე?
ვით შეგასმინო მღუღარება ჩემი გულისა?
ობობას ქსელში გაბლანდულხარ
მიცვალებული უღონიო, პატივყრილი.
ვაიმე, ვაი! უპატიო გერგო საწოლი,
ვერაგი ხელით
გაუპიხარ ორღესულ ხანჯალს.

კლიტემნესტრა

მიზეზი თავის სიკვდილისა
თავადვე გახლავთ;

მან არ დააგო სასახლეში მზაკვრული ბადე?
არ მოაკვდინა მისგან ნაყოლი
გოგონა ჩემი, უბედური იფიგენია?
ავი ქნა და ავად მიეზღო.
უსიხარულო იყოს მისი ჰადესის უამი,
ვისაც მახვილმა
განაჩენი გამოუტანა.

ქორო

სტროფი მესამე

დავმდგარვარ შტერად, მემღვრევა აზრი
რას მოვეჭილო,
უფსკრულისკენ მიქანავს სახლი.
მალე დადგება სისხლის ქარ-წვიმა.
აჰა, პირველი ჩამოიცვარა უკვე წვეთები...
ახლა დიკე ახალ სისხლისთვის
სალეს ქვაზე პირავს სატევარს.

ქოროს უხუცესი

ო, დედამიწავ, დედამიწავ, შენ დამამიწე,
ვიდრე ვნახავდე
როგორ ჩასდებენ მეფის ცხედარს ვერცხლის კუბოში.
ვინ დაკრძალავს, ვინ დაიტირებს?
ნუთუ შენ, ქალო, მკვლეელი მისი
მოჰყვები მოთქმას?
ყალბი გლოვით და მოყვასებით მას შეუტრაცხყოფ,
ვინც გადიხადა, აღასრულა დიდნი საქმენი?

ვინ ივაგლახებს, პირს ვინ მოიხოკს საფლავის პირას?
ვინ შემოიფლეთს ტანისამოსს
ღვთაებრივი დიდი კაცისთვის?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

შენგან არ ჯერ არს ტირილი მისი
ის ჩვენ გავგმირეთ,
ჩვენ მოვკალით, ჩვენვე დავკრძალავთ.
არ გაასვენებს მოტირალე მას სახლეული.
იქ კი, სწრაფმავალ აქერონტის
მრუმე ტალღებთან.
იფიგენია, ქალიშვილი უსათნოესი
ხელს გაუწოდებს მშობელ მამას
და მოეხვევა.

ქ ო რ ო

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

ლანძღვის წილ ლანძღვა გაისმის მხოლოდ,
გარნა რომელ არს სწორი და ბრუნდი?
ვინც მოკვდა, მოკვდა, მაგრამ გაიღებს საზღაურს მკვლელიც.
სანამ ზევსი მალალ ტახტზე ბრძანდება მორკმით,
დადგინებულ არს განაჩენი ბოროტისათვის.
ვინ გააძევებს წყევლას სახლიდან?
შთამომავლობას მისდევს კუდში ავბედითობა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ო, დედამიწავ, დედამიწავ, შენ დამამიწე,
ვიდრე ვნახავდე,

როგორ ჩასდებენ მეფის ცხედარს ვერცხლის კუბოში
ვინ დაკრძალავს, ვინ დაიტირებს?

ნუთუ შენ, ქალო, მკვლელი მისი
მოპყვები მოთქმას?

ყალბი გლოვით და მოყვასებით მას შეურაცხყოფ,
ვინც გადიხადა, აღასრულა დიდნი საქმენი?

ვინ ივაგლახებს, პირს ვინ მოიხოკს საფლავის პირას?

ვინ შემოიფლეთს ტანისამოსს
ღვთაებრივი დიდი კაცისთვის?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ჭეშმარიტია სიტყვები შენი.

შევეფიცო მინდა პლისთენიდების
მძვინვარე დემონს,

რომ ვურიგდები ჩემს მწარე წარსულს;
ოღონდ დატოვოს სახლი ესე ამიერიდან,

სხვა ბილიკებს გაუყვეს იგი

სხვა სასახლისკენ სისხლით და შუღლით.

მთელ ჩემს სიმდიდრეს შევწირავდი,

ვიკმარებდი მარტოოდენ მცირეს, ოღონდაც

შეწყვეტილიყო ბრმა სიძულვილი
და მკვლელობანი მოყვასთა შორის.

ე ქ ს ო დ ო ს ი

სასახლიდან გამოდის ეგისტოსი ამალით .

ე გ ი ს თ ო ს ი

ო, ნათელსვეტო, შურისგების ნანატრო დღეო,
უკვე თამამად განვაცხადებ — ღმერთები მალლით

ქვერე დასცქერენ კაცთა ცოდვებს და სჯიან მკაცრად.
 ჰა, მტერი ჩემი ძირს გართხმულა, ერინიების
 სამგლოვიარო სამოსელში გამაწყობილი;
 მეც ეგ მახარებს... ზლო სიკვდილით ჯალათმა მამამ.
 ამ სახელმწიფოს გამგებელმა მამამაგისმა,
 თავად თიესტე, მამაჩემი, ანუ ძმა თვისი,
 ესეც უნდა ვთქვა, სასახლიდან გამოაძევა,
 რათა აეღო ხელში სრული ძალაუფლება.
 ლტოლვილობიდან შინ მობრუნდა მერმე თიესტე,
 თავშესაფარი სთხოვა მეფეს, დადევს პირობა,
 არ დაედვარათ საძმო სისხლი შშობელ მიწაზე.
 მაგრამ უღმერთო, ვერაგ მეფეს სხვა ედო გულში,
 მიიპატიჟა მამაჩემი დიდის პატივით,
 ვით მეგობარმა მეგობარი უსათნოესი
 და განუმზადა დაკლულ შვილთა ტრაპეზი მძიმე.
 ბავშვთა თავ-ფეხი, ფრჩხილ-თითები, ხელის მტევნები
 ცალკერძ დააწყო, რომ არავის ეცნო ისინი.
 რას იფიქრებდა ამას მამა, აბა, განსაჯეთ,
 მიუჯდა სუფრას, მსუყე ნაჭრებს შეახო პირი,
 და სასაფლაოს საჭამადი იყნოსა უცბად...
 ხელი ჰკრა სუფრას, წამოვარდა და დაიბლავლა...
 აღმოხდა წყევლა, რომ პელოპის შთამომავლობა
 ამომწყდარიყო ერთიანად მსგავსი სიკვდილით,
 მას მიჰყოლოდა ერთიანად პლისთენიდები...
 და ჰა, მკვდარია, როგორც ხედავთ, ერთი მათგანი.
 კანონიერი მოწილე ვარ მეც მკვლელობისა.
 მესამე შვილი უბედური მამაჩემისა
 ძუძუს მომწყვიტეს, გადამაგდეს უცხო მხარეში,

იქ მზარდა დიკემ, დამაბრუნა კვლავ სამშობლოში.
დიდხანს კარს უკან მიმალული ვუცდიდი მტარვალს.
და ჰა, მზაკვრული ოსტატობით ავუგე წესი.
აწი სიკვდილსაც სიხარულად მივითვლი, რაკი
სამართლიანად ხელფეხშეკრულს ვხედავ მოსისხლეს.

ქოროს უხუცესი

ცოდვას იკვებნი, ვერ შეგიქებ ამას, ეგისთოს.
თუმცა მკვლევლობის უშუალო არ ხარ მოწილე,
შენ განამზადე საქმე ესე უბოროტესი.
ვერ გაექცევი ხალხის რისხვას, უწყოდე ესეც.
სამართალს იქმენ, ჩაგქოლავენ შეუბრალებლად.

ეგისთოსი

შენ ვინც ქვევით ხარ, ნიზბოსანი უკანასკნელი,
ვით ეტოქები მეხომალდეს, მესაჭეს ძლიერს.
მოგეხსენება, უხუცესო, ძნელია მეტად
გვიან ასაკში ჭლაროსანს ასწავლო ჭკუა;
მაგრამ წამალი არის ორი — ხუნდი, შიმშილი.
არ უწყი ესე? ნუთუ ბრმა ხარ თვალგახელილი.
თუ არ დაადგამ ფეხს ეკალზე, აგცდება ჩხვლგტა.

ქოროს უხუცესი

ოჰ, ქალაჩუნავ! სახლში იჯექ, როდესაც სხვანი
მოლაშქრობდნენ, ხოლო სარდალს, რომლის ცოლთანაც
წვებოდი ურცხვად, განუმზადე მკვლევლობა მძიმე!

ე გ ი ს თ ო ს ი

შენ ეგ სიტყვები, თავხედური, ცრემლს გაგიმრავლებს,
ტყვილად ორფევსობ, საამისოდ არ შეგწევს ძალი.
ორფევსმა ლხენა მოიხვეჭა ტკბილი ჰანგებით,
შენ კი უმწეო, საცოდავი შენი კნავილით
ბორკილს მოიხვეჭ, წელში მოხრილს ხმა ჩაგიწყდება.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ნუთუ აპირებ არგოსელთა გახდე ტირანი,
ვინც განიზრახე სამარცხვინო მკვლელობა თუმცა,
ვერ აღასრულე, ვერ გაბედე შენივე ხელით.

ე გ ი ს თ ო ს ი

ეგ იმიტომ, რომ ქალი უფრო ხერხიანია,
მე კი მტერი ვარ ძველთაძველი ეჭვიმითანილი.
დღეს ჩემს ხელთაა განძი სრული და გამგებლობაც
მოქალაქეთა. თავაშვებულს დავადგამ უღელს.
არ უნდა ბევრი თივა-ქერი აჯილღა — ცხენსა,
უფრო შიმშილი, ბნელი ქალტა ათვინიერებს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

რად არ შეხსენი საჭურველი მოსისხლეს შენსას
შენივ ხელებით, რად გარიე ცოდვაში ქალი.
ჩვენი დიადი ღმერთების და ქვეყნის წინაშე?
მაგრამ ორესტე ცოცხალია ბედის განგებით,

დადგება უამი, როცა იგი შინ მობრუნდება
თქვენდა ჯალათად, უსასტიკეს შურისმგებელად.

ე გ ი ს თ ო ს ი

მეტის უფლებას აძლევ ენას, განანებ მწარედ,
ჰეი, მოყმენო, მოქმედების დამდგარა უამი!

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ჩვენც სხვა აღარა დაგვრჩენია, ვიშიშვლოთ ხმლები!

ე გ ი ს თ ო ს ი

აჰა, ვიშიშვლე თვად უკვე... არ ვუფროთხი სიკვდილს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

არ უფროთხი სიკვდილს... დე, ნუ უფროთხი, ეს გვინდა სწორედ

ქორო და ეგისტოსი მცველებით საომრად შემართულნი დგანან, შემოდის
კლიტემნესტრა და დგება მათ შორის.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ოჰ, საყვარელო ვაჟკაცებო, იკმარეთ შუღლი!
კმარა სიმხევე, კმარა მტრული მოსისხლეობა,
წადი შენ შენთვის, მოხუცებიც სახლში წაბრძანდნენ.
საკმაო სისხლი დაიღვარა, არ გვინდა მეტი.
გადავიხადეთ ტანჯვა დიდი, საკმარისია,
შეუბრალებლად გადაგვთქორა დემონის ფლოქვმა.
ჰა, დიაკური სიტყვა ჩემი, თუ ღირსად იცნობთ.

ე გ ი ს თ ო ს ი

ტყუილუბრალოდ რა აზრი აქვს სიტყვების ფანტვას,
როცა გამგებელს ხელაღებით შეურაცხყოფენ,
ლანძღვა-გინებით, ავციობით უხმობენ დემონს.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

არ ამებენ არგოსელნი მტარვალს აროდეს.

ე გ ი ს თ ო ს ი

მაშ, დაიცადეთ, ღრო დადგება, თქვენაც მოტყუდებით.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

ვერ ეღირსები, თუ ორესტე დაბრუნდა ღმერთით.

ე გ ი ს თ ო ს ი

მხოლოდ იმედით იკვებება შინმოუსვლელი.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

შენც იპარბაშე კანონგარე, სანამ დაგცლია.

ე გ ი ს თ ო ს ი

იცოდე, ძვირად გადაგიხდი თავხედობისთვის.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი

მიდი, იფხორე, ვით მამალმა კეკლუც დედალთან.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ყურს ნუ მიუგდებ ამათ ყეფას ტყუილუბრალოდ,
დავჯდეთ მე და შენ და ვიმეფოთ, როგორც გვენებოს.

(ორივე ტოვებს ორქესტრას ქოროსთან ერთად.)

ქოეჟორები

მოქმედი პირები

ორესტე.
პილადე.
ელექტრა.
კლიტემნესტრა.
ქალთაქორო.
ძიძა.
მსახური.

სცენაზე საფლავის ბორცვი. შემოდინ ორესტე და პილადე.

ორესტე

მიწისქვეშეთის მეუფეო, დიადო ჰერმეს,
მეყავ მხსნელად და თანმებრძოლად მთხოვარსა შენსა.
აჰა, მოვედი, დავუბრუნდი მშობლიურ მიწას.
საფლავის ბორცვთან ვდგავარ აგერ და მამის აჩრდილს
ვუხმობ, ვეძახი, მომაპყრას ყური.
ერთი კულული რომ ვუბოძე იანაქეს ჩემი,
ახლა მეორეს ვწირავ მამას საგლოვო ნიშნად.
მძიმე წუთებში აქ არ ვიყავ, ვერ ვღვარე ცრემლი,
ვერ გავუწოდე მამას ხელი უკანასკნელად.

გამოჩნდება ელექტრა შაოსანი ქალებით.

ამას რას ვხედავ? ნეტავ საით მოედინება
შავოსან ქალთა პროცესია ჩამოღვრემილი?
რა გასაჭირი დასდგომიათ, რაზედ იგლოვენ?
კვლავ დატრიალდა სასახლეში უბედურება?
ან იქნებ მხოლოდ გარდაცვლილი მამაჩემის სულს
სამკვდრო საკურთხით, მსხვერპლშეწირვით ანუგეშებენ?

დიახ, ასეა. აგერ მოდის, მგონი, ელექტრაც,
სახემწუხარე დაი ჩემი ჩაფიქრებული.
დიადო ზევსო, იყავ ჩემად თანამესანგრედ,
მომეცი ძალი, რომ მშობლისთვის ვიძიო შური!
პილადე, ცოტა გვერდზე გავდგეთ, შევიტყოთ ერთი,
რისთვის მოსულან, რას ვედრიან ღმერთებს ქალები.

(ორესტე და პილადე გვერდზე გადგებიან. ელექტრა
ქოროს თანხლებით უახლოვდება საფლავს.)

პ ა რ ო დ ო ს ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ჩვენ გამოგვრეკეს სასაფლაოზე,
აქ ვწირავთ მსხვერპლსა, მჯიღებს ვიცემთ სახეში მწარედ.
სისხლის ორნატით გვიყვავის სახე.
ვიხოკავთ ლოყებს...
ტკივილებმა მოძოვეს გული.
ფარჩა - აბრეშუმს ვიგლეჯთ ტანზე
გამწარებულნი.
შემოვიძარცვეთ აზღუდები, მოვიღიადეთ
მკერდი ავბედით დატორილებმა.

ან ტ ის ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ანაზდეულად შუაღამით იკივლა სახლში
თმააბურძგნილმა ცივმა შიშმა
ავ წინაგრძნობად

და მხევალ ქალთა სამთიობოში
შეიჭრა იგი გულშემზარავი.
შემდეგნაირად ახსნეს ძილი ეგ შიმნეული
ორაკულებმა:
არ ისვენებსო მოკლულის სული,
დასტრიალებსო მკვლელის ბინას წყევლით და კრულვით.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

ოჰ, თვალთმაქცური მოყვასება, ბოროტეულ საქმეთა ფარი!
ოჰ, დედამიწავ! აქ გამოგვგზავნა საწირავად
ქალმა ღვთისაგან შერისხულმა... მიმძიმს სიტყვები.
ვინ შეისყიდის სისხლს დანთხეულს დედამიწაზე?
ვაი, ოჯახო დაქცეულო!
ვაი, სახლკარო დამიწებულო!
უმზეო ბნელმა უყამურმა დაჰფარა სახლი,
რაც მიიცვალა ბატონი ჩვენი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

სიღარბაისლე, მოშიშება, თაყვანისცემა,
ხალხის სულსა და გულს რომ ავსებდა
გამქრალა. შიში სადღა არის. ყველას პირადი
გამოსარჩენი უჩანს ღმერთად და ღმერთზე მეტად.
მაგრამ დიკე ხომ ყოველივეს ზედამხედველობს.
ზოგს სინათლეში დააწევს სასჯელს,
ზოგს სიბნელეში,
სადაც დააცლის მიმალვას ბოროტს,
ვინც ტყვილად ფიქრობს ღამის უღრანს მოეფარება.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

როს დაეცემა დედამიწას სისხლის ნაღვენი,
იზრდება წვეთი, ფართოვდება უკიდევანოდ...
შურისგება კი აყოვნებს მანამ,
სანამ ბოლომდე დამწიფდება ცოდვის ნაყოფი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

კვალს ვერ დაფარავ საპატარძლო სამთიობოშიც.
ყველა მდინარე რომ შეერთდეს.
ერთ კალაპოტში იწყოს წარდენა,
ვერ ჩამობანს სისხლიან ხელებს.

ე პ ო ღ ო ს ი

სოფელ-ქვეყანას მოვწყვეტილვართ ღმერთთა განგებით
სახლკარიდან გამოგვრეკა
ამარმა ბედმა.

ძალა გვიბრძანებს ბრუნდს და მართალს ქალბატონისას
მწარე ზიზლით განვადიდებდეთ.
რიდეს ვიფარებთ, ისე ვტირით
მეფის ხვედრისთვის,
გულს გვიმძიმებს ფარული ტანჯვა.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ა კ ი ზ ო ღ ი

ე ლ ე ქ ტ რ ა

სახლის კეთილო საუნჯენო, მსახურო ქალნო,
თანამხლებელნო მწუხრეული ლიტანიისა,

გარემოდექით, რჩეულთაგან მირჩიეთ რამე...
ვით აღვასრულო მსხვერპლშეწირვა საფლავის ბორცვზე,
ვით წარვთქვა სიტყვა, მშობელს ჩემსას რა შევავედრო?
მე ვერ ვიტყოდი, რომ საყვარელ თანამეცხედრეს
რამეს სწირავდეს სატრფო ცოლი, დედაი ჩემი.
მე ვერ ვიტყოდი, ვით მოკვდავნი იტყვიან ხოლმე,
თვით ბოროტება ბოროტებას განიკითხავსო.
ვერ გადავიხდი ამგვარ წირვას, კრინტსაც ვერ დავძრავ,
ვერ ხელვიწიფებ მამისეულ საფლავის ბორცვზე
დავდვა გვირგვინი წინაპართა ძველი ადათით;
ანდა უსიტყვო მღუმარებით, ვით მამაჩემი
მოკვდა უსიტყვოდ, მეც უსიტყვოდ დავდვა წანდილი
და განვერიდო იქაობას, არ ვკიდო თვალი,
თითქოს ჭურჭლიდან გადამესხას ბინძური სითხე.
მაშ, რა უნდა გქნა, მეგობრებო, მირჩიეთ რამე.
შევუკრებივართ აქ სიძულვილს საყოველთაოს.
ნურას დამალავთ, გულში შიში ნუ ჩავიდგებათ,
საბოლოოდ ხომ, სულ ერთია, ყველას მიწვდება
ბატონსაც ყმასაც მღევარ ბედის მსახვრალი ხელი.
მაშ, დაწვრილებით განმიცხადეთ ზრახვანი თქვენნი.

ქოროს უხუცესი ქალი

ვითარცა ბომონს, ქედს მოვუხრი საფლავს მამისა,
სიტყვებს სულიდან ამოვიკრებ, თუკი მიბრძანებ.

ელექტრა

რაც დაშვენდება მშობლის საფლავს, წარსთქვი ყოველი.

ქოროს უხუცესი ქალი
ხამს ჯერ აკურთხო თანამდგომი, ერთგული შენი.

ელექტრა

ვინ ეგულება მახლობელთა შორის ასეთი?

ქოროს უხუცესი ქალი
იგულვე თავი, მერმე მტრები ეგისტოსისა.

ელექტრა

როგორ, საკურთხი მივიკერძოთ მე და შენ მხოლოდ?

ქოროს უხუცესი ქალი
მე გითხარ ჩემი, დანარჩენი თავად განსაჯე.
ნუთუ ჩვენ გარდა კიდევ ვინმეს დავასახელებ?
არ გაგონდება ლტოლვილი ძმა, შენი ორესტე?

ელექტრა

ო, რა დროულად შემახსენე, დიდებულია!

ქოროს უხუცესი ქალი
არცა მკვლევები დაივიწყო, ეგეც გახსოვდეს.

ელექტრა

მანდ რას გულისხმობ, ვერ გავიგე, მაუწყე თავად.

ქოროს უხუცესი ქალი
დე, მოველინოს მათ დემონი, ან კაცთაგანი.

ელექტრა

მაინც არ ვუწყვი რომელს ვუხმო, მსაჯულს თუ დამსჯელს.

ქოროს უხუცესი ქალი

ილოცე მისთვის მკვლელს სიკვდილით ვინც გადაუხდის.

ელექტრა

ამგვარი ლოცვა, აბა, როგორ შეეკადრო ღმერთებს.

ქოროს უხუცესი ქალი

როგორ თუ, ბოროტს არ მიუზღავ სამაგიეროს?

ელექტრა

ზესკნელ-ქვესკნელის გამგებელო სწორუპოვარო,
ღიადო ჰერმეს გევედრები, ისმინე ჩემი,
დე, აჩრდილეთში დემონებმა ათხოვონ ყური
ვედრებას ჩემსას, მშობლის სისხლს რომ უფრთხილდებიან.
აგრეთვე თავად დედამიწამ დამბადებელმა,
რომელიც გვბადებს, გვასუქებს და კვლავ მუცლად გვიღებს.
აჰა, საფლავზე დავაქციე ნაკურთხი წყალი,
გეძახი, მამავ, დააბრუნე სახლში ორესტე,
ძე საყვარელი, მამისეულ ბინას გვადირსე.
ჩვენ ვართ ლტოლვილნი, მათხოვარნი ჩვენიც დედისა,

მან ეგისტოსზე, შენს ჯალათზე გაგვცვალა, მამავ,
მონის ხვედრია ჩვენი ხვედრი, ხოლო ორესტე
უქონელია და უწილო, თავად ისინი
შენგან მონაგარ სიმდიდრეზე ლალობენ, მამავ,
ო, დააბრუნე შინ ორესტე კეთილ იმედად,
ისმინე ჩემი, გელოცები და გეხვეწები,
დე, ამაშორე დედის ხვედრი, შემაძლებინე
იყოს უსისხლო და სპეტაკი ხელები ჩემი.
აჰა, ეს იყოს ლოცვა ჩემი, ხოლო მოსისხლეთ
დე, შურისგების მძიმე ჟამი ეწიოთ, მამავ!
მკვლელს სიკვდილითვე საზღაური მოაგოს ბედმა.
ორთაგანია ერთდროულად ვედრება ჩემი,
ერთად ვლოცულობ სიკეთის და ბოროტებისთვის.
მაგრამ ამისთვის ნუ შეგვრისხავთ, გვყავით წყალობა —
შენ, მამაჩემო, შენ მიწაო, შენც მძლავრო დიკვე!
ჩვენ კი, დობილნი, ვივალალოთ, როგორც წესია,
მწუხარე ზრუნით მიცვალებულს დავდვით პატივი.

ქორო

გადმოსკდი, ცრემლო,
დაღუბული ხელმწიფისათვის.
ძვირფას საფლავზე, კეთილი სული რომ დასტრიალებს,
ჩვენ ვწირავთ მსხვერპლსა.
მოგვაპყარ ყური, დიდებულო მეუფის სულო,
ისმინე ჩვენი!
ვაი და ვაი!
სად ხარ, მამაცო შუბოსანო,
ოჯახის ბურჯო!

რად არ ზრიალებს შენი კაპარჭი,
სკვითიელივით რად არ მოზნექ თითებში ისარს,
რად არ გაივლებ ხელს კოტაზე, ხმაღს არ იმიშვლებ.

ე ლ ე ქ ი ტ რ ა

აჰა, ზედაშე დაიდვარა მამის საფლავზე.
ახლა კი მინდა სხვა გულისთქმა გავიზიაროთ.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი ქ ა ლ ი

გაგვიზიარე, მოუთმენლად მიტოკავს გული.

ე ლ ე ქ ი ტ რ ა

საფლავის ქვაზე ნაწნავს ვხედავ, ეს აშკარაა.

ქ ო რ ო ს უ ხ უ ც ე ს ი ქ ა ლ ი

ვაყისაა თუ წელსარტყელა ქალიშვილისა?

ე ლ ე ქ ი ტ რ ა

ეს კი მარტივად ასახსნელი გამოცანაა.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

მაშ, გამარკვბე ბებრუხანა, ნორჩო გოგონა!

ე ლ ე ქ ი ტ რ ა

ჩემ გარდა კიდევ ამგვარ დაღალს ვინ შეიჭრიდა?

ქოროს გამძღოლი ქალი
მტერთაგანს ვისმე არ შეეძლო ამის ჩადენა?

ელექტრა

სწორედ ასეთი ფერისაა, ეჭვი არ არი.

ქოროს გამძღოლი ქალი
რა ფერისაა? მაცოდინე, გემუდარები.

ელექტრა

აშკარად ჩემი თმის ფერია, კარგად შეხედე.

ქოროს გამძღოლი ქალი
ეგებ ორესტემ გძღვნა ფარულად ეგ საჩუქარი.

ელექტრა

მან, რა თქმა უნდა, ეგ დალალი სწორედ მისია.

ქოროს გამძღოლი ქალი
მაგრამ როგორღა ხელიწიფა შინ დაბრუნება?

ელექტრა

გამოგვიგზავნა ალბათ, თმები, როგორც სალამი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვერ ველირსები, ალბათ, ცრემლებს ბედნიერების
თუ გარდაუწყდა მას იმედი დაბრუნებისა.

მეც გამკრა გულში ეჭვის ჭავლმა ანაზღეულად,
 თითქოს ბოძალმა გამიარა გულისფიცარში
 და ლაპალუბით ჩამომდის და ჩამომდის ცრემლი,
 მწუხარე ავდრად თვალებიდან ჩამომწვიმარე,
 ნაწნავი იგი რომ ვიხილე. არა მგონია,
 რომ აქაურმა მოქალაქემ დატოვა იგი.
 არ შეიჭრიდა თმიდან ნაწნავს მკვლელი დიაცი.
 რომელსაც ხმობენ დედაჩემად, მაგრამ დედური
 აღარაფერი შერჩენია ღვთისაგან წყეულს.
 ო, რომ შემეძლოს უტყუარად დავადასტურო,
 ჩემი ძმისაა, უსაყვარლეს ორესტესია
 ეგ საჩუქარი — გამფურჩქენიდა იმედი მაშინ.
 ვაიმე, ვაი!

ვაი, ლაპარაკი რომ შეგეძლოთ, თმის კულულებო,
 გამიფანტავდით მაშინ ეჭვთა ორაზროვნებას,
 ან შეგაქცევდით ზურგს აშკარად ზიზღით აღვსილი,
 თუ მტრის თავიდან იქნებოდით ჩამოთიბული,
 ანდა პირიქით, თაყვანს გცემდით, ჩემს სიახლოვეს
 დავიგულვებდი თანამგლოვარს საგლოვო ბორცვთან,
 ძეგლსა მშვენიერს, ამალღებულს მამის საფლაგზე.
 აგერ, ნიშანი კვლავ ახალი, ფეხის ორნატის,
 ჩამოჰგავს ორნატს ჩემთა ფერხთა აშკარად იგი,
 ერთმანეთს მისდევს ორი კაცის ნაფეხურები,
 ერთი მისია, მეორე კი ვილაც მეგზურის.
 აჰა, მე ვზომავ ნაფეხურთა გარწერილობას,
 ჩემი ფეხის კვალს მისხალ-მისხალ ესადაგება.

სამშობიარო ტკივილებმა გამკრა ანაზღად...
ვეძახი ღმერთებს, მათ უწყიან, თუ რა გრიგალმა
დამბერა ახლა, ბედის ნავი თუ ვით შექანდა.
თუ გადარჩენა მიწერია, იმედის თესლით
ამოღვივდება, გაიშლება ხე მსხმოიარე.

გამოჩნდება ორესტე.

ო რ ე ს ტ ე

ილოცე მისთვის, რომ ასევე კვლავ აგისრულოს
დიდმა ღმერთებმა სათხოვარი მხურვალედ მლოცველს.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

მაგრამ ჯერ ნუთუ ამისრულებს ღმერთებმა რამე?

ო რ ე ს ტ ე

ვისთვისაც წელან ლოცულობდი — შენ წინაშე დგას.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

საიდან იცი, წელან ვისთვის ვილოცებოდი?

ო რ ე ს ტ ე

ვიცი, ორესტეს მოუხმობდი სახემწუხარე.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ო, ნუთუ მართლა აღესრულა ვედრება ჩემი?

ორესტე

ღიახ, ეს მე ვარ, ჩემს მაგიერს ვერსად იბოვი.

ელექტრა

იქნება ვინმე მასხარა ხარ, მამასხარავებ?

ორესტე

ვიმასხარავებ მაშინ თავსაც, ეჭვი არ არის.

ელექტრა

ეგებ დასცინი ჩემს ამ მძიმე უბედურებას?

ორესტე

უბედურებას ჩემსას უფრო დავცინი მაშინ.

ელექტრა

მაშ, ორესტესთან ვლაპარკობ, ეს შენ ხარ მართლა?

ორესტე

ეს მე ვარ სწორედ, ვისაც ხედავ და მაინც ვერ ცნობ.
თუმცა დალალებს რომ ხედავდი სამარის ბორცვზე
და მარტოოდენ ნატერფალებს აკვირდებოდი.
უფრო გჯეროდა, რომ აქ ვიყავ, უკვე ხარობდი.
აბა, შეხედე ამ თმის ღერებს, აქ რომ აწყვია,
შენი ძმისაა, შენი თმების მინამსგავსია.

ჩემს სამოსელსაც დააკვირდი, ნახელავს შენსას
შემორჩენია ლომი, შენგან ამოქსოვილი.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ო, თვალის ჩინო, ხვედრის ჩემის თანაზიარო!
მამა ხარ ჩემი, დიდებული მამის სანაცვლოდ,
დედა ხარ დედის მაგიერი უსაყვარლესი,
რადგან მძულს იგი, ვინც დედაა კანონიერი,
ვისგანაც ვიშვი და სასტიკი მერგო შვილობა.
ძმა ხარ უძმესი, დის იმედი და სიამაყე.

ო რ ე ს ტ ე

გონს ნუ წავიდებს სიხარული, იყუჩე, დაო,
არ ჩავვიმწარონ სიხარული ნათესავებმა.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

უძვირფასესო, ნატვრის თვალო ჩვენი სახლისა,
ატირებულის ნუგეშინო, იმედის ფუძევე,
დე, მოიპოვე მამის ბინა მტკიცე მარჯვენით!
პირველ მფარველად გყავდეს ძალა, მეორედ დიკე,
მესამედ თავად ზევსი იყოს შენი მფარველი!

ო რ ე ს ტ ე

ო, ზევსო, ზევსო, მოწყალება მოიღე ჩვენდა!
მამა არწივის ნაშიერებს მოაპყარ თვალი,

საწყალ მართვეებს დაობლებულთ შიათ, სწყურიათ,
სული ეხუთვით გამომწყვდეულთ გველის გორგალში.
ძალი არ შესწევთ საბრალობელთ მამისეული
ბუდე ძლიერ გამბრავლონ საბადებელით.
ეს ჩვენ ვართ აგერ, უბედური მე და ელექტრა,
ვლოცულობთ ასე შენ წინაშე ოხერ-ობოლნი,
ვით მოკვეთილნი, უმამონი, უსახლკარონი.
თუ შენ გასწირავ, გაიმეტებ მოდგმას მშობლისა,
რომელიც აგრე პატივს გდებდა, გწირავდა უხვად,
ვისგან მიიზღავ ეგეოდენ საწირავს კიდევ?
თუ აღგვი სრულად მეფურ ბუდეს, გადააშენებ,
ვინლა დაგშთება მოციქულად კაცთა წინაშე?
ვინლა დაგიდებს წმიდა ტარივს მალალ ბომონზე,
თუ უნაყოფოდ ამოვარდა სამეფო ძირი...
მაშ, გადმოგვხედე, ალაშენე, კვლავ ალამაღლე,
სასახლე ესე დაქცეული, ქვედამნობილი!

ქოროს გამძლოლი ქალი

მშობლის ოჯახის მოსარჩლენო, ჩემო შვილებო,
იყურეთ, ვინმემ თქვენ ნაუბარს არ მოჰკრას ყური,
არ მიიტანონ ავი ენა, არრა აუწყონ
ზედამდგომელთა ჩვენთა, ნეტა მოვესწრებოდე,
ვნახო ისინი სულმდაფავნი ცეცხლში და კუბრში.

ორესტე

არ მიმატოვებს მე ლოქსია ყოვლად ძლიერი,
მან ორაკულის პირით მამცნო ხიფათთან ბრძოლა
და ძარღვებს ჩემსას ემუქრება იგი განგრენით,

თუ მამის მკვლევებს არ მიეუზღავ სამაგიეროს;
 თუ დათხეული სისხლისათვის სისხლს არ დავათხევ,
 ვით დაათხიეს ის მკვლევებმა, ნამისნევი მაქვს
 უბედურ ხარად მივიქცევი, ვირბენ სახრის ქვეშ.
 მეუწყა ესრეთ — როს შფოთავენ სულეთში სულნი,
 არ მოასვენებს ნათესავენს ფათერაკები,
 გაუმრავლდება მოკვდავს დიდი ჭირი და ურვა,
 ველური ეშვი წამოიგებს, გადარძნის სხეულს,
 გააცამტვერებს სიჭაბუკეს, მადლს ბუნებისას,
 შეიფიფქება ნადრევად თავი ჭალარით.
 ნამისნევი მაქვს — დამტანჯავენ ერინიები,
 სისხლის წვეთები აღდგებიან ბინდის ჩრდილებად,
 მირიად თვალებს მომაპყრობენ გაბოროტებით.
 არ გვასვენებენ შავეთიდან მიცვალებულნი.
 შემოგვისევენ წკვარამიდან უხილავ ისრებს...
 და გვბოჭავს შიში ღამეული, დაუძლეველი.
 იცვლება ჩვენი ბედის ჩარხი, რკინის მათრახით
 გავვაძევენ, მოგვეკეთავენ სამშობლოიდან,
 ამოგვიშრება კრატერებში ზედაშეს წვენი,
 სულის სამხვეწრო, არცა ბომონს არ გააკარებს
 ასეთ კაცთაგანს მამის რისხვა გარდმოვლენილი,
 არ შეიფარებს მას არავინ, ხელს არ გაუწვდის
 და მარტოსული, უმეგობრო, დამცირობული,
 ვით ჩაჩანაკი, მსხემი ვინმე, განვლის ცხოვრებას.
 უნდა ვირწმუნო ეგ მისნობა, სხვა გზა არ არის,
 ვინდ არ ვირწმუნო, მოსახდენი მოხდება მაინც.
 ათასი ფიქრი ერთ მორევში ტრიალებს ახლა.
 ეს განაჩენი ღვთისმიერი, სევდა მშობლისა,

ამკიდებია მძიმე ტვირთად და ვეზიდები,
რომ ჩემს დიდებულ, სახელოვან მოქალაქეებს,
მე რომ თაყვანს ვცემ, დიდებული რომ დასცეს ტროა,
თავზე არ აჯდეს თავგასული ორი დიაცი,
ლიახ, ეგ კაციც დიაცია, ნახავთ — თუ არა.

კო მ ო ს ი

ქო რო ს გა მ ძ ლ ო ლ ი ქა ლ ი

ჰეი, ძლიერო მოირებო, ზევსის განგებით
ჰქმენით
მართალი სამართალი!
დაჰკოდოს ენამ
ენით მკოდავი — ასე გვიბრძანებს
უფალი დიკე,
ხმლით დაიკოდოს
ხმლით მკოდავი, მიეზღოს ბოროტს სამავიერო —
ასე გვიბრძანებს სამგზის მოხუცი.

ო რ ე ს ტ ე

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ო, მამაო, მწარე მამაო,
რა განუგეშო,
ვით მოვადწიო შენს საწოლთან,
ვით გავარღვიო წყვედიადის სისქე,
ბნელს და ნათელს საზღვრავს სამანი.
ვერ მისწვდება ცოცხალთა მოთქმა

ატრიდების
შორეულ ბინას.

ქორო

სტროფი პირველი

ვერ დაბუგავს ცეცხლის ხახა
გარდაცვლილის სულს,
ვერ დააცხრობს დია ბორგნეულს.
როს განგმირულის სხეულიდან ამოდის სული,
იქვე ჩნდება შურისმგებელი,
სასიკვდილოდ განგმირული მშობლის ყვირილი
დაეხეტება, წინაუკმო აწყდება, შფოთავს,
ექებს სამართალს გამწარებული.

ელექტრა

ანტისტროფი პირველი

ყური მოაპყარ, მამაჩემო,
ცრემლების ნთხევას.
შენი შვილების
წყვილი ბავით ამოდის კვნესა.
ვდგავართ საფლავზე
ვით მხვეწარი ორი ლტოლვილი,
ვით დავაღწიოთ თავი ტანჯვას, რა ვიღონოთ,
ხსნა არსით არის.

ქოროს გამძლოლი ქალი

თუ წყალობა მოიღო ღმერთმა,
მოთქმა სიმღერად შეიცვლება.

სასაფლაოს ზრუნის ნაცვლად
 ლალი სიმღერით მიიღებენ ჭაბუკ უფლისწულს
 სახელმწიფო სრა-სასახლეში.

ორესტე

სტროფი მეორე

ილიონთან რომ
 დაცემულიყავ, ძვირფასო მამავ,
 ლიეელის სიქსიქა შუბით,
 ახლა ჩვენ სახლში ვიქნებოდით —
 შენი შვილები —
 პატივდებულნი,
 მადლიერნი თავის ბედისა.
 იქ, ზღვის გადაღმა ბედად შენთვის
 რომ აღემართათ საფლავის ბორცვი,
 ინუგეშებდა ოჯახი შენი.

ქორო

ანტისტროფი პირველი

და მოძმეთ შორის დაცემული
 შენ იქნებოდი
 ხელმწიფე იქაც — მიწისქვეშეთში,
 ხელისუფალი
 დიადთა დასის.
 ხოლო ცოცხალი
 ცოცხლებზევე იმეფებდი ბედით მორკმული,
 ხელსკიპტროსანი.

ელექტრა

ანტიტროფი მეორე

ო, ვერა, მამავ,
მე ვერასოდეს მოვისურვებდი,
დაცემულიყავ ტროის კედლებთან მებრძოლთა რიგში
და სკამანდროსთან გაეთხარათ შენთვის სამარე.
მხოლოდ შენს მკვლევებს
ვუსურვებდი ამნაირ სიკვდილს,
რომელიც სწორედ
ამ გლოვის ტვირთს
ამაშორებდა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ჩემო გოგონა, ოქროზე უფრო ძვირფასია სურვილი შენი,
ედემის ბაღზე, კეთილ ბედზე უღიადესი,
ოღონდაც იგი აღსრულდებოდეს.
ორფა მათრახი წივის ჰაერში...
მიწა ჰამს ქომავს...
ხელისუფალთ კი გასვრილი აქვთ სისხლში ხელები.
მძიმეა ხვედრი მიცვალებულის,
უფრორე მძიმე — ცოცხლად შთენილ მისი შვილების.

ორესტე

სტროფი მესამე

ისარივით გაჰკვეთა ყური
შენმა სიტყვებმა,

ბოლოს ხომ მაინც
ქვესკნელიდან მოავლენ სასჯელს;
ალიმართება მკვლელის თავზე უხეშო ხელი,
დამშვიდდება მოკლულის სული.

ქორო

სტროფი მეორე

შემოვძახებდი უმაღლეს სიმღერას,
რომ გამეგონა
საძულველი კაცისა და
ცოლის სიკვდილი.
არა, არ ვმაღავ
ჩემს გააფთრებას.
დაუბერეს რისხვის ქარებმა.
და დაიძაბა სული ჩემი,
ვითარცა აფრა.

ელექტრა

ანტი სტროფი მესამე

ოჰ, ალიმართოს
მათ თავებზე ხელი ზევსისა,
როგორც ნაჯახი!
კვლავ გაჩნდებოდა მაშინ რწმენა...
უსამართლოთა სამსჯავროზე ვუხმობ სამართალს,
მისმინეთ მიწავ და უფალნო ქვეშეთისანო!

ქოროს ვამძღოლი ქალი

კანონის ძალით
სისხლით ითხოვს სისხლი საზღაურს,
შეჰბღავის სისხლი ერინიას,
რომ ბოროტმოქმედს
მოეკითხოს ბოროტებისთვის.

ორესტე

სტროფი მეოთხე

ოჰ, მეუფენო ქვეშეთისანო,
მოხედეთ სულებს მიცვალებულთა!
ჩვენც ატრიდების ნაშიერებს
უმწეოდ შეთენილთ,
უსახლკაროებს
მოგვაბყარ თვალი!
გვირჩიეთ რამე, მაღალო ზევსო!

ქორო

ანტისტროფი მეორე

გული ჩემი იხარშება მღუღარე სისხლში,
ისმის შიშინი,
უიმედო, მძიმე სიტყვა,
როგორც ღამე,
ჩამდის სხეულში.
მაგრამ ჩვენთან ხარ ამიერიდან, ლომგულოვანო,

და იფანტება შიშის ბურუსი,
მესახება კეთილი ბედი.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ან ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო თ ხ ე

აბა, როგორ ვთქვა, რაც გადაგვხდა,
როგორ დავგტანჯა ღვიძლმა დედამ დამბადებელმა?
მაგრამ არ ძალმიძს მიტევება, კულის ქიციანი;
სულში მგელი მყავს დამწყვდეული
ღედაჩემისთვის.

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

მჯიღებს ვიცემ არიისა და კისიის
წესზე მტირალ ქალისა
ბეჩავად ქმნილი სახილველად,
განუწყვეტელად ტანზე ხელის
შემომპოტნელი, მჯიღით ხმიერად
ჩემს უბედურ თავსა მცემელი.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ვაი, ვაი ავის გამბედო
მტერდედაო, მტრულად იზრახე
დაუტირებლად, უჭირისუფლოდ,
უპატიოდ
დაგემარხა მეუღლე შენი.

ორესტე

სტროფი მეორე

ვაი, რას ამბობ, ვაი, სირცხვილო!
თანამეცხედრის მოყენებისთვის მოლორდეს ცოლიც!
ეს სურს დემონს,
ეს სურს ამ ხელებს.
რა გარდავიხდი გარდასახდელს, მოკვდები მშვიდად.

ქორო

ანტისტროფი მეორე

დაჩეხეს გვამი, უწყოდე შვილი,
დამარხეს მერე.
სირცხვილუელი
დაგაგდეს ქვეყნად.
ჰა, შეგიტყვია, თუ ვით აპყარეს პატივი მამას.

ელექტრა

ანტისტროფი პირველი

შენ შეგიტყვია ხვედრი მამისა.
მე კი გამაგდეს, მომიძულეს
ვით ავი ძუქნა.
მოკვდა სიცილი ჩემს ბაგეზე,
გამიმრავლდა ურვა და ცრემლი.
რაც ვითხარი, დაიბეჭდე გულისფიცარზე.

ქ ო რ ო

ყურად იღე ნათქვამი ესე.
ახლოს განჩხრიკე.
რაც მოხდა — უწყვი,
რაც მოხდება უწყოდე ისიც.
აღასრულებდე მამაცურად მამაცის საქმეთ.

ო რ ე ს ტ ე

ს ტ რ ო ფ ი

მე მოვიწოდებ, შემწედ ჩვენდა გვეყოლე, მამავ.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

მამავ, მეც ამას გვევადრები ცრემლადთხეული.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ჩვენც ვადასტურებთ მოტირილით, ზარით და ზრუნით.

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

ამოიმართე ნათლის სვეტად,
შემწედ ჩვენდა იყავ მტერზედა!

ო რ ე ს ტ ე

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი

მხარი აუბას დიკემ დიკეს, არესმა — არესს.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ჰე, ზეციერო, გვეავ წყალობა სამართლიანი!

ქოროს გამძლოლი ქალი

ტანში დაცოცავს ცივი შიში, თქვენ რომ გიყურებთ.

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

დიდხანს იცდიდა წერა-მწერელი,
ახლა კი დროა, იგი მლოცველთ გამოეცხადოს.

ქორო

ს ტ რ ი დ ი

ოჰ, ტანჯვანი საშოსმიერი!
სალმობანი, აღმოკვნესანი!
სისხლიანი ნაკოდარები...
ოჰ, ტკივილებით გარსმოჯარული,
ოჰ, ჭრილობანი მოუშუშარი!

ა ნ ტ ი ს ტ რ ი დ ი

ვერ განკურნავს
სასახლის წყლულებს
უცხო წამალი,
თუ არა მისივ მოსისხლეობა.
ასე გალობენ მიწის ღმერთები.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ათხოვეთ ყური, მიწის ღმერთებო,
საბრალო ბავშვებს, შემოაწიეთ
მწეობა, სიმხნე და გამარჯვება.

ორესტე

შენ ხელმწიფურად არ წასულხარ იმ ქვეყნად, მამავ,
მე მაინც მერგოს ხელმწიფება შენს სასახლეში.

ელექტრა

დასდე სამანი ტანჯვას ჩემსას, გენუკვი, მამავ,
მადირსე შველა და ეგისთეს დასდე სასჯელი.

ორესტე

პატივს დაგდებენ, შეგწირავენ მდიდრულ საწირავს,
არა და ყველა ზურგს შეგაქცევს მიწის ბინადარს,
არ ახრჩოლდება შენს საფლავზე საწესო კვამლი.

ელექტრა

ჩემი. ქორწილის ბედნიერ დღეს, ძვირფასო მამავ!
მშობლიურ სახლის მთელ მონაგარს შენ შემოგწირავ,
და უწინარეს საფლავს შენსას ვეთაყვანები.

ორესტე

ღეღამიწაო, დამიბრუნე მესანგრედ მამა.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

ო, პერსეფონე, საწაღმართოთ მოგეცი ძალი!

ო რ ე ს ტ ე

სამძიმო სისხლის აბაზანა გახსოვდეს, მამავ!

ე ლ ე ქ ტ რ ა

სამგლოვიარო სამოსელი გახსოვდეს, მამავ!

ო რ ე ს ტ ე

მახე დაგიგეს ვერაგულად, მხეცებრ გავცაგრეს.

ე ლ ე ქ ტ რ ა

პირობა შეჰკრეს, გამოგაწყევს შავებში მკვლარი.

ო რ ე ს ტ ე

არ გაიხსენებ ამ შერცხვენას, ძვირფასო მამავ?

ე ლ ე ქ ტ რ ა

არ აღმოხდები საფლავიდან, ძვირფასო მამავ?

ო რ ე ს ტ ე

თანამებრძოლად მომივლინე ქალწული დიკე,
ან ვერაგობით ვერაგობა დამაგმობინე.

დამარცხებული გამარჯვებას ნუ შეეღევი.

ელექტრა

უკანასკნელი მოტირილიც ისმინე, მამავ!
საფლავზე ობლად მოწივწივე შენი ბარტყები,
ვაჟი და ქალი, შეიფარე შენგან შობილნი.

ორესტე

არ გარდაავო პელოპიდთა ჯილაგი ძველი.

ელექტრა

მაშინ სიკვდილი გარდასულსაც ვერას დაგაკლებს.

ორესტე

არ ჩასტოვებენ დავიწყების ფსკერში შვილები
წინაპრებს თვისას, როგორც კორპის ქერქეჭვლები
ზევით ეწევა წყალში ბადეს, არ სძირავს ქევით.

ელექტრა

გვათხოვე ყური, შენთვის ვგოდებთ საწყალობელად.

ორესტე

შენთვის იქნება ნუგეშინი, თუ გვცემ ნუგეშინს.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ვერვინ დაგზრახავთ, გლოვა ეგრე რომ გაგიგრძელდათ,
თქვენ შეიწყალეთ ეს საფლავი, ოხერტიალი.

მაგრამ თუ სული სამამაცოდ გიდვას, ორესტე,
შეუდგე საქმეს, მოიხილე დემონი შენი.

ორესტე

დე, იყოს ესე. არ იქნება ოღონდ ურიგო,
ვიკითხო ერთი, დედაჩემმა რად გამოგზავნა
ნაგვიანევი მოშიშებით შესაწირავი?
მტრის კუბოს უთვლის მონანიე სამძიმარს იგი?
რა იაფია მცირე ესე გამოსასყიდი,
რა უბადრუკი, ვიდრე თავად დანაშაული.
სისხლის საფასურს ვერას გასცემ, თუნდ საწირავი
შესწირო მთელი, ამაოა ყოველი ღონე.
უკეთუ უწყი, ამა საქმის მაუწყე რამე.

ქოროს გამძღოლი ქალი

დიახ, ყოველი ვუწყი, შვილო, მე ხომ იქ ვიყავ,
შიშმა შეიბყრო-ღამეულმა, ავმა სიზმრებმა,
საკურთხიც მიტომ გამოგზავნა უღმერთო ქალმა.

ორესტე

რა სიზმრებია, დალაგებით მითხარი ერთი!

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვითარცა ბრძანა, მეზმანაო — ვშობე დრაკონი.

ორესტე

რა მოჰყვა ამას, რით დამთავრდა ეს საქმე ბოლოს?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ბაღის სახვევში ვახვევდიო ახალშობილ გველს.

ორესტე

ვინ ამძუძებდა გველის წიწილს, ქალისგან ნაშობს?

ქოროს გამძღოლი ქალი

დედისავ მკერდზე ზმანებული — მის ძუძუს სწოვდა.

ორესტე

არ უნესტრავდა მერე გულმკერდს უხსენებელი?

ქოროს გამძღოლი ქალი

სისხლის ლეკერტი ამოჰქონდა ძუძუს კერტიდან.

ორესტე

საგულისხმოა ხილვა ესე სიზმარეული.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ბოლოს შეჰყვირა, შიშნეული ზეწამოიჭრა,
ჩაბნელებული სასანთლენი დაუთვალავი
აინთო უმალ სადედუფლო სამთიობოში.

გამთენიისას გამოგვგზავნა მიცვალებულის
სულის საწესოდ, მსხვერპლშეწირვით იმედნეულმა.

ო რ ე ს ტ ე

მე ვევედრები მიწას ჩემსას, საფლავს მამისას,
რომ სასიკეთოდ აღმისრულდეს სიზმარი ესე,
საცნაურია ჩემთვის მისი თავი და ბოლო,
გველი დაჰბადა საშომ, ჩემმა დამბადებელმა,
ჩემი ბაღლობის სახვევებში ეხვია გველი.
იგივე ძუძუს სწოვდა იგი, მე რომ მოვწოვე,
მეც იმ გველივით ქალის სისხლს და რძეს ვეზიარე.
ღიახ, ყვირილი საზარელი აღმოხდებოდა,
ჰმართებდა კიდეც; მან შეიგრძნო, რომ შვა ურჩხული,
ღრაკონი იგი თავად მე ვარ, მისგან ნაშობი,
მე მოვკლავ დედას, საცნაურყოფს ამას სიზმარი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

მიმიჩნევიხარ სიზმარეულ ხილვის მეცანად,
დე, იყოს ესე. მეგობრებსაც უნდა გაენდო,
რისი ქნა გვმართებს, რისი არა — გვაუწყე ესეც.

ო რ ე ს ტ ე

ვიტყვი უბრალოდ, დაუბრუნდეს ბინას ელექტრა,
თქვენ კი გულეებში დაიმარხავთ ჩემს განზრახულებს.
როგორც მოაშთეს ვერაგობით მშობელი მამა,
თავადაც იმავ ვერაგობით მოიშთებიან,
ეჭვი არ არის, ადასტურებს ამას ლოქსია,

თვით აბოლონი, ურყევია ბრძანება მისი.
მე კი შინ შვეალ უცხოელის ტანისამოსით,
თან მეახლება ეს ვაჟკაცი, ჩვენი პილადე,
ჩემს კერიაზე და ჩემს შუბზე ძმადშეფიცული-
პარნასელების მიხრა-მოხრას მოვიშველიებთ
და ფოკიდელთა კილოკავზე მოვუქცევთ სიტყვას.
არა მგონია, ღირსეულად გავვიმასპინძლდეს
სასახლე, სადაც ჩაესახლა შავი დემონი.
თვად ცოტა ხანს აქ დავიცდით, დაველოდებით
გზად გამვლელს ვინმეს, წესისამებრ ვინაც იკითხავს:
„როგორ, ეგისთე ალოდინებს კარებთან სტუმრებს?
შევიტყო ერთი, ეგებ სახლში არ არის იგი?“
და თულა განველე საპარადო კარების წირთხლი,
შევეჩხები მამის ტახტზე მჯდომარე მტარვალს,
ის წამოდგება, შესახვედრად წამოვა ჩემკენ,
მერმე პირისპირ ერთმანეთთან დავრჩებით წამით
და ვერც მოასწრებს: „უცხოელო, სადაური ხარ“, —
შეტორტმანდება უმაღ იგი ხმლით მოცელილი.
და ერინიამ ორთქლიანი სისხლის მწყურვალმა
სავსე ფიალა მესამედაც გადაჰკრას ბარემ!
ელექტრა, დაო, სახლში მარჯვედ გეჭიროს თვალი,
რომ ყოველივე ისე მოხდეს, როგორც გეწადიან.
თქვენ კი გავალებთ დაიბრძენოთ თქვენი ენები
ან ღუმელისთვის, ან ღროული ლაპარაკისთვის;
სხვა დანარჩენზე, იმედია, იზრუნებს იგი,
ვინც სისხლიანი დავვიბუღა ჩვენ ასპარეზი.

(ორესტე და პილადე გადიან, ელექტრა მიდის სასახლეში.)

პირველი სტასიმი

ქორო

სტროფი პირველი

უთვალავ როკაპს, დია საშიშს დაჰბადებს მიწა,
ზღვა წარმოშობს საშიშ ურჩხულებს,
რომ შეზაროს მოკვდავის სული.

მაღალ ღრუბლებში
ტაკუნებს ცეცხლი,
ცაზე ფრინველთ, მიწაზე მლოღავთ
შიშის ზარს სცემს ელვა და ქარი.

ანტი სტროფი პირველი

რა ამოწურავს მამრის ზვაობას
ღიაცის ვნებას
დაუოკებელს.

ნავსი ბედი შეეუღლა
მოკვდავთაგანს ღიაცის სახით.
ავხორცობა, რაიც ბუდობს ქალის სხეულში,
საშიშია თვით ვეშაპზე და ქარიშხალზე.

ქორო

სტროფი მეორე

ისმინეთ, ვისაც გეყურებათ,
ამბავი ძველი —
ბოროტი ქალის
თესტიასაგან
შვილის დაწვისა.

ჩაუკამს გაიხსნა საშო დედისა
და გამოჩნდა
ბავშვის თავი აყვირებული,
საშომივე ამოიწვა
მუგუზლით იგი.

ანტიტროფი მეორე

სხვანი გვითხრობენ
საძაგელი სკილას მკვლელობას.
მტრის ცდუნებით
ვინც დალუბა ძვირფასი მამა,
რა დაეხარბა ოქროს ყელსაკიდს
მინოსისა.
მძინარე ნისოსს
უკვდავების შეაქრა თმები
უსირცხვილო ძუქნამ,
და ჰერმესი წამოაწია.

სტროფი მესამე

ყველას კი მაინც ლემნოსური ვერაგობანი სჭარბობს.
ხშირად გაპყვიან ამ სააუგო ამბავს.
იმ ჟამიდან ყოველ ახალ უბედურებას
ლემნოსური ავბედობით ზომავენ კაცნი.
ვარდაეგება უპატიოდ
ღვთისმგმობელთა ბოროტი მოდგმა,
შერისხული მალალ ღმერთთაგან.
თავად განსაჯეთ, ჰემმარიტად ვამბობ თუ არა.

ანტიტროფი მესამე

ჩვენ გავიხსენეთ სიმუხთლენი, აწ გარდასულნი,
ნურც ბედკრულ ქორწილს დავივიწყებთ
და ცბიერ დიაცს,
ვაუკაცი რომ მოაყენა
მტერთა მზაფრავი.
ჩვენ კი ამ დროს მოგკუნჭულვართ დიაცის შუბქვეშ
გაცივებულ სახლის კერაზე.

სტროფი მეოთხე

დიკეს ლახვარი გულს გაუპობს,
ვინც გაქელა დიკეს დიდება
და ქალწული სათნოება ამოსვარა უღვთო ტალახში,
ვინც ფეხით შესდგა ზევსის კანონებს.

ანტიტროფი მეოთხე

გარნა დიკე შეუვალა.
ხმალს ჭედავს ბედი.
შინ აბრუნებს იგი უფლისწულს, რომ სისხლისწილ
დასთხიოს სისხლი ერინიამ ყოვლის მეცანმა.

მეორე ეპიზოდი

მეგზურის ტანისამოსით ორესტე და პილადე შედიან მხლებლებით
რიღთა სასახლის ეზოში.

ორესტე

ჰეი, მსახურნო, რად არ გესმით კარზე კაკუნი!
ეჰე-ჰე-ჰეი! შინ არვინ ხართ? გამომეყურეთ!

აგერ მესამედ გიხმობთ უკვე კარებთან მდგარი.
ეგისტოსისას მიივიწყეს სტუმართმილება?

სასახლიდან გამოდის მსახური.

მ ს ა ხ უ რ ი

გისმენ სტუმარო, სადაური საით მოსულხარ!

ო რ ე ს ტ ე

დაუყოვნებლივ მოახსენე სასახლის პატრონს,
რომ მნიშვნელოვან უწყებით ვარ მასთან მოსული.
ნუ დააყოვნებ, ღამიერი იჩქარის ეტლი,
დაუხანებლად მართებს მეგზურს სტუმართმოყვრული
ეძიოს სახლი გასათევად, ვით ნავსადგური.
გამომეჩვენოს გარეთ სახლის უფროსთავანი,
გინდ ქალი იყოს, გინდა კაცი, კაცი აჯობებს —
უხერხულია ჩაბნელებულ სადარბაზოსთან
ქალთან ბაასი, ხოლო კაცი დაურიდებლად
და გასაგებად თავის სათქმელს კაცს უფრო ეტყვის.

გამოდის კლიტემნესტრა.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

წარსთქვი, სტუმარო, რად მოსულხარ, რისი თქმა გინებს;
ხელმწიფის სახლი ხელმწიფურად ღებულობს მეგზურთ.
ინებე ცხელი აბაზანა, რბილი საწოლი —
დადლილის შვება, იმსახურე ცქაფი მსახურნი.
და თუ სარჩეო საკითხებზე გარჯილხარ, მეზავრო,
სასახლის კაცთან თუ გაქვს საქმე, მას წარუდგეი.

ორესტე

ფოკიდით მოვალ, დავლიელი გახლავართ თავად.
როცა საქმეზე ჩემთვის ხურჯინაკიდებული
ვეშურებოდი არგოსისკენ, ვზად შემხვდა კაცი,
გამოვიკითხეთ უცნობებმა ერთი მეორე,
საიდან მოვალთ, ანდა საით მივეშურებით.
ვინმე სტროფიოს ფოკიდელი აღმოჩნდა იგი,
მთხოვა, „თუ მართლა არგოსისკენ მიდიხარ, მგზავრო,
წყალობა მიყავ, გადაეცი ორესტეს მშობლებს —
გარდაიცვალა ორესტე-თქო, არ დაგავიწყდეს.
ეგებ სურთ ნეშტი სამშობლოში გადაასვენონ,
ანდა დასტოვონ უცხოეთში სამარდუამოდ.
რომ დაბრუნდები, მომიტანე ამის პასუხი.
ჩვენ საკადრისად დავიგლოვეთ მიცვალებული,
ფერფლი სპილენძის ურნაშია დაცული მისი“. .
ეს იყო, მგზავრმა რაც მაუწყა, მე კი არ ვუწყო
ვუთხრა თუ არა ეს ამბავი იმას, ვისთვისაც
უნდა მეუწყა, ეგ კი, ალბათ, შენ იცი უკეთ.

კლიტემნესტრა

ვაიმე ბედკრულს, ფერხთა ქვეშე შეირყა მიწა,
ოჰ, შერისხულო სასახლეო, ბნელო დილეგო!
ოჰ, წყევლა-კრულავ! ვინც მეგონა გადარჩენილი
წამოაწიე შენ ისარი, გულს განუწონე;
წამგვარე ყველა ახლობელი, დამაგდე მსხემად.
აგერ, ორესტეც... ბედნიერად რომ ვიგულვებდი,
და მცელავ სიკვდილს ვადურჩა - თქო ვფიქრობდი, ვავლ

აღრაფერი აღარ დამრჩა, ყველა იმედო
ვადამეწურა, ჩაშრა ფსკერში ბედის წამალი.

ორესტე

პოი, ნეტავი შემძლებოდა მოვსულიყავი
თქვენს ამალღებულ სრა-პალატში სამახარობლოდ,
ვით ფეხკეთილი სასურველი სტუმარი თქვენი,
სტუმარი ღვთისა ბედნიერი მასპინძლისათვის.
მხოლოდრე არც ის იქნებოდა პატიოსნება,
თუ ჭირისუფალთ მძიმე ამბავს დავუმალავდი.
თან სიტყვა მივეც უჭოჭმანოდ თანამგზავრს ჩემსას.

კლიტემნესტრა

ეგ არ დაამცრობს შენს ღირსებას, მგზავრო, სრულებით,
მობრძანდი, თავი დაიგულვე სასურველ სტუმრად.
მაგ მძიმე ამბავს შენ თუ არა, სხვა გვაუწყებდა.
ახლა კი დროა, ღამეულმა ჩვენმა სტუმრებმა,
მთელი ღღის ნამგზავრ-დაღლილებმა, ჰპოვონ სიმშვიდე.

(მსახურს.)

კაცთა დარბაზში შეიყვანე მოსასვენებლად
ჩვენი სტუმრები, არ მოაკლო მათ ყურადღება,
ამა სასახლის სიკეთენი არ მოუძუნწო —
მიბრძანებია, პასუხს ჩემთან აგებ, იცოდე.
ხოლო მე წავალ, მოვახსენებ სასახლის ბატონს
სამძიმო ამბავს, მეგობრებიც უხვად გვივიან,
ავწონდავწონით ყოველივეს გონდაუნჯებით.

(კლიტემნესტრა, ორესტე და პალადე სასახლეში შედიან.)

ქოროს გამძღოლი ქალი

ო, დობილნო, სასახლის მსახურნო,
დროა უკვე
ბაგეებს ჩვენსას დასცდეს ლოცვა ორესტესათვის.

ქორო

ო, დედამიწო, დედუფალო ჩვენო!
ო, ტაგრუცო ამაღლებულო!
შენს წიაღში რომ ინახავ ზღვათა ხელმწიფეს,
წყალობა გვეავი, მოგვაბყარ ყური!
ქსელს ვერაგულად
ბლანდაეს პეითო
და ხელჩართულ ბრძოლაში იხმობს
მიწისქვეშეთის ჰერმესსა და წკვარამის
ჰერმესს.

ამ დროს გვერდითი კარიდან გამოდის ორესტეს ძიძა კილისა.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ბედნავსი ცნობა მოიტანა, ალბათ სტუმარმა,
ავერ ორესტეს ძიძას ვხედავ მტირალი სახით.
საით მიღიხარ კარიბჭიდან, გვარქვი, კილისა,
ხელჩაკიდული სად მიჰყევი შავოსან აჩრდილს.

ძიძა

დაუყოვნებლივ ეგისტოსის წარდგენა ბრძანა,
სტუმართ წინაშე დედოფალმა, რომ დაწვრილებით

კაცმა შეიტყოს ყოველივე თავად კაცისგან.
თუმცა მსახურებს ეჩვენება მწუხარე სახით,
მაინც თვალები დედოფლისა ამხელს სიხარულს.
იგი აშკარად აღატყინა მაგ უცხოელის
სამძიმო ცნობამ, მაგრამ მთელი სასახლე ჩვენი
უბედურებით გადაყურსა მძიმე უწყებამ.
მეუღლევც მისი აღივსება სიხარულითა,
რაჟამს შეიტყობს ამა ამბავს, ა-ვაჰმე, ვაგლახ!
თუმც არაერთგზის მიგემნია უწინაც უხვად
ჟამთა სიავის მწარე შხამი ატრევსის სახლში,
ასე აროდეს მკერდში გული არ მომწურვია:
ამიტანია ღირსეულად ვარამი ძველი.
მაგრამ ორესტემ სანუკვარმა, აღზრდილმა ჩემმა,
ერთავად ხელი მომითავა, შემიძრა სული.
დედის საშოდან აღვიყვანე, ვაწოვე ძუძუ,
ვაჰმე, ღამეებს ვუთენებდი უმწეო მტირალს,
ყოველი ჯაფა აწ გაცუდდა და რუდუნება,
რაიც სჭირდება ბავშვის აღზრდას, ახალშობილი
უგუნურია, ცხოველივით ძნელად საწვრთნელი,
ჯერეთ უენო ვერას გეტყვის ჩვრებშეფუთვნილი,
როცა სწყურია, შია, ანდა აწუხებს შარდი;
უმწეო ღლაპი მხოლოდ მუცელს ემორჩილება.
ასი თვალი და ყური გინდა, რომ ჩვილ მეძუძურს
არრა მიაკლო, მიაშველო დროზე საცვლები.
მე ვიყავ მისი გაღიაც და მრეცხავი ქალიც,
ორივე საქმეს ვასრულებდი დაუზარებლად.
მამის მემკვიდრედ აგრერიგად ვზრდიდი ორესტეს.
ახლა შევიტყვე უბედურმა სიკვდილი მისი,

და ეს ამბავი მიმაქვს მასთან სამახარობლოდ,
ვინც მოაყივნა ხელალებით სასახლე ესე.

ქოროს გამძლოლი ქალი
რარივად ბრძანა ქალბატონმა მისი მოყვანა?

დიდა

როგორ რარივად... კვლავ მიბრძანე უფრორე ნათლად.

ქოროს გამძლოლი ქალი
მცველები უნდა იახლოს თუ მარტო მოვიდეს?

დიდა

ნაბრძანებია შუბოსანთა რაზმი იახლოს.

ქოროს გამძლოლი ქალი
ნუ განუცხადებ მაგ ბრძანებას საძულველ დესპოტს.
დაე, მოვიდეს უდარდელად, უმეთვალყუროდ.
მაშ, გაუჩქარე, მხიარულად ეახელ ბატონს;
შეატრიალე ბრუნდი სიტყვა მახარობელმა.

დიდა

შენც ეს უწყება ეგრერივად გახარებს, ნუთუ?

ქოროს გამძლოლი ქალი
ზოგჯერ ტანჯვასაც სიხარულად მოგვისთვლის ზევსი.

ძ ი ძ ა

როგორღა, ოდეს სახლის ბოძად არ დგას ორესტე.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ო, არა, არა! ევრე ვანსჯის ცუდი მისანი.

ძ ი ძ ა

ერთი ამბავი ორდაგვარად გაუწყეს ალბათ?

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

შენ აღასრულე ბრძანებული, გასწი, იჩქარე,
დანარჩენზე კი იზრუნებენ ღმერთები თავად.

ძ ი ძ ა

აჰა, მივიღვარ, ყურად ვიღებ შენეულ სიტყვებს,
დე, თანა მდევდეს მოწყალება ღმერთთამიერი.

მ ე ო რ ე ს ტ ა ს ი მ ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

მოგვაპყარ ყური,

ოლიმპიელთა მაღალ დასის მამაო ზევსო!

მოიღე ჩემდა მოწყალება,

სვეკეთილობა მახილე, ზევსო!

ჩვენი მართალი ღალადება

ისმინე, ზევსო!

ვაიმე, ვაი! მოეცი ძალი შინდაბრუნებულს
მტერთა ზედა გამარჯვებისა!

მოეცი ძალი

ორმაგ, სამმაგ შურისგებისა,

ღიადო ზევსო!

ანტი სტროფი პირველი

მამის გვარზე მხტომარე კვიცი

აწ შებმულა კირთების ეტლში.

დე, ზომიერი ჰქონდეს ნახტომი ფიცხელ იაბოს!

ნუთუ სიმწყობრით

გადაუვლის გაუხედნელი

სარბევ მოედანს?

ვაიმე, ვაი! მოეცი ძალი მტერთა ზედა გამარჯვებისა,
ღიადო ზევსო!

მოეცი ძალი

ორმაგ, სამმაგ შურისგებისა!

სტროფი მეორე

სასახლის განძთა,

საჭურჭლეთა მფარველო ღმერთონო,

ღალადისი ისმინეთ ჩვენი!

ჩამორეცხეთ ახალ სისხლით

ძველნი ცოდვანი.

დე, უძეოდ გარდაეგოს

ბებერი მტრობა.

ო, კეთილო მბრძანებელო, დიდო უფალო,
სახლსა ამას გარდმოავლე მოწყალე თვალი.
მწუხრის ბინდი
ჩამოხსენი
მოყვასის თვალებს.

ანტი სტროფი მეორე

გამოატარე ქარიშხალში ბედის ხომალდი
შენ, მაიას ძევ,
და ქარკეთილი დაუბერე.
ქემმარიტებას ფარავს წყვედიადი.
ბნელში წრიალებს ეული სიტყვა.
ღია თვალებში ღამეა მხოლოდ,
დღეც ღამეა და
უჩინოა ყველა ხილული.
მოიღე ძალი ბურჯო სახლისა,
დიდებულ სახლის!
მოიღე ჩვენდა თავისუფლება,
ჩამოაშორე მოყვასთა თვალებს
მწუხრის ზეწარი.

სტროფი მესამე

გაიფანტება მაშინ შიში,
ქალთა პირიდან აღმოსკდება
შეძახილი სიხარულისა.
ქალაქს მშობლისა
აღავსებენ სადღეობო სავალობელნი,
მომიზღვავდება სიხარული აღუწონელი!

დაუტევებს ავბედი მოყვასს.
არ შედრკე საქმის აღსრულების უამს!
და როცა დედა შემოგბღავლებს,
„ოჰ, შვილო ჩემო!“
ყელში ჩასჩარე ეს სიტყვები ყვირილით „მამა!“
და უდრტვინველად აღასრულე სასისხლო საქმე.

ანტიტროფი მესამე

სულში პერსევსის ჩაიდგი ძალა,
გულში სიმტიციე. ჰქმენ ეს იმათთვის,
ვინც შეეხიზნა მიწისქვეშეთს —
ვინც ზევით დარჩა.
უბოროტესი სიკვდილისთვის
დაუდგინე სასიკვდილო განაჩენი
ბოროტისმოქმედს.
არ შედრკე საქმის აღსრულების უამს!
და როცა დედა შემოგბღავლებს,
„ოჰ, შვილო ჩემო!“
ყელში ჩასჩარე ეს სიტყვები ყვირილით: „მამა!“
და უდრტვინველად აღასრულე სასისხლო საქმე.

მესამე ეპიზოდი

შემოდის ეგისტოსი

ეგისტოსი

მე აქ სურვილით არ მოვსულვარ, მიხმეს და მოველ.
როგორც შევიტყვე, ვიღაც უცხო ხალხი მოსულა,

მოუტანიათ მათ ორესტეს გარდაცვალების
 ავი ამბავი. სამძიმოა უწყება ესე
 ჩვენი სახლისთვის. ძნელი უამი დაგვიდგა ისევ,
 თუმც ძველ ჭრილობებს არ შეჰკვრია პირი სავსებით.
 გარნა ეს ცნობა ნამდვილია თუ ნატყუარი?
 იქნებ ნათრევი, დიაცური ჭორია მხოლოდ,
 შიშის ცდუნება, რასაც ქარი გაჰფანტავს მალე?
 იქნებ, შენ მაინც განმიცხადო ჭემპარიტება?

ქოროს გამძლოლი ქალი

ყური მომიკრავს მაგ ამბისთვის, მაგრამ აჯობებს
 თავად ეახლო უცხოელებს, მათგან შეიტყო,
 გამოიძიო ყოველივე დანამდვილებით.

ეგისტოსი

თავადაც მნებავს ვესაუბრო პირადად მაცნეს,
 გამოვიკითხო, შესწრებია იგი ამ ამბავს
 თუ რამ მონაჭორს ან ყურმოკრულს ვვიყვება რასმე.
 ჩემს ჯიუტ მშერას იგი ვერას გამოაპარებს.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ო, ზევსო, ზევსო!
 ვით აღვავლინო ლოცვა შენდა,
 ვით დავაჭუფთო
 სიტყვა და აზრი?
 მოქმედების დამდგარა ჯერი.
 აღიმართება სასისხლოდ ხმალი,

ან ერთიანად გაცამტვერდება
აგამემნონის ბედკრული სახლი,
ან გაჩაღდება კერაზე ცეცხლი თავისუფლების
და დაბრძანდება ხელმწიფის ტახტზე
ტახტის მემკვიდრე.
განზრახული აქვს ღვთიურ ორესტეს
ორ მტერს შეებას ერთდროულად.
გამარჯვებული გვენახოს იგი!

ე გ ი ს თ ო ს ი ს ხ მ ა ს ა ს ა ხ ლ ი დ ა ნ
ვაგლახ, ვაიმე!

ქ ო რ ო

ჩუმაღ, ჩუმაღ!
რა ამბავია, რა ხდება სახლში?

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი
ჩვენ გვერდზე მივდგეთ, აღსრულდა საქმე.
არ შეგვამჩნიონ, ბრალი არ დაგვღონ.
ბრძოლა დასასრულს უახლოვდება.

მ ს ა ხ უ რ ი

ვაიმე, ვაი! მკვდარი გდია ბატონი უკვე!
ვაიმე, ვაი! ტყუილუბრალოდ ვტირი და ვვოდებ.
აწ ეგისტოსი აღარ არის... ვაღლიაღეთ
კარკანდელები ჩქარა! ქალთა სამთიობოებს
შეხსენით კარი! იღონიეთ ყოველი ღონე!

რალს უშველით თუმცაღა მკვდარს, რალს უშველით.
ვაგლახმე, ვაი!
არსაიდან ხმა, თითქოს ვუხმოზ ყრუთ და მძინარეთ,
სად არის თავად კლიტემნესტრა, რატომ დაყოვნდა?
უნდა ვიფიქროთ შურისგების ბასრი მახვილით
ღღეს თვით დედოფლის ფაფუკ კისერს მოსწყდება თავი.

სასახლიდან გამოდის კლიტემნესტრა.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

რა ხდება სახლში, რა ხმაური აგიტეხია.

მ ს ა ხ უ რ ი

ესრეთ შეგკადრებ, ქალბატონო, მკვდარი კლავს ცოცხალთ.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ვაიმე, ბედკრულს, გამოვიცან ეგ გამოცანა.
ვაჰმე, ჩვენივე მკვლელობის წილ ახლა ჩვენ გვკლავენ.
ჩქარა მოიღეთ შუბნაჯახი პირგაბასრული,
სხვა რალა დაგვრჩა — ან სიკვდილი ან გამარჯვება.
მეტად გაგრძელდა საქმე ესე ბოროტეული.

სადარბაზო კარიდან შემოდიან ორესტე და პილადე, ხელეზი სისხლ-
ში აქვთ გასვრილი.

ო რ ე ს ტ ე (კლიტემნესტრას)

აჰა, სწორედ შენ დაგეძებდი, მან კი ზლო უკვე.

კლიტემნესტრა

ვაი, ეგისტე, საყვარელო, მკვდარი ხარ უკვე!

ორესტე

მაშ ვიყვარს იგი ჭეშმარიტად? მაშინ მის გვერდით
ჰპოვებ სამარეს; მჯერა, სატრფოს არ უღალატებ.

კლიტემნესტრა

შეჩერდი, შვილო, დედაშენის დაინდე მკერდი,
სადაც პაწიას თავი გელო, გეძინა მშვიდად
და გიწოვია გამოწვდილი ტკბილი ძუძუნი.

ორესტე

ვაი, პილადე მეძნელება დედის სიკვდილი!

პილადე

შენ დაივიწყე ნამისნევი დიდი ლოქსიის,
ფიცი, რომლითაც შეემტკიცე პითოსელს ერთხელ?
მოკვდავთ ღალატი შეიძლება, ღმერთთა კი — არა.

ორესტე (პილადეს).

ოჰ, მართალი ხარ... სარწმუნოა შენი სიტყვები.

(კლიტემნესტრას.)

თან გამოძევი, უნდ წაგაკლა საყვარელს ზედა.
თუკი ეგისტე სიცოცხლეში ანაცვლე მამას,

მკედარსაც მიუწექ ახლა გვერდით, შენ ის გიყვარდა,
და გძულდა იგი, სიყვარული გმართებდა ვისიც.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

მე შენ გაგზარდე, შენთან მინდა განვლიო დღენი.

ო რ ე ს ტ ე

შენ, ვინც მოჰკალი მამაჩემი, ჩემთან გასურს ყოფნა?

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ბედია, შვილო, და მოირა ყოვლის მიზეზი.

ო რ ე ს ტ ე

შენაც მოირა გაზღვევინებს სამაგიეროს.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

დედაშვილობას, დედის წყევლა თავზარს არ დაგცემს?

ო რ ე ს ტ ე

თუმც კი დედა ხარ, შენ მაგემე მე უღედობა,
ოდეს დამბადე და დამაგდე ობოლ-ოხერი.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

არ დამიდინხარ, მოყვრის სახლში დაგმალე მხოლოდ.

ო რ ე ს ტ ე

ორგზის გამყიდე თავისუფალ მშობლის მემკვიდრე.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

თუღა გაგყიდე, რა ავიღე მე სარგებელი?

ო რ ე ს ტ ე

მე მსვრის ტალახში სააუგო საქმენი შენნი.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

თვით მამაშენის სიავეზე რად აღარ იტყვი?

ო რ ე ს ტ ე

მაშვრალ მამაკაცს ნურას ყვედრის უქმი დიაცი.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

დიაცისათვის უკაცობა მძიმეა, შვილო.

ო რ ე ს ტ ე

მაგრამ ადვილი — ინებვიროს კაცის ნაღვაწით.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

ოჰ, ნუთუ შვილო, გულში ვიძევს დედის მკვლელობა.

ო რ ე ს ტ ე

შენვე დასთესე ეგ სიკვდილი და იმკი ახლა.

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა

გაფრთხილდი, დედურ სისხლს იცავენ ავი ძაღლები.

ორესტე

მაშინ მამის სისხლს სად გავექცე, მაუწყე თავად.

კლიტემნესტრა

რა გითხრა, უკვე მე ჩემსავე ცხედართან ვდგავარ.

ორესტე

შენ განგიჩინა განაჩენი ხვედრმა მამისამ.

კლიტემნესტრა

ვაგლახმე, გველი მიშობია და გამიზრდია.

ორესტე

ფუჭი არ იყო შიში შენი სიზმარეული.

შენ მოჰკალ — სცოდე, გკლავ და ვცოდავ სამაგიეროდ.

(ორესტეს დარბაზში შეჰყავს კლიტემნესტრა, შეშფოთებული ქორო თავის ადგილს უბრუნდება.)

მესამე სტასიმი

ქორო

სტროფი პირველი

თავს წამოადგა პრიამიდების ძველ გვარს დიკე
მკაცრი სასჯელით.

აგამემნონის სახლს ეწვია მართლმსაჯულება

ორი ლომით, ორი არესით.
 ბოლოყამს
 მოდგა მალემსრბოლი,
 აღასრულა ბრძანებული პითოსელისა.
 ო, გიხაროდენ, ჩააძაღლეს ორი ტირანი!
 ზაკვა, მკვლელობა დასრულდა სახლში.
 ამიერიდან ხელს ვერ აღმართავს ვერაგი წყვილი!

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

შემოიპარა სასახლეში შურისგების
 ფრთხილი ლანდი და აღძრა ბრძოლა.
 აღმართა ხმალი ზევსის ასულმა,
 ვისაც ხმობენ ჭეშმარიტად მოკვდავნი დიკედ,
 ვინც ჩაგვაგონებს
 ბოროტთა მიმართ მტრობას მარადის.
 ო, გიხაროდენ, ჩააძაღლეს ორი ტირანი!
 ზაკვა, მკვლელობა დასრულდა სახლში,
 ამიერიდან ხელს ვერ აღმართავს ვერაგი წყვილი.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

მაღალ და დიდ არს პარნასელი მამა ლოქსია,
 ქვეყნის ღმერთთა დიდი უფალი,
 ვერაგულ სასჯელს დაატეხს ყოველ
 ვერაგულად მიჩქმალულ საქმეთ.
 სიკეთის ქმნა
 ღვთიურ ნების აღსრულებათ.
 ზეციურის მიმართ მარადის ხამს თავყვანება.
 კვლავ აღიმართა სვეტი ნათლისა.

აიღეწა სრასასახლის მძიმე ხუნდები.
ბაღლდი, სახლო, მტვრად ქცეულო,
სდექ ნაცრიდან!

ანტიტროფი მეორე

უღლის მკურნალი დრო გარდაივლის
სახლის ზღურბლზე,
არხოცავს იგი
სახლისა და შეცოდების ავბედით ორნატს.
ულავ მოძებნის ბედნიერი თვალები თვალებს,
ულავ დაიყვილებს სიხარული,
ულავ სახლიდან ნავსი სტუმარი.
ულავ აღიმართა სვეტი ნათლისა,
აიღეწა სრასასახლის მძიმე ხუნდები.
ბაღლდი სახლო, მტვრად ქცეულო,
სდექ ნაცრიდან!

ექსოდოსი

სასახლიდან გამოდის ორესტე, სიღრმეში მოჩანს ეგისტოსისა და კლი-
ტემნესტრას გვამები.

დაინახეთ, ჩვენი ქვეყნის წყვილი ტირანი,
მისმკვლევლები, სახლის ჩვენის დამამხობელნი.
ერთ უღელქვეშ განაგებდა ქვეყანას ჩვენსას,
აჰა, იქაც ერთად წვანან შეუღლებულნი,
გაუტეხეს ერთგულების ფიცი ერთმანეთს,
ეს შეჰფიცეს, რომ მამაჩემს მოჰკლავდნენ ერთად,
ულავშიც ერთად ჩავიდოდნენ — აღსრულდა ფიცი.

(მსახურთ.)

აქეთ მოიღეთ და ვაშაღეთ ვერავი ბადე,
 რითაც უსირცხვოდ ნადირობენ ადამიანზე,
 დაე იხილოს იგი მამამ, ჩემმა კი არა —
 ყოველთა მამამ ჰელიოსმა — ბადე დედისა.
 შუქი მოჰფინოს შან ამ საქმეს, იყოს მოწამე,
 ვქმენ სამართალი, დასასჯელად ხელგყავი დედა.
 მხოლოდრე სულაც არ მალონებს ეგისთვის ხვედრი.
 ცოდვილ მოსისხლეს ვაზღვევინე სამართლიანად.
 მაგრამ დიაცი, ქმარი თვისი რომ მოიძულა,
 ვისგანაც შვილი იყოლია, ატარა მუცლით,
 დაჰბადა ვინაც შვილი მტერად და არა პირმშოდ,
 ვინ არის იგი? შხამიანი ქვეწარმავალი,
 თუმც არ გიკბინოს, შეგეხება და ხორცთ შეგალბობს.
 ნურც დამიბედოს მე ღმერთებმა ეგეთი ცოლი,
 სულაც უძეოდ გარდაგება უფრორე მიჯობს.

ქორო

სტროფი

ვაგლახ, ვაგლახ, ბნელო საქმენო!
 შავო სიკვდილო!
 ვაგლახ, ვაგლახ,
 აღერილო ცოდვის ყვავილო!

ორესტე

არის თუ არა ქალი მკვლელი? ამის მოწმეა
 თვით მამაჩემის სამოსელი, ზედ შეწმენდილი

ხმლის ანაბეჭდით, უამთა დენამ უცვალა ფერბ,
 გამოუხუნა ოდინდელი პეწი და ნახჭი.
 საბედისწერო ამ მოსასხამს მამაჩემისას
 დაგყურებ აგერ ჩემს უბედურ ხვედრზე მგლოვარი,
 და ვწყევლი ზიზღით ჩემს სისხლიან, მწარე გმირობას.

ანტი სტროფი

ვერც უცოდველად განვლის ცხოვრებას,
 ვერც დაუსჯელად მოკვდავთაგანი.
 ვაგლახ, ვაგლახ!
 ცოდვაც, სასჯელიც არვის ასცდება.

ორესტე

რით დასრულდება ყოველივე, თავად არ ვუწყი,
 გზას ასცდა თითქოს ეტლი ჩემი, ვერ დავიურვე
 შლეგი ცხენები, ველარ ვიჭერ აზრთა სადავეს.
 შეფართხალებულ გულში შიშმა იკივლა უკვე,
 აცეკვდა გული იღუმალი დაირის ხმაზე.
 სანამ გონება არ შემშლია, გაუწყებთ ესრეთ,
 მე უსამართლოდ არ მომიკლავს მშობელი ჩემი,
 მკვლელი მამისა, თვით ღმერთებმა რომ მოიძულეს.
 თავად ლოქსიამ შთამაგონა, მისანმა ღმერთმა,
 გაბედულება — თუ ამ საქმეს აღვასრულებდი,
 შეცოდებისგან უსათუოდ განმწმენდდა იგი,
 არა და მძიმეს, აღუწონელს დამდებდა სასჯელს,
 დამაწყლულებდა საშინელი ისარი მისი.
 ახლა კი დროა გზას გავუდგე, ვითარცა მსხემი

ვივლი ყარობად ზეთისხილის რტოებით შუბლზე,
ვიდრე მივალწევ, სად ჭიბია დედამიწისა,
სად ხრჩოლავს კვამლი ღვთაებრივი, მივეყუდები
ლოქსიის ტაძარს, შევავედრებ ჩემს მძიმე ცოდვებს;
სხვა ბინა ქვეყნად აღარა მაქვს ღვთის განჩინებით.
ვიდრემდის წავალ, თქვენ მოგმართავთ არგოსელებო,
დამემოწმენით, თუ ვითარი მერგო კირთება...
ამიერიდან მე უცხო ვარ ჩემი ქვეყნისთვის,
არ მომასვენებს ხმა ღვთიური ცოცხალს თუ მკვდარსა.

ქოროს გამძლოლი ქალი
შენ განაჩინე სამართალი, ბაგეებს შენთა
ნულა დასცდება სამღურავი, ნუ ჰყვედრი თავსა.
წყვილულ დრაკონს სასიკეთოდ მოჰკვეთე თავი,
სრულიად არგოსს მიანიჭე თავისუფლება.

ორესტე

ოჰ!
საზარელი, ზემზარავი ქალაშავები...
ყომრალ კაბებით. შემოსილან გორგონთა მგვანნი,
თმები ჰველებად ჩაჰოშლიათ, უნდა გავიქცე!

ქოროს გამძლოლი ქალი
რა მოჩვენება მოგეძალა, მშობლის ნუგეშო,
გაჰფანტე შიში მამაცურად, გამაგრდია, დადექ!

ორესტე

არა, არ მდევენ აჩრდილები, მოჩვენებები,
ნამღვილად ვხედავ შურისმგებელ დედათა ძაღლებს.

ქოროს გამძლოლი ქალი

არ შეგშრობია ჯერ ხელები, სისხლით გაქვს სველი,
სულს ეს გიშფოთებს, შიშნეულად გიფანტავს აზრებს.

ორესტე

ბი, აპოლონ! აგერ ხროვად მოძუნძულებენ,
უფალთაგან სისხლი მოწანწკარებთ გულის ამრევად.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ანწმენდა გმართებს, შეაგედრე უფალ ლოქსიას
კოდვილი სული, აგხსნის იგი მძიმე სატანჯველს.

ორესტე

ქვენ მათ ვერ ამჩნევთ, მე კი ვხედავ მორბიან ხროვად,
მე აიღეს გეში ჩემზე, უნდა გავიქცე!

(გარბის.)

ქოროს გამძლოლი ქალი

წყალობდეს ბედი, ღმერთი იყოს შენი მფარველი,
ან მოგიტევოს შეცოდება, გაშოროს ურვა.

ქორო

მა, მესამედ გაუავდრდა
ელმწიფის სახლკარს,
ემოუბერა ქარიშხალმა ნაყოფიერად.

რყო პირველი უამინდობა,
ოდეს თიესტემ უბედურმა დაკლულ შვილთა იგემა ხორცი.
მეორედ მაშინ დაიგრუხუნა მძლავრმა გრიგალმა,
ოდეს დაეცა აბაზანაში დიდი ხელმწიფე,
აქაველთა ჯარის სარდალი.
და ეს მესამე გაადრება აღარ ვიცით
რას მოგვიტანს, ხსნას თუ დაღუპვას.
საით დადგება, ან საით გასწევს
უბედურების მძიმე ლოდი აგორებული?

ეკმენიღები

მოქმედი პირები

აპოლონი.

პითია, მისანი ქალი.

ათენა.

ქორო ერინიებისა.

მსვლელობის მონაწილენი.

ორესტე.

ე ვ მ ე ნ ი დ ე ბ ი

პ რ ო ლ ო ზ ი

აპოლონის ტაძრის ფასადი. ორქესტრაზე გამოდის წინასწარმეტყველი ქალი.

პ ი თ ი ა

ღმერთთა დასიდან ლოცვას ჩემსას ჯერ შევავედრებ
ღმერთქალ გაიას, პირველ მისანს, მერმე თემიდას,
ვინც დედის შემდეგ მანტეონზე ამაღლებულა —
ასეთი არის გადმოცემა, ხოლო მესამე
ტიტანიდია, ფებე, მიწის მომდევნო ვაჟი,
ნებაყოფლობით ვისაც ერგო მემკვიდრეობა,
რომელმან ფებოსს, ახალშობილს უბოძა ტახტი,
სწორედ აქედან წარმოსდგება სახელი მისი.
მან დაუტევა დელოსი და ტბის ნაპირები,
პალადის კეთილ ნავსადგურში ჩაუშვა ლუზა,
და საბრძანისად აირჩია პარნასის მხარე.
ის გააცილეს ჰეფესტოსის ვაჟიშვილებმა
დიდის პატივით, მეგზურობა ითავეს მისი,

უსიერ ტყეში ბილიკები გასჭრეს სავალი.

იქ მიბრძანებულს შეეგება პატივით ხალხი,
თავად დელფოსი, ამა ქვეყნის გამგე ხელმწიფე.
მერმე, ზევსისგან კურთხეული და გაბრძნობილი
ტახტზე ავიდა, ვით მეოთხე ნათელმხილველი.
ამრიგად ზევსის ორაკული გახლავთ ლოქსია.

ჯერეთ ამ ღმერთებს შევავედრებ მე ლოცვას ჩემსას,
მერმე პალადას, ამაღლებულს ტაძრის წინარე,
თვალწარმტაც ნიმფებს, კორიკიდის ქვაბულში მცხოვრებთ,
სად სასირეა ფრინველთა და დემონთა ბინა.

არ დავივიწყებ ბრომიოსსაც, ამ მხარის მპყრობელს,
ბაქხი ასული აქ იუფლა უზენაესმა

და კურდღლის ბედი დააწია ოტებულ პენტევსს.
ახლა ვახსენებ პლინითოსის წყლებს, პოსეიდონის
ძალმორჭმულებას, ზევსს, უმაღლეს აღმასრულებელს
და ავალ ტახტზე მოწიწებით მისანი ქალი.

აწ სასიკეთო რჩევისათვის ღია იქნება
კარები ჩემი, ელინები, ვინც აქ იცლიან
დე, წილხვედრილად მომეახლონ, როგორც რიგია.
და რასაც ღმერთი ჩამავონებს, მათ განვუცხადებ.

(შედის ტაძარში, მალედეე უკან ბრუნდება შიშით მოცული.)

ოჰ, სახსენებლად, სახილველად საზარი შიში!
გამომაძევა მან ლოქსიის ბინიდან გარეთ.
ჰა, გამიბრუნდდა ნაბიჯები, გამიწყდა აჯა,
მითრთის ხელები, აღარ შემრჩა მუხლებში ღონე.
უმწეო ბაღლად აქცევს თურმე ბერდელას შიში.
რა შევდვი ფეხი გვირგვინებით მორთულ ტაძარში,

ვხედავ ძირს გდია, მიწის ჭიპზე, ღვთით შერისხული
ავკაცი ვინმე, ხელგაწვდილი, როგორც მთხოვარი...
ხელებზე სისხლი მოსწვეთავდა, რომელშიც ეპყრა
შიშველი ხმალი და რტოები ზეთისხილისა,
კონად შეკრული აბრეშუმის უუნახესი
თეთრი ლენტებით. ყოველივე ცხადად ვიხილე.
და მის ახლორე საკვირველი ვილაც ქალები
ტაძრის დიდებულ სავარძლებში სხედან და თვლემენ.
მათ უსაზარლეს გორგონებად თუ ვხმობდი მხოლოდ.
მაგრამ ისინი გორგონებსაც არ გვანან, არა!
ერთხელ სურათზე დამინახავს, როგორ მუსრავენ
ფინევსის სუფრას ჰარპიები, გარნა ეგენი
უფრთოებია, შავგვრემანნი, დია მურდალნი,
მყრალი აქვთ სუნთქვა, საზიზღარი, მოსარიდალი,
ხოლო თვალთაგან გულთამრევი ჩამოსდით წალა.
მათ მორთულობას ნუ იკითხავთ, არც ღვთის ტაძარში,
არცათუ კაცთა სასახლეში არ შეესვლებათ.
მე არა ვუწყვი, რა ტომთესლის ნაშიერნია,
რომელი მიწა დაგვალული ასაზრდოებდა
ამ საფრთხობელებს, ან რა ცოდვა აძევთ ასეთი.
მაგრამ ამ ამბავს ამა ტაძრის დიდმა უფალმა,
თავად ლოქსიამ, ყოვლის შემძლემ მიაპყრას ყური.
ივია ყველას მკურნალი და ბედის მეცანი,
ყოველ საცხოვრისს იგი განწმენდს, განასპეტაკებს.

(პითია ვადის. იღება ტაძრის კარი. მოჩანს მთვლემარე ერინიებით გარ-
შემორტყმული ორესტე. შორიახლოს დგას აპოლონი, იქვეა ჰერმესიც.)

ა პ ო ლ ო ნ ი

მე არასოდეს მიგატოვებ, შენთან დავრჩები
მფარველად შენდა, ახლოს ვიყო, გინდა გშორავდე.

და დამცინავად ვითვალთვალე ბთ ახლა შორიდან.
მიწისქვეშეთის მეუფენო, ისმინეთ ჩემი
სულის ძახილი, მოწყალება მოიღეთ ჩემდა!
შე, კლიტემნესტრა სიზმრეული ვკივი აჩრდილი.

ქორო გოდებს.

კლიტემნესტრას აჩრდილი
თქვენ ივავლახეთ, ის კი გარბის, წავიდა, გაქრა,
მას ღია ჰყვანან თანამდგომნი — მე არა თორემ.

ქორო გოდებს.

კლიტემნესტრას აჩრდილი
თქვენ გძინავთ, გძინავთ, გულს ვარამი არ გეკარებათ,
ხოლო ორესტე, დედისმკვლეელი, გაიქცა, გაქრა!

ქორო გოდებს.

კლიტემნესტრას აჩრდილი
გძინავთ და ოხრავთ. ნუთუ ზეზე აღარ აღდგებით
არ აღიძვრებით ბოროტეულ საქმეთა ზედა?

ქორო გოდებს.

კლიტემნესტრას აჩრდილი
თუ მოღლილობას შეეუღლა უღონო ძილი,
არად იქცევა თვით დრაკონის მრისხანე ძალაც.

ქორო გოდებს.

გ ა ი ს მ ი ს ხ მ ა ქ ო რ ო დ ა ნ

არ გაუშვათ! არ გაუშვათ! არ გაუშვათ!

კ ლ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა ს ა ჩ რ დ ი ლ ი

გაქცეულ ნადირს ძილში მისდევ, წკავწკავებ ისე,
როგორც ნაგაზი, ძილ-ღვიძილშიც მარად ერთგული.

ნულა აყოვნებ, ადე ზეზე, ნუ დაოჩნდები.

განახვნი თვალნი, განაღვიძე საქმენი შენი.

ჰა, მიითვალე საყვედური სამართლიანი —

ყოველ გონიერს ბოძალივით გულში რომ ჰკოდავს.

ჰეი, მხრჩოლავი აღისქარით, ცეცხლოვან ქშენით,

საშოსმიერი გეენით დატანჯე მტერი!

არღას უყურებ, არ დაინდო, დაბუშე, დასწვი!

(კლიტემნესტრას აჩრდილი ქრება.)

ე რ ი ნ ი ე ბ ი

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ღ ო ლ ი ქ ა ლ ი

გამოიღვიძე, გააღვიძე მალედვე სხვებიც,

ნუთუ შენც გძინავს, წამოდექი, დასძალე ძილი.

ვისი სიტყვები ჩაგვესმოდა შევიტყოთ ერთი.

პ ა რ ო დ ო ს ი

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ვაგლახმე, ვაი! ვაიმე, დებო!

მ ე ო რ ე ხ მ ა

თავზე დამატყდა ჭირმრავლობა ტყუილუბრალოდ.

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ო, რა მძიმეა საღმობა ჩემი

და რუღუნება.

ნადირი გასხლტა ხაფანგიდან, გაიშლივინა.

მ ე ო რ ე ხ მ ა

ვითარ დაგვრია ძიღმა ხელი, ნადირი გასხლტა.

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ან ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

შენ ქურდი ხარ, ძეო ზევსისა.

მ ე ო რ ე ხ მ ა

ოჰ, ღმერთჭაბუკო, ჭაღაროსანი ღმერთქალები ფეხით გათელ

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

შენ შეიწყნარე უღვთო მხვეწელი,

მშობლის ჭირი,

დედის ჯალათი შენ შეიწყნარე, შენ, თავად ღმერთმა.

მ ე ო რ ე ხ მ ა

მართლმსაჯულად ვინ გხმობს ამიერ.

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

სიზმარეული მაჯლაჯუნა მტანჯავდა ძიღში,

თითქოს გულზე გადამიარა

მცელავმა ეტლმა.

მ ე ო რ ე ხ მ ა

მტკივა თავი, მეწვის ყურის ბიბილოები,
თითქოს მათრახი გადამკრეს ტანზე...
სხეულში მივლის საშინელი ციებ-ცხელება.

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

სხვა საზრუნავი გასჩენიათ აწინდელ ღმერთებს,
ძალმომრეობა სამართალზე აღმატებულა.
ტახტი სისხლშია ამოვლებული.

მ ე ო რ ე ხ მ ა

სისხლის მორევში ყელყელობენ,
მიწის ჭიპზე სისხლიანი ფეხებით ვლენან.
ცოდვის ტვირთით დამძიმებულნი.

პ ი რ ვ ე ლ ი ხ მ ა

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

მანტიკური წმინდა კერია
ღმერთთაგანმა შებღალა თავად.
ღმერთთა საწესოს ამჯობინა მოკვდავთა წესი.
მოირების მეუფება დაამხო ძველი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

რაც ვინდა მიყავ, ცოდვილს მაინც ვერ განმარიდებ,
მიწაშიც ვპოვებ.

ვერა, ჯალათი
უჯალათოდ ვერ გადარჩება!

პ ი რ ვ ე ლ ი ე პ ი ზ ო დ ი

გამოჩნდება აპოლონი.

ა პ ო ლ ო ნ ი

მიბრძანებია, დაუტევეთ ტაძარი ესე —
წმიდა სამისნო, აბა ჩქარა, არ დაახანოთ!
ჩემი შვილდიდან ასხლეტილი მფრინავი გველი
თქვენკენ წამოვა მოსხმარტალე ავი სისინით,
აქ კაცთა სისხლით გულმაძლარნი რომ ვალეშილხართ,
წამოასაქმებთ მალე უკან შავ ლეკერტებად.
აქ რასა დგახართ, წმიდა ვანთან, თქვენ უნდა იდგეთ —
სადაც ზვაობენ ქონდაქარნი თვალთა დამთხრელნი,
სად კაცის კვლაა, საშოშივე თესლთა დაშრეტენ,
სადაც თავები კისერს სწყდება, სად კირთებაა,
გოდება, გვემა, დამსხვრეული ძვლების ხრჭიალი,
ქვებით ჩაქოლვა, ძელზე გასმა... გესმით? ეს არის
თქვენი ზეიმი, სიხარული და ამიტომაც
თქვენ სძულხართ ღმერთებს თქვენეული ადათ-წესებით.
თქვენ სისხლის სუნით აქოთებულ ლომის ბუნავში
უნდა ცხოვრობდეთ, მოშორებით, სოფლის კიდევან,
წმიდა სავანეს თავხედობით რას ბილწავთ აქა.
წა, წაილალეთ, თორემ გაგრეკთ კომბლით ჩობანი,
რადგან ღმერთთავან მწყემსი თქვენი არსადრა ჰგეის.

ქოროს გამძლოლი ქალი

აპოლონ, დიდო მეუფეო, მეც მომისმინე,
თანამოწილე კი არა ხარ შენ სხვისი მხოლოდ,
არამედ თვით ხარ წილისმყრელი, მიზეზი ყოვლის.

აპოლონი

რა? ვერ გავიგე. ჰე, პირდაპირ მოსჭერი სიტყვა.

ქოროს გამძლოლი ქალი

თვით შთაავონე უცხოქვეყნელს დედის მკვლელობა.

აპოლონი

თვით შთაავონე შურისგება მამისთვის, მერე?

ქოროს გამძლოლი ქალი

მერე... ინუბე სისხლიანი კვალის დაფარვა.

აპოლონი

განსაწმენდელად შემოვუშვი ტაძარში იგი.

ქოროს გამძლოლი ქალი

მით მოგვაყივნე, გვიყოლიე მკვლელის მხლებლებად.

აპოლონი

რად შემოხვედით ჩემს ტაძარში, რამ გაიძულათ?

ქოროს გამძლოლი ქალი

ჩვენ მხოლოდ ვალი გვაიძულებს ყოველთა საქმეთ.

აპოლონი

მინც რა არის ვალი თქვენი, რითაც იქადით?

ქოროს გამძლოლი ქალი

მივერეკებით დედისმკვლელებს ყოველ სახლიდან.

აპოლონი

ო, ნუთუ მართლა? მაგრამ ცოლმა თუ მოჰკლა ქმარი?

ქოროს გამძლოლი ქალი

როდი იღვრება მაგ დროს სისხლი ნათესაური.

აპოლონი

მაშ, არაფერი არ ყოფილა, არარად გიჩანს
ჰერას და ზევსის ღვთაებრივი, წმიდა კავშირი,
ტურფა კიბრიდას განაქიქებ, რომლის წყალობით
მიჰმადლებია სიამენი მოდგმას კაცისას.

ქალი და ვაჟი სარეცელზე შეჯუფთებულა
განგების ძალით — ყოველ ფიცზე უუმტკიცესით.
და თუ მოწყალედ ეკიდები მეუღლის მკვლელებს
არც მრისხანებით შეაურვებ, არცა თუ დევნით,
თქვენ გეკითხებით — რაღას ერჩით მაშინ ორესტეს?
ევრე მიცვნიხარ — სიავკაცე გაშფოთებს ერთის,

ხოლო მეორის ბოროტება არარად გიჩანს.
დე, გადაწყვიტოს ყოველივე თავად პალაძამ.

ქოროს გამძლოლი ქალი
არა, ავისმქნელს არასოდეს ჩამოვეხსნები.

აპოლონი

აბა შენ იცი, არ დაეხსნა, აწამე, გვემე.

ქოროს გამძლოლი ქალი
უკადრის სიტყვით ნუ დაამცრობ ღირსებას ჩემსას.

აპოლონი

ჩირად არ მიღირს უბადრუკი ღირსება შენი.

ქოროს გამძლოლი ქალი
შენ ძალმოსილხარ დიდი ზევსის ტახტრევნის გვერდით,
მე კი შურისთვის მერეკება სისხლი დედისა
და კვალს დავეძებ ვით ფეხცქაფი მწევარი ძუქნა.

ქორო გადის.

აპოლონი

თავად დავიცავ, შევიფარებ ჩემს მავედრებელს.
ღმერთათვის, გინდაც მოკვდავთათვის სულმდაბლობაა
შემომხვეწნელის უკუგდება, არ ვიზამ ამას.

(გადის.)

ქალაქი ათენი. მოედანი ათენა პალატის ტაძრის წინ. შემოდის ორესტ
მოეხვევა ათენას ქანდაკს.

ორესტე

ათენა, დიდო დედუფალო, ლოქსიის ნებით
მოვსულვარ შენთან, შემეივრდომე მე ცოდებულო.
აწ სისხლისაგან განწმენდილა ხელები ჩემი.
შევიმსუბუქე ცოდვის ტვირთი მძიმე ცხოვრებით
კარიდან კარზე მათხოვრობით მსხემად მარებმა.
შემოვიარე დამაშვრალმა ზღვა და ხმელეთი,
თან ყურს ვუგდებდი იდუმალი ლოქსიის ძახილს,
და ჰა, შენს ტაძრად დავეყუდე, შენს კერპს ვეხვევი,
დიდო დედაო, განჩინებას მოველი შენგან.

ორქესტრაზე გამოჩნდება ერინიების ქორო.

ქოროს გამძღოლი ქალი

აბა, მომყევით კაცისმკვლელის კვალი დავლანდე,
ფრთხილად მიჰყევით ამ ნაკვალევს, ვითარცა ჯაშუსს,
ვით მეძებრები დაეძებენ დაკოდილ ირემს,
უკან რომ მისდევს სისხლიანი ნაფეხურები.
გამომელია არაქათი ამდენი რბენით.
გამიწყდა ქანცი, მოვიარე სრულად ხმელეთი,
ზღვის სივრცეებში თვალუმალი ვქროდი კიდევან
მდევარი მისი, ხომალდები უკან მრჩებოდა.
აღბათ აქ არის მიმალული იგი სადამე,
ძე ხორციელის სისხლის სუნი მცემს საიდანღაც.

მეორე პაროდოსი

პირველი ერიცხა

თვალი მარჯვედ, ყური მარჯვედ,
არ გაგვისხლტეს მკვლელი დედისა.

მეორე ერიცხა

ისევ გაგვისხლტა,
ხელი ჰკიდა ქალღმერთის ქანდაკს,
თავს აფარებს ღვთიურ სამსჯავროს.

მესამე ერიცხა

გვარ ეგების! დათხეულია სისხლი დედისა,
წვეთებისაგან აღარ აღდგება —
ჩაწრეტილი ფხვიერ მიწაში.

მეოთხე ერიცხა

შენაც მიგეზღოს! შენს მოფათქუნე სხეულიდან
გადმოვაქცევ წითელ ზედაშეს,
ღვეწაფები დასათრობად გადახსნილ ვენებს.

მეხუთე ერიცხა

ძირს დაეცემა მოფართხალე შენი სხეული,
შეღონდები ტანჯვის წილ ტანჯვით, მკვლელი დედისა!

მეექვსე ერიცხა

მძიმე ხვედრი არ აგცდება, ვით ყოველ მოკვდავს,
ვინაც ჰგმო ღმერთი,

სტუმარი და მოყვასი თვისი,
რომელნიც ვლენან სამართლიანი განჩინებით კირთების ქვეშე.

მ ე შ ვ ი დ ე ე რ ი ნ ი ა

მოკვდავთა საქმის მოყურიადედ მიწისქვეშეთში
ჰგიეს ჰადესი,
ხსოვნის დაფას თვალს არ აშორებს.

ო რ ე ს ტ ე

ისე ვითარ ვარ გაბრძნობილი უამთა ცვალებით,
რომ კარგად ვუწყი როდის თქმა სჯობს და როდის არა.
დღეს კი ჯერია ჯეროვანი წარვთქვა მე სიტყვა,
მრთავს ამის ნებას ბრძენთა ბრძენი მოძღვარი ჩემი.
განსპეტაკდება სისხლიანი მარჯვენა ესე,
განიწმინდება ცოდვისაგან მკვლელი დედისა.
სისხლით მივაგე საზღაური ფებოსს, როდესაც
ღვთიურ ბომონზე მიეუტანე სამსხვერპლო ტახი.
ენა ვერ იტყვის მსგავსი ჩემი რამდენი დავალს
ამ საწუთროში დაუსჯელად, მაგრამ ბოლო ხომ
ერთი აქვს ყველას — დრო ბებერი წარხოცავს ყოველს.
და აჰა, აგერ წმიდა გულით ვუხმობ ვეძახი
ღიად ათენას, ამა წმიდა ადგილთა დედას —
მოვიდეს შველად; დე, უშუბოდ იუფლოს მორჭმით
ქვეყანა ჩემი, დაგვიგულოს ჩვენ, არგოსელნი,
უგულითადეს მეგობრებად აწ და მარადის,
ვისაც უპყრია ლიბიური ქვეყნები სრულად,
ტრიტონის წყლებზე ტომკეთილი ბრძანებით დავალს,

სად ფეხს შემოდგამს მოაქვს ჭერი დასახურავი,
მავედრებელთა მწყალობელი ამაყად დასცქერს
ფლეგრის სანახებს ქვეგანფენილს, ვით სტრატეგოსი.
ო, დედუფალო შორეულო, მოდექ ახლორე,
წყალობა მყავი, ცოდვის ტვირთი მაშორე მძიმე.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ვერც აპოლონის, ვერც ათენას ღვთიური ძალი
ვერ დავიფარავს, ჩემს სიცოფეს ვერსად წაუხვალ.
მიიწურვიან დღენი შენნი უსიხარულოდ.
ღიას, დემონის საძოვარი შენ ხარ მინდორი,
ბედკრულო ლანდო, დუმხარ განა, ზიზღსა გვერის განა
სიტყვები ჩემი? რა თქმა უნდა, შენ ხომ მსხვერპლი ხარ.

ქორო

აწ დადგა ჟამი, მწუხარე ზრუნი
გულწამლები
იმღეროს ქორომ.
გალობით წარვთქვათ, თუ ვით განაგებს ძალი ჩვენი
კაცთა ცხოვრებას.
ჩვენი ვალია სამართალი გავაჩინოთ მიუდგომელი.
ვისი ხელეებიც წმიდაა და
შეუცოდველი —
ჩვენ არ შევრისხავთ,
შეუჭირვებლად განვლოს ცხოვრება.
ხოლო ეგ კაცი
სისხლიან ხელებს უკან რომ მალავს,

ვის სიაგვაცის მოწმენიცა ვართ,
სიკვდილის წილ მივაგებთ სიკვდილს.

(ქორო ცეკვავს ორესტეს გარშემო.)

პ ი რ ვ ე ლ ი ს ტ ა ს ი მ ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ლამის უფალო, დედაო ნიქტო,
ამ წუთისოფლის მართლმსაჯულად რომ გიშობივარ,
მოგვავლე თვალი, გავწბილებულვართ ლეტოს ვაჟისგან.
მან დაგვიმალა სულმდაბალი მკვლელი დედისა.
შეიფარა მსჯავრდადებული.
ისმის საგლოვო გალობა ჩვენი
ჭკუის შემშლელი, მზაფრავი კაცთა.
განწირულის მიმართ გაისმის
ერიჩიების საგოდებელი, მწუხარე ზრუნნი.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

დამიწერა წერა-მწერალმა
ძალმოსილება და ვალი მძიმე,
რომ სიკვდილამდე უნდა ვდიო
მკვლელობის მტვირთველს,
შევაუტრვო სიკვდილის მერმეც.
ისმის საგლოვო გალობა ჩვენი,
ჭკუის შემშლელი, მზაფრავი კაცთა.
განწირულის მიმართ გაისმის
ერიჩიების საგოდებელი; მწუხარე ზრუნნი.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

მძიმე მხვდა ხვედრი დასაბამიდან,
უკვლავთა შორის არა ჰვიეს ადგილი ჩემი,
წილს ვერ დავიდებ ღმერთთა ტაბლაზე,
საქორწილო თეთრი კაბა თუ სასახლეთა მეჯლისები უცხოა ჩემ-
თვის.

ჩვენ ვანგრევთ ოჯახს,
სადაც ზვაობს არესის სული,
სადაც იღვრება მოყვასის სისხლი,
ვამხოვთ მკვლელთა ყოვლისმძლეობას,
სანამ სისხლი
ჯერაც სველია.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

ზენაართა მაღალ სადგურს განვრიდებივართ,
არ ვერევით
მათს სამსჯავროში.

ღიადი ზევისის საკრებულო არ იკარებს კაცთმოძულე
საზიზღარ ჯილაგს.

ჩვენ ვანგრევთ ოჯახს,
სადაც ზვაობს არესის სული,
სადაც იღვრება მოყვასის სისხლი,
ვამხოვთ მკვლელთა ყოვლისმძლეობას,
სანამ სისხლი
ჯერაც სველია.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

ზევის სირგვლემდე ატყორცნილი კაცთა დიდება
ქვედაეცემა,

შავით მოსილ ზერემსტომთა
ფეხებთან მტვერში.
ყოველ პერობილს
გავიგდებ ფეხქვეშ,
ავზელ ტალახში,
ვერსად წამივა.

ანტი სტროფი მესამე
ტლუა მოკვდავი, მოკვდავობა არ სჯერა მისი,
რომ დაეკრობა თვალთა მისთა შავი ღრუბელი...
ბნელში დანთქმულს ბოროტეულ სახლს
შესძრავს გნისი.
ყოველ პერობილს
გავიგდებ ფეხქვეშ,
ავზელ ტალახში,
ვერსად წამივა.

სტროფი მეოთხე
ყველგან მივაგნებთ, დაფორგუნავთ ბოროტს,
არ ვლაღობთ ჩვენს წმინდა საქმეს
შეუვალნი მოკვდავთა მიმართ.
შორს, სიბნელეში გვიძევს ბინა,
მზე ვერ გვწვდება ზეციურ ღმერთთა.
ვერც თვალხილულნი გვჭკრეტენ ვერსაით,
ვერცა თუ ბრმანი.

ანტი სტროფი მეოთხე
ვით არ შეძრწუნდეს მოკვდავთაგანი,
ოდეს მოისმენს

ღვთით მოვლენილ საბედისწერო
გალობას ჩემსას?
ძველთა ძველია ტახტი ჩემი ღირსად საცნობი.
მიწისქვეშეთში
ჰვიეს ჩემი საბრძანებელი.

მ მ ს ა მ მ მ ა ზ ი ზ ო ლ ი

გამოჩნდება ათენა.

ათენა

მე შემომესმა სკამანდროსით კერძო თქვენი ხმა,
ჩემი წილია ეს ჭალ-წყლები და სანახები,
აქაველების მთავრებმა და მთავარსარდლებმა
მე დამისაზღვრეს ბასრი შუბით და მომიბოძეს,
ვითარცა დავლა დიდებული თეზევსის ძეთა,
დამდიდრებული მშვენიერი ხით და ნაყოფით.
სწორედ იქიდან მოვქრითდი თვალუმალ ფრენით,
ვითა ჰქრის ეტლი ქარიშხლიან ბედაურებით.
და აჰა, აგერ, ჩემს ქალაქში, უცხო ხალხს ვხედავ,
თუმცა არა საშიშთ, სახილველად დია საკვირველთ.
სიდან მოსულხართ სადაურნი, ვინა ხართ, წარსთქვით.
შენ, უცხოელო, ქანდაკს ჩემსას რას მისდგომიხარ.
ვერ შემიცვნიხართ კაცთა ჯილაგს სულაც არ გავხართ,
თქვენეულ სახის არ უხილავს ღმერთებს აროდეს
არცა ქალღმერთნი ზეციერნი, არცა მოკვდავნი.

მაგრამ მე ამით განქიქება არა მწადს თქვენი
ჰკუთმყოფელი არ დაამცრობს სტუმარს ნავსობით.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ზევისას ასულო, მოჭრით გეტყვით, თავს არ შეგაწყენთ,
ჩვენ-უკუნეთის უბედური ქალიშვილები
ქვესკნელის წყევლა-კრულვიანი არსებანი ვართ.

ათენა

აწ ვუწყვი თქვენი ზედწოდება, შთამომავლობა.

ქოროს გამძლოლი ქალი

გარნა ვუწყოდე ბარემ ჩვენი მოვალეობაც.

ათენა

მზადა ვარ სმენად, ყოველივე მიაბზე წვრილად.

ქოროს გამძლოლი ქალი

სახლიდან გარეთ ვერეკებით ყოველ მოსისხლეს.

ათენა

მკვლელის ხეტებას უნაპიროს სადა სდებთ სამანს?

ქოროს გამძლოლი ქალი

სადაც არ ჰვიეს არც ხალისი, არც ნეტარება.

ათენა

მაგ უცხოელსაც ეგვეითარს უქადით ხვედრსა?

ქოროს გამძლოლი ქალი
ღიახ, სწორედ მან ხელიწიფა დედისმკვლელობა.

ათენა

ეგების იგი აიძულა გარდუვალობამ?

ქოროს გამძლოლი ქალი
ვით აიძულა, თუნდაც სახრით, დედის მკვლელობა?

ათენა

მიზეზთაგანი ერთი უკვე თავად მსმენია.

ქოროს გამძლოლი ქალი
ფიცს ვერ დასდებდა, არ შეეძლო დაედო ფიცი.

ათენა

თუმც ბრუნდად განსჯი, სწორმართალი გგონია თავი.

ქოროს გამძლოლი ქალი
მაუწყე ნათლად, ვიცი სიბრძნით არ ხარ ღარიბი.

ათენა

ვერცა ფიცის ქვეშ დაიმაღვის ბოროტმოქმედი.

ქოროს გამძლოლი ქალი
სთქვი რაიც გინებს, შენეული ჰქმენ სამართალი.

ათენა

მაშ, მე მომმართავთ განაჩენის გამოსატანად?

ქოროს გამძღოლი ქალი

ვითომ რად არა? ღირსეული ღირსად გვიცვნიხართ.

ათენა

შენ რაღას იტყვი, უცხოელო, ხმა გამოიღე,
სადაური ხარ, რა გვარტომის, რა ფათერაკი
გარდაგხდენია? ბრალდებაზე რისი თქმა ძალგის?
აღბათ, ირწმუნე ჩემი კერპის ძალმოსილება,
ოდეს აქ მოხველ კერას ჩემსას ეცი თაყვანი,
და შეწყალება მოითხოვე, ვით იქსიონმა.
მაშ, განმიცხადე ყოველივე დაუფარავად.

ორესტე

დიდო ათენა, შენმა სიტყვამ, ზემორეთქმულმა,
ურვის და ჭმუნვის მძიმე ტვირთი უნდა ჩამომხსნას.
ცოდვებისაგან განვწმენდილვარ, განბანილია
ხელები ჩემი, რომლებითაც შენს კერპს ვეხები.
ახლავე მინდა მოგახსენო ამის საბუთიც.
სანამ მოსისხლე სისხლიან ხელს არ ჩამოიბანს
ახალშობილი დეკეულის უბიწო სისხლით,
კანონი მანამ გვაიძულებს მდუმრიად დგომას.
მეც არაერთხელ განვიწმინდე სისხლისგან სისხლით
და ნაკურთხი წყლით უცხო კარად ოდეს ვმწირობდი.
მე მოგახსენე, ცოდვისაგან ვით განვწმენდილვარ;

ახლა კი დროა, გვარტომობაც უწყოდე ჩემი:
არგოსელი ვარ, მამაჩემი — აგამემნონი,
იყო სარდალი ნავთგამრიგე, ეს თავად უწყი.
ვისთანაც ერთად ილიონი შენ დააჩოქე.
შინმობრუნებულს მუხანათი ერგო სიკვდილი,
გულღვარძლიანმა მოაკვდინა დედამან ჩემმან,
ბადეთა ქსელში გაახვია მუხანათურად,
აბაზანაში ვერაგულად აუგო წესი.
გამოხდა ხანი, განდევნილი კვლავ შინ მოვბრუნდი
და მოვკალ დედა, არ უარვყოფ ამას სრულებით,
მშობელ მამისთვის აღვასრულე შურისძიება.
თანამზრახველად თანამედგა თავად ლოქსია.
ის დამემუქრა, რომ უმძიმესს დამდებდა სასჯელს,
ბოროტის მოქმედს თუ სანაცვლოს არ მივაგებდი.
ჩემი მართალი, ჩემი ბრუნდი — განსაჯე თავად,
შენ ხარ მსაჯული, თავს დავუკრავ შენს განჩინებას.

ა თ ე ნ ა

საჭოჭმანოა საქმე ესე, თავს ვერ გაართმევს
მოკვდავთაგანი, სამძიმოა დია ჩემთვისაც
მართლად განბჭობა, რადგან საქმე სისხლს შეეხება,
მე გერწმუნები, განწმენდილი მოადექ ტაძარს,
ვით უბოროტო მახვეწარი ყარიბი ვინმე
და თანახმა ვარ შეგივრდომო ჩემს სატახტოში,
მაგრამ ამათაც ხელალებით ვერ გავაძევებ,
ხელის მოცარვა მეტისმეტად გააბოროტებთ,
გადმოანთხევენ შხამს და ბალღამს მყრალი ხახიდან

და დედამიწას დაჰნერწყვავენ ჭირით და სნებით:
მძიმეა ჩემი არჩევანი, მათი ღარჩენაც
მძიმეა ჩემთვის, განტევებაც — აგრეთვე მძიმე.
მაგრამ რაკილა ეს საკითხი თათბირს მოითხოვს,
რადგან ახლოით სასიკვდილო ბრალდებას განვჩხრეკთ,
ვიწვევ სამსჯავროს სამუდამო კანონისათვის.
უხმეთ მოწმეებს, მოიშველეთ მტკიცე საბუთი,
თან ფიცი-მტკიცით განამტკიცეთ თქვენი სიმართლე.
მიბრძანებია, ღირსეული მოქალაქენი
საბჭოს წარუდგენ, დე, მართალი ქნან სამართალი,
დაიცვან ფიცი, რაც სწორია, არ გაამრუდონ.

(ათენა გადის.)

მ ე ო რ ე ს ტ ა ს ი მ ი

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

მალე ახლები წარხოცავენ
ძველების ადათს, თუ დედისმკვლელმა
გაიმარჯვა მსგავს საქმეებს ხელიწიფებს
ყოველი კაცი.

დღეის იქით გაუმრავლდება ჭირი და ურვა
შვილებისაგან უბედურ მშობლებს.

ან ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

დღეის იქით ცოდვილ მოკვდავს
არავინ დასჯის,

ითარეშებს მკვლელობა ყველგან.

რაც უნდა ვნება

მიაყენოს ბოროტმა კეთილს,

თანაგრძნობას, თავისდახსნას ეძიებს იგი.

გარნა უსისხლოდ არაოდეს არ მოშუშდება დაჭრილის წყლული.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

ამოიძახებს აწ ყოველი

მძიმე ხვედრით შეურვებული

მწუხარე სიტყვებს: ვაჰ, მსაჯულებაე,

ერინიების ძლიერო ტახტო, მარქვი, სადა ხარ!

ესრეთ იზრახვენ მამა-დედანი,

გატანჯულნი შვილებისაგან

ვიდრე მოდგება სახლის ღოჯეზე მსაჯული ლიკე.

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

არრა არს ზოგჯერ შიშზე უმეტეს —

ის ჰგიეს ჩვენში —

ზედამხედველად ჩვენი სულისა.

შიში გვკარნახობს გონიერებას უბედურების ასაცილებლად.

იქ, სად გულებით

არ დააქვთ შიში,

რა ქალაქი ან მოქალაქე განადიდებს სათნო სამართალს.

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ს ა მ ე

ნურც ანარქიას გაამართლებ,

ნურც ტირანიას.

ღვთაებრივია ზომიერი ძალაუფლება.
რაც უზომოა — არა მყარია.

ქეშმარიტად

უღმერთობა შობს თავხედობას.

მხოლოდ ჯანსაღი სულრიდან მოსჩქევს

ყოვლი სიკეთე გაუხვებულად.

ანტისტროფი მესამე

აწ ამას გეტყვი,

ეთაყვანე სიმართლის ბომონს,

გამოსარჩენმა არ გიბიძგოს მის გასათელად.

თორემ სასჯელი არ აგცდება,

ბედისწერა ყოველივეს დაუღებს სამანს.

დედავ, უწყოდე

დედაშვილობა,

მასპინძლო,

უწყოდე

სტუმართმასპინძლობა.

სტროფი მეოთხე

ვისაც სიკეთე ბუნებით მოსდგამს,

იქნება ხანგრძლივ სვებედნიერი,

არ შეაჭირვებს აროდეს ურვა.

ვინც უსამართლოდ მომხვეჭელია,

ვისი ხომალდიც დატვირთულა ნაყაჩაღარით

დაჰბერავს ქარი, დაშლის ანძას,

ყველა მოგებულს წარაგებს იგი.

ანტიტროფი მეოთხე

ამოდ შეჰბღავლებს ღმერთებს
ზღვის ფსკერისკენ დაქანებული;
გულით ამაყს, ვისაც ჰქონია
ღაიმონებს ბორგნულ ტალღებს —
დაჰხარხარებს თავზე დემონი.
კლდეს შეაღეწავს ძვირფასეულს,
გაჰფანტავს ზღვაში წერა-მწერელი,
დაუტირებლად დაფლავს ფსკერში ამაყ მესაჭეს.

მეოთხე ეპიზოდი

შემოდის ათენა მაცნისა და მსაჯულთა თანხლებით.

ათენა

დაიწყე, მაცნევ, ბორგნული დაჯარე ჯარი!
მიჰმართე ცისკენ ტირსენიის მძლავრი საყვირი,
ჩაჰბერე ფიცხლავ მთელი ძალით, ხალხს გააგონე
საჭირბოროტო, საგანგაშოდ დაძრული ხმები.
დაე, გაჩუმდეს უხუცესთა კრებული აზლა,
მთელი ქალაქი, მთელი ხალხი და განაჩენი
ისმინონ ჩემი, რაც ოდითგან განჩინებულა.
ჰქმენით მართალი სამართალი, დაბრძანდით ბჭობად.

შემოდის აპოლონი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

დიდო აპოლონ, შენ იუფლე საუფლო შენი,
ჩვენს საქმეებთან რა ხელი გაქვს, აბა მიბრძანე.

ა პ ო ლ ო ნ ი

მოწმედ მოვსულვარ სამსჯავროზე, ეგ ბრალდებული —
მხვეწარი ჩემი, შეეფარა ჩემს წმიდა ტაძარს;
განვასპეტაკე სისხლისაგან შეცოდებული
და მასთან მოვედ მოსამართლედ, რადგან მიზეზი
დედისმკვლელობის მე გახლავარ.

(ათენას.)

დაიწყე ბჭობა.

შენ უკვე უწყი ამა საქმის სწორი და ბრუნდი.

ა თ ე ნ ა (ერინიებს)

თქვენ ველოდებით, სასამართლო შეუდგეს საქმეს,
პირველი სიტყვა წესისამებრ ბრძანოს მოსარჩლემ,
სინდისის ხმოვით, არნაჭორად წარსთქვას ყოველი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ი ლ ი

აქ მრავლადა ვართ, მაგრამ სიტყვას არ გავამრავლებთ.

(ორესტეს.)

ჩაგეკითხებით რიგრიგობით, შენ უპასუხებ.

მ ე ო რ ე ე რ ი ნ ი ა

ჯერ ეს გვეითხარი, მართლა მოჰკალ მშობელი დედა?

ო რ ე ს ტ ე

დიახ, მოვკალი. არ უარყოფ. ეს, სიმართლეა.

მ ე ს ა მ ე ე რ ი ნ ი ა

სამი მთელიდან ერთი ქულა დაჰკარგე უკვე.

ო რ ე ს ტ ე

მაგით ვერ გამტეხ, ვერც ქადილით დამაკლებ რასმე.

მ ე ო თ ხ ე ე რ ი ნ ი ა

ახლა იმაზე გვიბასუხე, თუ ვითარ მოჰკალ.

ო რ ე ს ტ ე

გეტყვით, ორპირი სატევარი ვუმარჯვე ყელში.

მ ე ხ უ თ ე ე რ ი ნ ი ა

ვინ შთაგაგონა, ვინ გიბრძანა მკვლელობა მძიმე?

ო რ ე ს ტ ე

მისანმა ღმერთმა, აგერ, თავად დამემოწმება.

მ ე ე ქ ვ ს ე ე რ ი ნ ი ა

როგორ თუ, ღმერთმა გაიძულა დედის მკვლელობა?

ო რ ე ს ტ ე

მან, დასტურ, ღმერთმა, სამღურავი არა მაქვს ბედთან.

მ ე შ ვ ი დ ე ე რ ი ნ ი ა

აზრებს შეგიცვლის განაჩენი ალბათ სულ მალე.

ორესტე

მე მიმფარველებს სულეთიდან მამის აჩრდილი.

მერვე ერიწია

დედისა დამკვლელს შკვდრის იმედი გმთენია ნუთუ.

ორესტე

შელახულია დედაჩემი ორგზის სიბილწით.

მეცხრე ერიწია

როგორ თუ ორგზის, მოახსენე მართლმსაჯულებას.

ორესტე

მან ერთი დაკვრით ქმარიც მოჰკლა და მამაჩემიც.

მეთე ერიწია

გარნა განწმინდა იმ სიკვდილმა, შენ კი ცოცხალ ხარ.

ორესტე

სანამ იგიცა ცოცხალ იყო, რად არ დევნიდით?

მეთერთმეტე ერიწია

მან მოჰკლა ქმარი, უცხო სისხლი დაღვარა მხოლოდ.

ორესტე

მშობლიურია ნუთუ სისხლი დედაჩემისა?

მ ე თ ო რ მ ე ტ ე ე რ ი ნ ი ა

დედის სხეულში ჩასახულხარ, მკვლელი, ბოროტო,
დაბადებული დამბადებელს ვითარ უარყოფ.

ო რ ე ს ტ ე

შენ დაამტკიცე, საცნაურყავ, დიღო აპოლონ,
სამართლიანად მოვაკვდინე თუ არა დედა.
რაც მოხდა, მოხდა, სიმართლეა და არ უარვეყოფ,
მაგრამ სიმართლე სათნოება არის თუ არა
თავად განსაჯე, თავს დავუკრავ განაჩენს შენსას.

ა პ ო ლ ო ნ ი

ათენას კრებულს განვუცხადებ ამ სამსჯავროზე,
მართალ არს მკვლელი, მე, მისანი, არ გეცრუებით.
მანტიურ ტახტზე არასოდეს არ მიმისნია
არც ქალაქისთვის, არც კაცისთვის, არცა ქალისთვის,
რომ არ მქონოდა ოლიმპიურ ზევსის დასტური.
ირწმუნეთ თქვენაც ძალი მისი განგებიანი
და უზენაეს განჩინებას მისდიეთ მისას,
ფიცზე უფრორე უმტკიცეა ნება ზევსისა.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ზევსისმიერი იყო ნუთუ მისნობა იგი,
რომ მამისათვის მას, ორესტეს, ეძია შური,
ხოლო პატივი არ დაედო მშობელ დედისთვის?

ა პ ო ლ ო ნ ი

სულ სხვა საქმეა. ოდეს კვდება კეთილშობილი,
ზევისის რჩეული ვაჟიკაცი, გვირგვინოსანი,
თან ომში ხმალი კი არა ჰკლავს, არც ამადონის
სწრაფი ისარი გულს ესობა — შინ ჰკლავს დიაცი.
ახლა ისმინე შენ, პალადა, ისმინოს ყველამ,
ვისაც სამართლის განჩინება ხელეწიფების.
ომგადახდილი შინ მობრუნდა ოდეს ვაჟიკაცი
გამარჯვებული, შეეგება ალერსით ცოლი,
აბაზანაში შეიყვანა და მიჩიგდანი
გადაათარა — სასიკვდილოდ დაჰკრა მახვილი.
აჰა, ვიამბეთ ხვედრი მძიმე, ვით აღესრულა
კეთილშობილი კაცთავანი, ხომალდთა მწყემსი.
ამით იმ ქალზეც მოგახსენებთ, აწ მართლმსაჯულნო,
სამართლიანი განაჩინოთ, ხამს განაჩენი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

მამის პატივის აღსადგენად ზევსს იშველიებ,
რომელმან კრონისს, მოხუც მამას დასდო ბორკილი,
ამით შენ თვითონ აბათილებ შენივ რწმუნებას.
გთხოვთ, დამიმოწმოთ, მართლმსაჯულნო, რომ ეს ასეა.

ა პ ო ლ ო ნ ი

ოჰ, საძულველო ურჩხულებო, ღვთით შერისხულნო!
ბორკილის ახსნა ხომ სრულიად იოლი გახლავთ,
ამისთვის რა არ შეიძლება იღონოს კაცმა.
მხოლოდრე რაყამს კაცის სისხლი მტვერს შეერევა,

ვითარ აღდგება სისხლი იგი და განკაცდება!
 ეგვევითარი ჯადოსნობის თვით მამალმერთსაც
 არ შესწევს ძალი, თუმც კი ძალუძს აღზევებული
 ქვედაანარცხოს, აღაზევოს ქვედამხობილი.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ვითარ გწადიან შეიწყალო და გაამართლო,
 ვინაც დასთხია დედის სისხლი დედამიწაზე,
 ვით ეცხოვრება აწ არგოსში, მშობლიურ სახლში?
 ვითარ გაბედავს მიეახლოს სამსხვერპლო ბომონს,
 ნაკურთხი წყალი ფრატერებმა ვით დაადირსონ?

ა პ ო ლ ო ნ ი

მსურს ამისთვისაც მოგახსენოთ, ყურს მომაპყრობდეთ,
 იგი, რომელსაც დედად ხმობენ, სულაც არ ვახლავთ
 შვილის გამჩენი, მამრის თესლსა აღვივებს მხოლოდ.
 ნაყოფს შობს კაცი, ხოლო ქალი, ვით მასპინძელი
 ინახავს სტუმრის მობოძებულ ძვირფას საჩუქარს,
 აი, საბუთი უტყუარი ჭეშმარიტების.
 ზოგჯერ უდედოდ აჩენს მამა, მაგალითადრე,
 აგერ, ათენა, ოლიმპიელ ზევსის ასული,
 იგი დიაცის ბნელ საშოში არ ჩასახულა,
 გარნა რომელ ქალს უშობიეს მსგავსი სიტურფე?
 რაც ძალი შემწევს არ დავზოგავ შენთვის, პალადა,
 და განვამტკიცებ ქალაქს შენსას და უშქარ ლაშქარს.
 მე წარმოვგზავნე აქ ორესტე, შენს სავანეში,
 ის გიერთვულეებს, დედუფალო, სამარადეამოდ
 იქნება შენი ღირსეული თანამდგომელი.

არ დაირღვევა შენდა მიმართ წმიდა კავშირი,
გადაეცემა სიყვარული მოღვმიდან მოღვმას.

ათენა

სიტყვა საკმაოდ წარმოითქვა. მიბრძანებია
აწ კენჭი ჰყარონ, ყოველივე ასწონდასწონონ.

ქოროს გამძლოლი ქალი.

მორჩა, შეჯიბრი, გაიტყორცნა ყველა ისარი.
ახლა კი დროა მოვუსმინოთ შეჯიბრის შედეგს.

ათენა (აპოლონსა და ორესტეს).

რა ვიღონოთ, ვით გავექცე ყვედრებას თქვენსას.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ყოველი თქმული გავიგონე, აწ წილი ჰყარონ,
გულისთქმა ჰყავით, უცხოელნო, ფიცის დასტურით.

ათენა

შეიტყვეთ ჩემი განაჩენი, ატიკის ხალხო,
ვინც აქ პირველად მოიხილავთ სისხლიან საქმეთ,
დე, ამ სამსჯავროს განაჩენი აწ და მარადის
მტკიცე კანონად დაეწესოს აგვესის მოღვმას.
ამაძონებმა აქ ოდესმე დასცეს კარავი,
როდესაც თეზევსს გაუმართეს ფიცხელი ომი
მათ აქ აღმართეს დიდებული ახალქალაქი,

ძველის ადგილას უახლესი დასდგეს გოდოლში.
არესს მიუძღვნეს ეს მალლობი, სახელად „პავი“,
სწორედ აქედან წარმოსდგება „არეოპავი“.
დე, ამ ალაგის მოშიშება ჰქონდეთ ნიადაგ,
რომ იმეუფოს სამართალმა და სათნობამ,
მოქალაქეებს აბარია კანონი წმინდა,
წყაროს ჰგავს იგი, სიბინძურე თუ შეერია,
შეიმღვრევა და წმიდა სითხედ ველარ ვიგემებთ.
არც ანარქია მირჩევია, არც ტირანია
ჩვენ ქვეყნისთვის, რჩევა ჩემი ესეთი გახლავთ.
არც მოშიშება შემოაკლდეს ჩვენს სახელმწიფოს,
მკვლელია ყველა ღვთაებრივი შიშის გარეშე.
ციხეგოდოლი სიმართლისა ესევეითარი,
სხვაგან სადამე არც ერთ ქალაქს, არც ერთ ქვეყანას,
არც ერთ ხალხთაგანს ცისქვეშეთში არ აბადია,
არც სკვითიაში, არც შორეულ პელოპთა მხარეს.
სამსჯავრო ესე, საკრებულო ჩემგან ხმობილი,
მიუდგომელი და მრისხანე, აღმართულია
როგორც ფხიზელი საგუშაგო მძინართა ზედა.
ასეთი წესი დავუდგინე ჩემეულ ქალაქს
სამარადეამოდ. ჰე, მსაჯულნო, ახლა კი დროა
გამოიტანოთ განაჩენი სინდისის ხმობით.
ფიცით შეკრული, ჰა, სათქმელი გასრულდა ჩემი.

ქოროს გამძლოლი ქალი

არც ჩვენი რჩევა არ დაავდოთ უყურადღებოდ,
მეტად საშიში სტუმრები ვართ თქვენი ქვეყნისა.

ა ბ ო ლ ო ნ ი

თქვენც ყურად იღეთ განაჩენი ზევსისეული,
პატივისცემა იქონიეთ და მოშიშება.

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ამ სისხლიანი საქმისაგან გვერდზე გადაქი,
ნუ მოაყივნებ ორაკულის წმიდა მისნობას.

ა ბ ო ლ ო ნ ი

ნუთუ შენ ფიქრობ, მამაჩემმა შესცოდა მაშინ,
ოდეს განწმინდა იქსიონი პირველ სისხლისგან?

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

ერთხელ მოირა შენ აცდუნე ფერეტის სახლში,
როს აიძულე უკვდავეყო მოკვდავთაგანი.

ა ბ ო ლ ო ნ ი

უსამართლობად მივაჩნია მას თანავუგრძნოთ,
ვინაც პატივს გვდებს, ამავე დროს, მოითხოვს შველას?

ქ ო რ ო ს გ ა მ ძ ლ ო ლ ი ქ ა ლ ი

შენ დაარღვიე ძველ ღმერთების ნანადერძევი,
ნუნუას წვენით გააბრუე ქალღმერთთა დასი.

ა ბ ო ლ ო ნ ი

ნურას მაყვედრი სამართალი ჩემს მხარეზეა,
ვერას დამაკლებს შხამიანი სიტყვები შენი.

ქოროს გამძლოლი ქალი

თუ სამართალი ჩვენეული ვერ გავაჩინეთ,
აშინ იკითხე, რისხვის ზვაგი მოსრავს ქვეყანას.

ა ბ ო ლ ო ნ ი

არცა ძველ ღმერთთა, არცა ახალთა მაღალი დასი,
არ დაგდებს პატივს, გამარჯვება ჩემი ხვედრია.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ჯაბუკი ღმერთი ბებრუხანას გათელვას ლამობ,
მაგრამ დამაცა, მოვისმინო ჯერ განაჩენი,
მერმე გადავწყვიტ, შევაურვებ ქალაქს თუ არა.

ა თ ე ნ ა

ახლა კი დროა, სასამართლომ შეწყვიტოს ბჭობა,
მსურის ორესტეს სასარგებლოდ ჩავაგდო კენჭი.
დედის მუცლიდან არ ვშობილვარ და მამაკაცი
ქალს მირჩევნია, თუმცა არასდროს არ ვეუღლები,
მაინც მას ველტვი მამალმერთის მთაყვანებელი.
ხვედრს იმ ქალისას არასოდეს გავიზიარებ,
ვინაც მეუღლე მოაკვდინა — ოჯახის ბურჯი.
მხოლოდ ორესტე გაიმარჯვებს, თუმცა თანაბრად
გაიყო ხმები.

(აგდებს კენჭს.)

მსაჯულებმა დაუყოვნებლივ
ბნელი ურნიდან ამოთვალონ დროა კენჭები.

ორესტე

აპოლონ ფებოს, რას მომისჯის ეს განაჩენი?

ქოროს გამძლოლი ქალი
ო, ნიქტო, ჩემო შავო დედავ, ხედავ, რა ხდება?

ორესტე

რა გარდამიწყდა, მზისა ცქერა თუ სახრჩობელა?

ქოროს გამძლოლი ქალი
ჩვენც რაღა გველის, პატივდება თუ განსახლება?

აპოლონი

დათვალეთ ხმები, მართლმსაჯულნო, გულდადინჯებით,
მოუხმეთ ოდენ სიმართლეს და პატიოსნებას.

ერთი ხმით ნაკლულ — მოასწავებს უბედურებას.

ერთი ხმით მეტი — გადარჩენას ძველი მოდგმისა.

ათენა

ორესტე, აჰა, გამარჯვება შენს მხარეზეა,
ხმები თანაბრად განაწილდა ორივე ყუთში.

ორესტე

ოო, პალადა, დედუფალო, მხსნელო სახლისა,
კვლავ დამაფუძნე მე, ლტოლვილი, მშობელ მიწაზე!
ამიერიდან ელინები წართქვამენ ესრეთ:

ეზიარაო არგოსელი მწირი სამშობლოს,
 პატივმოსილი პალადის და ლოქსიის ნებით,
 მოევლინაო მამაღმერთი მესამე მხსნელად,
 რომელმან მამას აღუდგინა პატივ-ღირსება;
 დაიცვა შვილი ბოროტ დედის მოსარჩლეთაგან.
 მე კი ფიცსა ვდებ, ვუერთგულებ სამარადუდამოდ
 ხალხსა დიდებულს და წილხვედრილ ქვეყანას შენსას.
 ახლა კი დროა მივაშურო მშობლიურ სახლ-კარს.
 მივდივარ მტკიცე შეპირებით, რომ არგოსელი
 აქ არასოდეს ფეხს არ დადგამს ხმალამოწვდილი.
 არა და მაშინ, თუნდ საფლავში ვიქნე მდებარე,
 თუ რომელიმე ჩვენთაგანი ამ ფიცს დაარღვევს,
 თავზე დავატეხ მრისხანებას, ჟამთა სიავეს,
 დავუმეგზურებ ფათერაკებს და უგზობას,
 ჭირს გაუუმრავლებ მოლაღატეს, ვანანებ მწარედ.
 ხოლო ვინც ამ ფიცს განამტკიცებს და პატივს დასდებს
 პალადას ქალაქს, უერთგულებს, დაიცავს შუბით,
 არ მოაკლდება პატივი და წყალობა ჩემი.
 მშვიდობით, ჩემო დედუფალო, კეთილო ხალხო,
 გამედგრებულნი მტერთა ზედა მენახეთ მარად.
 არ მოგლებოდეთ გამარჯვება, ხელშუბოსანო.

(ორესტე და აპოლონი გადიან.)

ქორო

კო მო ს ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ს ტ რ ი ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ჭაბუკნო ღმერთნო, თქვენ გათელეთ ძველი ადათი,
 ვაგლახ, ხელიდან გამოგლიჯეთ ძალმოსილება!

ვაი, ბეჩავო ჩემო თავო!
 შხამს გადმონათხევ,
 იავარყოფ აქაურობას.
 ჩამოსცვივიან ფოთოლნი ხეთა.
 ვერ ინაყოფებს ხორციელი.
 ხორცს შემოალბობს ძვლებზე
 სულდგმულთ სნეულებანი.
 რა ვიღონო? ვვალალებ მხოლოდ,
 ვაი, ბედკრულნო,
 ვაგლახ, ვაი;
 ბნელი ღამის
 უბედურო ქალაშავებო!

ა თ ე ნ ა

ურს მომაპყრობდეთ, გულს ვარამი ნუ დაგიმძიმებთ,
 არცა პატივი მოგკლებიათ, არც ღამცრობილხართ.
 ჩვენ ვყარეთ წილი, ხმები ორად გაიყო მხოლოდ
 და, ამავე დროს, ზევსის ნებაც გარდმოგვევლინა,
 აღსრულდა მისი ბრძანებული, მისივ წყალობით
 დღეს კირთებისგან ტვირთშეხსნილი არის ორესტე.
 თქვენც ამ ქვეყანას შურისგებით ნუ ემუქრებით,
 ნულა დააზრობთ დედამიწას, ყანებს, ველ-მინდვრებს,
 ნუ გადანერწყვავთ დემონიურ შხამით და სნებით,
 ნურც კაცთა სარჩო-საბადებელს გაავერანებთ.
 მეც, მადლიერი, გულმოწყალე დავშთები თქვენდა.
 ჩემს საუფლოში მშვენიერი დაიდეთ ვანი,
 ყოველ პალატში დაიგულეთ კვერთხი და ტახტი,
 გეთაყვანებათ მოკრძალებით დაბა-ქალაქნი.

ქოროს გამძღოლი ქალი

ჭაბუკნო ღმერთო, თქვენ გათვლეთ ძველი ადათი;
ვაგლახ, ხელიდან გამომგლიჯეთ ძალმოსილება.

ვაი, ბეჩავო ჩემო თავო!

შხამს გადმოვათხევ,

იავარცყოფ აქაურობას.

ჩამოსცვივიან ფოთოლნი ხეთა,

ვერ ინაყოფებს ხორციელი.

ხორცს შემოაღობს ძვლებზე

სულდგმულთ სნეულებანი.

რა ვიღონო? ვვალალებ მხოლოდ.

ვაი, ბედკრულნო,

ვაგლახ, ვაი,

ბნელი ღამის

უბედურო ქალაშავებო!

ათენა

არხელგვიყვიხართ, ქალღმერთებო, ტყუილუბრალოდ
ცოფსა და რისხვას ნუ დაატეხთ მოკვდავთა მიწას.

მთაყვანებელი ვარ ზევსისა ასული მისი,

მე ვუწყვი მხოლოდ გასაღები ღმერთთა სასახლის,

სადაც გულდაგულ ინახება მეხმტეხი ელვა;

ნუ აღასრულებთ თქვენს განზრახულს, ენდეთ ჩემს სიტყვებს.

ტყუილუბრალოდ ნუ მოუტანთ ზიანს ქვეყანას,

არ გამოიღებს კეთილ ნაყოფს ბოროტი თესლი.

(ქოროს გამძღოლ ქალს.)

უბრძანე უკან ჩააბრუნონ ტალღა რისხვისა —
დაშთები ჩემად მახლობელად და სახლეულად.

ყოველ სამკალში პირველ თავთავს შენ შეგწირავენ,
შვილიერებას, ქორწინებას შემოგვედრიან
ტურფა ქალ-ვაჟნი, თუ სასმენელთ მომაპყრობ შენთა.

ქორო

სტროფი მეორე

ვაი, ბედკრულო, ბებერო თავო!
ბარემ მიწამ დამიყოს პირი,
ვაგლახ, ვაი!
გამწარებული წრიალებს სული,
ვაგლახ, ვაგლახ!
ტკივილის ჭვალი მივლის ტანში,
ვივსები ტანჯვით.
დედაო ღამევ, ვაგლახ, ღმერთებმა
რიოშობით მოაყივნეს დიდება ჩემი!

ათენა

უხნესი ხარ და — მოგიტევებ მაგ განცოფებას,
ჩემზე უფროსი ხარ და, ალბათ, ჩემზე უბძნესიც,
გარნა ჩემთვისაც ზევსს გონება არ დაუკლია.
რაჟამსაც წახვალთ, დაივანებთ უცხო მიწაზე,
მოგენატრებათ ვანი ჩემი — გიმისნებთ ამას.
დადგება ჟამი გაზაფხულის, აღორძინდება
ქვეყანა ესე, მაშინ შენაც, ჩვენი სტუმარი
ზეამაღლდები ერეხთევსის საკარო ტახტზე,
სადაც ქალ-ვაჟთა ამაღანი ისე შვენობენ,
რომ სხვა მხარეში ვერსად ჰპოვონ მათი ბადალი.

სიკეთისათვის მიეზღვება ყველას სიკეთით,
და უზვია ღვთისმოყვარე ქვეყანა ჩვენი.

ქოროს გამძლოლი ქალი

ანტისტროფი მეორე

ვაი, ბედკრულო ბებერო თავო!
ბარემ მიწამ დამიყოს პირი,
ვაგლახ, მე, ვაი!
გამწარებული წრიალებს სული,
ვაგლახ, ვაგლახ!
ტივილის ჭავლი მივლის ტანში,
ვივსები ტანჯვით.
ღედაო ღამევ, ვაგლახ, ღმერთებმა
რიოშობით მოაყივნეს დიდება ჩემი!

ათენა

მწადიან გული მოგიბრუნო კეთილი სიტყვით,
არ გათქმევიანებ — უმრწემესმა ქალღმერთთაგანმა
და ამა ქვეყნის მოკვდავებმა ძველი ქალღმერთი
დაუპურებლად, უმასპინძლოდ გამისტუმრაო.
თუ გწამს პეითო, გონივრული რწმენის ქალწული,
იწამებ მაშინ ჩემს სიტყვებსაც, ალაგმავ რისხვას.
გაგვეხარდება თუ დარჩები, თუ არ დარჩები,
შენს მრისხანებას ნუ დაატეხ ჩვენს ქალაქს მაინც,
ნუ შეაურვებ ავბედობით ხალხსა და ლაშქარს,
თავის მიწა-წყალს საბრძანებლად. რომ ვთავაზობენ,
პატივისცემას, თაყვანებას რომ გპირდებიან.

ქოროს გამძლოლი ქალი
დილო ათენა, სად ვეძიოთ აქ საბრძანისი?

ათენა

ამოირჩიეთ, სადაც გნებავთ, მყუდრო სავანე.

ქოროს გამძლოლი ქალი
რა მეკისრება აღსრულებად, თუ აქ დავგრჩები?

ათენა

ოდენ სიკეთე გაუხვდება შენის დასტურით.

ქოროს გამძლოლი ქალი
შენ გვიდასტურებ ეგვიპტარ ძალმოსილებას?

ათენა

ვინც პატივს დაგვდებს, არ მოვაკლებთ პატივდიდებას.

ქოროს გამძლოლი ქალი
სამარადუამოდ განამტკიცებ მაგ შეპირებას?

ათენა

ასე იქნება, ჩემმიერი სიტყვა საქმეა.

ქოროს გამძლოლი ქალი
მიღება გული, ბორგნეული მიცხრება სული.

ათენა

ვაგიმრავლდება მეგობრები ჩვენს მიწა-წყალზე.

ქოროს გამძლოლი ქალი

რით ვასახლო მხარე შენი — ესეც მიბრძანე.

ათენა

გამარჯვებულმც დამენახე სიკეთის ქმნაში!
 დე, მიწა იყოს ხვავრიელი, ზღვა ზომიერი,
 ზეცამ მანანა ჩამოჰყაროს მაცოცხლებელი,
 მზემან და ჩრდილმან განაზავოს სიცხე-სიგრილე,
 ჩამოიბერტყოს მიწამ კალთა ნაყოფით სავსე,
 გამრავლდეს მროწლე, იღვრებოდეს სიკეთის მადლი,
 საშოში თესლი არ ვაცუდდეს, მხსნელი მოდგმისა,
 არ გაიხაროს მხოლოოდენ ბოროტმა თესლმა,
 რომლისგან შენობს მზვობარი, ცრუ და რიოში,
 გამოიმარგლოს ძირძურისგან ხასხასა ყანა.
 ეს იყოს შენი საზრუნავი, სხვა დანარჩენზე,
 ომზე, ქალაქის თავდაცვაზე თავად ვიზრუნებ,
 რომ გამარჯვებით იხარებდეს ქვეყანა ესე.

სტროფი პირველი

დავეფუძნები პალადას სახლსა,
 ქალაქს შენსას არ შევაურვებ,
 მის ბრჭევებს იცავს დიდი ზევსი
 და თვით არესი,
 ვითარცა ბომონს ელინურ ღმერთთა,

ვლოცულობ
ოდენ სიკეთისათვის.
სჩქედდეს სიცოცხლე, ნაყოფიერი
დაიბერტყოს მიწამ კალთები
ცხოველი მზის ქვეშ.

ა თ ე ნ ა

მოქალაქეთა სასიკეთოდ
აქ იცხოვრებენ
შურისგების მკაცრი ქალღმერთნი.
ამიერიდან
მათ განარიგონ კაცთა საქმენი.
დღეის იქით ვერ იაზროს შემცოდებელმა,
სად ან როდის
წამოეწევა ზურგში ისარი.
მოეკითხება შვილთა შვილებს
მშობლების ცოდვა, განწირულთა
შემზარავ ბლავილს
უმაღ დაარღვევს მღუმარება მარადიული.

ქ ო რ ო

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

ნუ დააზრობენ
ხეხილოვან ბალებს ქარები,
ნუ დახუჭავენ ღია თვალებს
მინდვრის ყვავილნი.
ნუ გაუჩნდება ნაყოფს ქირი.

გამრავლდეს ფარა,
ტყუპადშობოს
ნერბმა ბატკანი,
საბაღოებმა დაჰბადონ ოქრო,
ხეთით ბოძებული.

ა თ ე ნ ა

თქვენ, ჩემი ქვეყნის მოქალაქენო,
გაიგონეთ, რაიცა ითქვა?
მეუფებენ ერინიები
ქვესკნელთა და ზესკნელთა ზედა,
საცნაურყოფენ მოკვდავთა საქმეთ,
მათ ლოცვას
მოაქვს სიხარული
ან მწუხარება
და დღეები ჩამოქუფრული.

ქ ო რ ო

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

შეწყდეს სიკვდილი უასაკოთა ამიერიდან!
დაებდოთ ლამაზ ასულებს
ვაყებთან ხვეენა-სიხარული,
ო, მოირებო,
დანო ჩემნო სისხლისმიერნო,
კანონთა მცველნო,
ჰველა სახლის დიდნო სტუმარნო,
ყოველ საქმის თანაზიარნო,

ურჩეულესნო ღმერთთა შორის —
თქვენ გეაჯებით!

ა თ ე ნ ა

ღია მახარებს ჩვენს ქალაქზე მოწევნილი
ქალღმერთების
გულმოწყალება. ვესაოთნოები პეითოს თვალებს —
მან მისცა ძალა ენას ჩემსას,
რომ მაგარი რბილად ექცია.
უფრო კი ზევსი მომეშველა, მრჩეველი ჩემი.
დე, დღეის იქით
სიკეთეში გავეჯიბროთ ყველანი ერთურთს.

ქ ო რ ო

ან ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

ვლოცულობ მისთვის,
რომ ძმათა სისხლით არ დაღბეს მიწა.
არ დასტყდომოდეს ხალხს სიცოფე,
მოსისხლეობა,
ჭირი და ურვა.
ვლოცულობ მისთვის,
დაე, ერთმანეთს შეეუღლონ სიყვარული და სიძულვილი
სიკეთის შობად.
და წარუვალ ნუგეშინად ამ წარმავალ წუთისოფელში.

ა თ ე ნ ა

ვინა თქვა,
თითქოს კეთილი სიტყვა

გზას ვერ გაიგნებს სიკეთისაკენ?
ეგ საშინელი არსებანი
დღეს სასიკეთოდ მოვლენიათ მოქალაქეებს.
სათნო ქალღმერთნო,
დე, სწყალობდეთ
ჩემი ქვეყნის გულმართალ მკვიდრთა.
დე, სიმართლეს მსახურებდეს
უკუნითი უკუნისამდე.

ქორო

სტროფი მესამე

განიხარებდეთ, განიხარებდეთ,
დავლათიანი ატიკის მკვიდრნო!
თქვენ თაყვანს სცემთ ზევსის სალოცავს,
თქვენ ბრძენი ხართ,
უყვარხართ ქალწულს,
თქვენ უყვარხართ ქალწულ ბაღდას,
თქვენ უყვარხართ მამაზეციერს.

ათენა

თქვენც გიხაროდეთ! თავად ვზრუნავ
თქვენს სავანეზე.
ცეცხლფარეში გაგიძღვება ღვთიური ცეცხლით.
დე, ამ ნათელმა მიწის წკვარამში
დანთქას ყოველი —
რიოში, ბრუნდი.
მხოლოდ ქალაქის სათნოებას
მოეფინოს იმედის შუქი.

კრანოსის ზრდილო შვილებო,
თქვენ გააცილეთ ჩვენი სტუმრები.
დე, გაუმრავლდეთ სიკეთენი
ჩვენს მოქალაქეთ.

ქორო

განიხარებდეთ, კვლავ ვიძახი, განიხარებდეთ,
სრულო ქვეყანავ, ღვთაებანო და მოკვდავებო,
ქალაქის მკვიდრო, ღირსეულად რომ მიმასპინძლეთ,
წაღმართად ივლით დღეის იქით მრავალყამიერ!

ექსოდოსი

ათენა

მადლობელი ვარ მაგ ლოცვისთვის, მაგ სიტყვებისთვის;
აწუ ვაცვილებთ ჩირაღდნებით, მეცეცხლურებით
ქვეყნის წიაღში, სად საუფლო ვანია თქვენი.
გეახლებიან მოახლენი, რომელნიც კრძალვით
მოეპყრობიან ჩემს სალოცავს, თან გამომყვება
თეზევსის თვალი — ღირსეული ქალაქის დასი —
ტურფა ქალრძალნი, ყმაწვილკაცნი და უხუცესნი.

(მიმართავს მსახურ ქალთ, რომელნიც გამოდიან ტაძრიდან.)

თქვენ გამოეწყვეთ ვარდისფერად ლამაზ კაბებში,
დე, დამამშვენეთ, დე, იფეთქოს ცეცხლის ალებმა,
დე, ჩვენი ახალმოსახლენი ამიერიდან
კეთილზნეობდნენ უკუნითი უკუნისამდე.

გამოდის გამცილებელთა ქორო, იწყება საზეიმო სვლა.

მ ს ვ ლ ე ლ ო ბ ი ს მ ო ნ ა წ ი ლ ე ნ ი

ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

შინ მიგაცილებთ, უდიადესნო
ბნელი ნიქტოს უნაყოფო ნაშიერებო.
ვიმღეროთ და ვამღეროთ ყველა!

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

მიწისქვეშეთის საუფლოში, თქვენს სავანეთში,
წარმოგიგზავნით ძვირფას საწირავს.
ვიმღეროთ და ვამღეროთ ყველა!

ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

მწყალობელნო ჩვენი მიწისა,
ზეიმით განვლეთ
გზა ჩირალდნებით განათებული.
მაშ, შემოვძახოთ ტკბილი სიმღერა!

ა ნ ტ ი ს ტ რ ო ფ ი მ ე ო რ ე

პალადისეულ ჩირალდნოსან ქალაქში დაე,
ჩვენი კავშირი განემტკიცოს, ესრეთ ისურვეს
დიადმა ზევსმა და მოირებმა.
დე, შემოვძახოთ ტკბილი სიმღერა.

ქორო და მსახიობები სტოვებენ ორქესტრას.

მცირე უმნიშვნელო

ა

- აგამე მონი — არგოსის ხელმწიფე, მიკენის მეფის ძე — მეგვიდრე; ბერძენ-ტროელთა ომის მთავარსარდალი. აგამე მონს კლიტემნესტრასთან ქორწინების შედეგად, ეშვა ასულები: იფიგენია, ქრიზოთემიდა და ლაოდიკე, რომელიც ბერძენ ტრაგიკოსთა თხზულებებში ელექტრად იხსენიება, აგრეთვე ვაჟი — ორესტე. იფიგენია მსხვერპლად შეეწირა ტროას ომს. მისნის წინასწარმეტყველებით არ გაეხსნებოდათ საზღვაო გზა ბერძნულ ხომალდებს, თუ ტარივად არ დასდებდა აგამე მონი თავის ასულთაგანს — იფიგენიას. იფიგენია მსხვერპლია ბედისწერისა, რომლის პრობლემა ესქილესათვის მეორეულია.
- აილინოსი — (ailinos) გლოვის ზარი, მწუხრის სიმღერა, ზრუნო.
- ამაძონი — ამაძონებს, მეომარ ქალებს მეოტიდის (აწინდელი აზოვის ზღვის) მცხოვრებლებად წარმოსახავდა ბერძნული მითოსი, რომლის მიხედვით ამაძონები სარეცელს უყოფდნენ უცხოქვეყნელ მამრთ და მერმე უკან ისტუმრებდნენ. თუ ვაჟები ეყოლებოდათ, მამებს უგზავნიდნენ, ქალებს კი იტოვებდნენ და მეომრებად აწრთობდნენ.
- აპოლონი — (იგივე ლოქსია ან ფებოსი მეტწოდებით) სინათლის, მიწათმოქმედებისა და ფუძის უფალი, აგრეთვე ომის, ნადირობისა და ხელოვნების ღმერთი.
- არგოსი — ქალაქი საბერძნეთში, არგოლოდის დედაქალაქი. ახსენებენ სხვა არგოსსაც.
- არესი — ომის ღმერთი.
- არტემიდე — ნადირთა, მცენარეთა ქალღმერთი, აგრეთვე ნაყოფიერების დედაღვთაება.
- ატრიდი — ატრევსის ძე (აგამე მონი ან მენელაოსი, ორ ძმათაგანი).
- აქაველები — იგივე ბერძნები.

ა ფ რ ო დ ი ტ ე — (იგივე კიპრიდა), ზევსისა და დიონეს ასული ერთი ვარიანტი. სიყვარულის ქალღმერთი. განარჩევდნენ ორი საწყისის — მიწიერისა და ზეციერის მიხედვით.

ბ

ბ ო მ ო ნ ი — სამსხვერპლო.

ბ რ ო მ ი ო ს ი — ღვინისა და მევენახეობის ღმერთის, დიონისეს ერთი ეპითეტთაგანი, ქართულად „მოხმაურე“, „მოღარღილე“.

გ

გ ო რ გ ო პ ი — (გორგოპის), ტბა მეგარიდაში (ერთ-ერთი მხარეა).

დ

დ ე ლ ო ს ი — 1. ერთი მცირე კუნძულთაგანი ეგეოსის ზღვის კიკლიდად წოდებულ კუნძულთა. 2. მთა ბეოტიისა.

დ ე ლ ფ ო ს ი — 1. პოსეიდონის, ზოგი ვარიანტით აპოლონის ნაშიერი, მითიური დამარსებელი ქალაქ დელფოსისა; 2. ქალაქი დელფოსი საბერძნეთის ერთ-ერთი მხარის — ფოკიდის — პარნასის მთისპირეთში.

დ ი კ ე — მართლმსაჯულების ქალღმერთი, ოლიმპიელი ზევსის ასულთაგანი.

ე

ე ლ ა დ ა — ბერძნული სახელდება საბერძნეთისა.

ე რ ი ნ ი ა — სამ დათაგან ერთი: ტისიფოსი, მეგერა, ალექტო; შურისგების ქალღმერთნი.

ზ

ზ ე ვ ს ი — კრონოსისა და რეას ძე, ღმერთთა და კაცთა უზუნაესი ღმერთი, კაცთა და ღმერთთა მამად ხმობილი.

თ

თ ე ს ტ ი ა — ან თესტიადა, არესის ან აგენორის ვაჟის თესტიოსის ასული — ლედა.

ი

ი დ ა — ტყეხშირი მთაგრეხილთაგანი მისიისა და ფრიგიის მთათაშორისში.

ი ქ ს ი ო ნ ი — თესალიის მითიური მეფე, ჰერას სიყვარულისთვის ჰადესში ცეცხლოვან ბორბალს გაკრული.

ქ

- ქალქანტი — მითიური მისან-მხილველი.
 კითერონი — ბეოტიისა და ატიკის მთაბრძოლველი ქედი, ცნობილი გამოქვაბულთა რიცხვმრავლობით.
 კიპრიდა — კიპროსელი ქალღმერთი სიევარულისა, იგივე აფროდიტე.
 კრანაოსი — ატიკის მითიური მეფეთაგანი.

ლ

- ლემნოსი — კუნძულთაგანი ეგეოსის ზღვაში.
 ლეტო — ტატან კეოსის ასული, ზევსის მტრფობელი.
 ლოქსია — ზედწოდება აპოლონისა (სინათლისა და განათების ღვთაება).

მ

- მაკისტოსი — ჩრდილო ეგების შემადგენელი.
 მანტეონი — სამისნო ალაგი (ესქილესთვის ზევსისა).
 მენელაოსი — ერთ-ერთი ატიდი (ატრევსის- ძე, აგამემნონის ძმა).
 მესაპია — მხარეა, იგივე კალაბრია.
 მორა — (მოირები), სამნი იყვნენ: კლოთო, ლაქეზისი, ატროპოსი. ბედისწერის ქალღმერთნი.

ნ

- ნისოსი — 1. მეგარის მეფე; 2. მთაგრეხილი მეგარის შორიანლო.

პ

- პალადა — სიბრძნისა და გონიერების ქალღმერთის, ათენას ზედწოდება.
 პანი — რქოსანთა ღვთაება, უპირატესად მწყემსთა მფარველი.
 პარისი — ტროელი მეფისწული მშვენიერი ელენეს წარმმტაცებელი.
 პარნასი — ფოკიდის მთიანეთი, მუზათა სამეფო.
 პეანი — სადღეობო-საზეიმო ჰიმნი, უპირატესად აპოლონისადმი მიძღვნილი.
 პეითო — დარწმუნებისა და სიტყვიერი დაყვავების ქალღმერთი, აფროდიტეს ასული.
 პელოპი — ერთ-ერთი მეფე არგოსისა.
 პერთევსი — თებეს მითიური მეფე, დაგლიჯეს ბაქხმა ქალემა.
 პერსევსი — ერთ-ერთი ბერძენი გმირთაგანი.

- ბ ე რ ს ე ფ ო ნ ე — ბუნების აყვავებისა და ჭკნობის ქალღმერთი.
 პ ლ ი ს თ ე ნ ე — ატრევსის ძე, აგამემნონისა და მენელაოსის ძმა.
 პ რ ი ა მ ი დ ე ბ ი — პრიამოსის შვილები (50 შვილი), უმეტესად ივულის-
 მებაჟ ჰექტორი ან პარზი.
 პ რ ი ა მ ო ს ი — ტროის უკანასკნელი მეფე.

ს

- ს ი მ ე ო ნ ტ ი — მდინარე სკამანდროსის შენაკადი ტროადაში.
 ს კ ა მ ა ნ დ რ ო ს ი — მდინარე ტროისა.
 ს ტ რ ი მ ო ნ ი — მაკედონისა და თრაკიის წყალგამყოფი მდინარე.

ტ

- ტ ა ნ ტ ა ლ ი დ ე ბ ი — ტანტალეს მთდგმა, ტანტალე — ატრევსის პაპა,
 საშინელ დანაშაულობათა გამო ჯოჯოხეთში გატანჯული ზევსის-
 გან.
 ტ ა რ ტ ა რ ო ს ი — ქვესკნელი.
 ტ რ ი ტ ო ნ ი — მდინარე, ტრიტონისის ტბიდან ეგეოსის ზღვას ჩამდინარე.
 ტ რ თ ა — იგივე ილიონი, მითიურ-ისტორიული ციხე-ქალაქი მცირე აზიაში,
 მისი ნანგრევები იპოვა არქეოლოგმა შლიმანმა მე-19 ს. მეორე
 ნახეარში; მასზე შენობს ტროადული ომების მითი.

ფ

- ფ ე რ ე ტ ი — მითიური დამარსებელი თესალიის ქალაქ ფეროსისა.
 ფ ი ნ ე ვ ს ი — თრაკიის მეფე, ერთ-ერთი დანაშაულისთვის ღმერთებმა მი-
 უვლინეს ჭამადის მმუსგრელი პარპიები.
 ფ ო კ ი დ ა — შუა ელადის მხარე.

ქ

- ქ რ ი ზ ე — აპოლონის ქურუმი.

ჰ

- ჰ ა დ ე ს ი — მიწისქვეშეთის სამეფუფო.
 ჰ ა რ პ ი ე ბ ი — გაუძღომელი, მყრალი მითიური ფრთოსნები.
 ჰ ე ლ ი ო ს ი — მზე, მზის უფალი.
 ჰ ე რ მ ე ს ი — ოლიმპოს ღმერთთა მალემსრბოლი.
 ჰ ე ფ ე ს ტ ო ს ი — მემკვიდური ღმერთი.

Э С Х И Л

ОРЕСТЕЯ

(На грузинском языке)

Издательство «Хеловнеба»

Тбилиси, пр. Плевахова, 179

1974

გამომცემლობის რედაქტორი დ. კემულარია
მხატვარი ლ. დვინჯილია
მხატვრული რედაქტორი ი. უთურაშვილი
ტექნიკური რ. კახრეიძე
კორექტორი ე. ნადარეიშვილი
გამომშვები გ. იოსელიანი

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 18/XI-74 წ.
ქალაქის ზომა 70x108¹/₃₂
ნაბეჭდი თაბახი 9,45
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 6,22
ტირაჟი 10.000 შეკვ. № 736

ფასი 36 კაპ.

Ana Meri
Pinozero
Secret
Cu ba.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს გამომცემლობათა, პოლიგრაფიისა
და წიგნით ვაჭრობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის
სტამბა № 1, თბილისი, ორჯონიკიძის ქ. № 50.

Типография № 1 Главполиграфпрома Государственного комитета
Совета Министров Груз. ССР по делам издательств, полиграфии
и книжной торговли. Тбилиси, ул. Орджоникидзе № 50.

სტამბა - 198
ბინიკოვ სეხიევი - 50

პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

K 44.013/2